

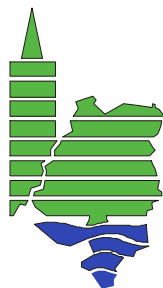

Województwo Opolskie

Uzasadnienie

zawierające informację o udziale społeczeństwa
w opracowywaniu „Programu ochrony powietrza dla
strefy opolskiej i miasta Opola ze względu
na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM
10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz
poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu
i benzenu dla strefy opolskiej”

wraz z podsumowaniem

WFOŚiGW

Opracowanie zostało dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu

Nadzór merytoryczny nad projektem:

Program został przygotowany przy współpracy z Departamentem Ochrony Środowiska Urzędu
Marszałkowskiego Województwa Opolskiego.

Manfred Grabelus – Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska UMWO

Agnieszka Trela – Główny Specjalista Departamentu Ochrony Środowiska UMWO

Zespół autorski:

mgr inż. Aneta Lochno

mgr inż. Marta Wawrzynowska

ATMOTERM® S.A.

Inteligentne rozwiązania, aby chronić środowisko

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Realizacja procesu.....	4
2.1. Informowanie społeczeństwa.....	4
2.2. Rozpoczęcie prac nad Programem ochrony powietrza dla województwa opolskiego	5
2.3. Konsultacje społeczne	6
2.4. Opiniowanie	8
2.5. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	9
3. Załącznik nr 1	10
4. Załącznik nr 2	24
5. Załącznik nr 3	60

1. WSTĘP

Uzasadnienie z podsumowaniem stanowi udokumentowanie procesu opracowania oraz opiniowania i konsultacji społecznych przeprowadzonych w ramach postępowania związanego z opracowywaniem Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego. Na zakończenie postępowania projekt uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego przyjęto uchwałą nr 4899/2018 Zarządu Województwa Opolskiego w dniu 15 stycznia 2018 r. i skierowano pod obrady Sejmiku celem uchwalenia Programu. **Sejmik Województwa Opolskiego przyjął „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” uchwałą nr XXXVII/403/2018 z dnia 30 stycznia 2018 r.**

Celem niniejszego dokumentu jest przedstawienie informacji o: udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa oraz opiniowaniu i strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

2. REALIZACJA PROCESU

2.1. Informowanie społeczeństwa

Ustawa Prawo ochrony środowiska¹ w art. 91 ust. 9 wskazuje konieczność zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie Programu ochrony powietrza.

Zarząd Województwa Opolskiego, jako organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, bez zbędnej zwłoki, zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko² w dniu 25 marca 2017 r. w „Nowej Trybunie Opolskiej”, na stronie internetowej www.bip.opolskie.pl oraz na tablicy ogłoszeń w tut. Urzędzie, do publicznej wiadomości podał informację o:

- przystąpieniu do opracowywania projektu Programu ochrony powietrza i o jego przedmiocie;
- możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu;
- możliwości składania uwag i wniosków;
- sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania;
- organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Zgodnie z przepisami wskazano 21-dniowy okres konsultacji od daty podania informacji do publicznej wiadomości. W terminie tym można było wносить uwagi i wnioski w formie ustnej, pisemnej lub za pomocą środków elektronicznych.

¹ tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.

² tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, 1566

2.2. Rozpoczęcie prac nad Programem ochrony powietrza dla województwa opolskiego

Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska (tj.: Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.) – w celu doprowadzenia do przestrzegania standardów jakości środowiska w przypadkach wskazanych ustawą lub przepisami szczególnymi, w drodze aktu prawa miejscowego, tworzone są programy ochrony powietrza. Programy są publikowane w wojewódzkich dziennikach urzędowych.

W myśl przepisów art. 91 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska – dla stref, w których poziom substancji w powietrzu przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, zarząd województwa – w terminie 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji ww. stref – opracowuje i przedstawia do zaopiniowania właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast i starostom projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza, mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Oceny jakości powietrza w danej strefie dokonuje, w oparciu o art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska wojewódzki inspektor ochrony środowiska.

Ponadto zgodnie z art. 91 ust. 3a ustawy Prawo ochrony środowiska zarząd województwa opracowuje projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych.

Natomiast zgodnie z art. 91 ust. 9c ustawy Prawo ochrony środowiska – w przypadku stref, dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a standardy jakości powietrza są przekraczane, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza, określając w nim działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci.

Z oceny jakości powietrza, za rok 2015, wykonanej przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu, wynika, że przekroczone są poziomy dopuszczalne dla pyłu zawieszonego PM₁₀ i poziomy docelowego benzo(a)pirenu w strefie miasto Opole i w strefie opolskiej oraz przekroczone są poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM_{2,5} i ozonu w strefie opolskiej. W 2016 roku przekraczane były również poziomy dopuszczalne benzenu.

Dodatkowym powodem opracowania Programu jest wymóg art. 91 pkt. 9d wskazujący, iż w przypadku określenia krajowego celu redukcji narażenia istnieje również obowiązek aktualizacji Programu ochrony powietrza ze wskazaniem dodatkowych działań, które mają na celu osiągnięcie krajowego celu redukcji narażenia. Krajowy wskaźnik redukcji narażenia wynosi 18 µg/m³ i powinien być osiągnięty w 2020 roku. Ponadto zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2017 roku w sprawie wykazu miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji, w których wartość wskaźnika średniego narażenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji przekracza wartość pułapu stężenia ekspozycji oraz wykazu miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji, w których wartość wskaźnika średniego narażenia dla miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy i aglomeracji nie przekracza wartości pułapu stężenia ekspozycji. Dla miasta Opola wartość wskaźnika w 2016 roku wynosi 22 µg/m³.

Mając na uwadze ww. regulacje, **Zarząd Województwa Opolskiego uchwałą nr 3394/2017 z dnia 27 lutego 2017 r. przystąpił do prac nad „Programem ochrony powietrza dla strefy opolskiej**

i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej".

Program dla pyłu zawieszonego PM 10, benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM 2,5 i benzenu stanowi aktualizację poniższych Programów ochrony powietrza przyjętych:

- uchwałą nr XXXIV/417/2013 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 października 2013 r. w sprawie przyjęcia "Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych";
- uchwałą nr XXXIV/416/2013 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 października 2013 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Opole, ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych”;
- uchwałą nr III/33/2015 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie przyjęcia "Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej ze szczególnym uwzględnieniem rejonu Kędzierzyna-Koźła i Zdieszowic - w zakresie benzenu".

Celem opracowania Programu ochrony powietrza jest wskazanie przyczyn powstawania przekroczeń substancji w powietrzu w strefach oraz wskazanie kierunków i działań naprawczych, które mają doprowadzić do poprawy jakości powietrza. Program zakłada, iż realizacja poszczególnych działań naprawczych obejmie lata 2018-2025. W ramach pracy nad Programem dokonano oceny skuteczności dotychczasowych działań w strefie opolskiej i strefie miasto Opole i zaproponowano zadania korygujące. Analizę substancji, których normy jakości powietrza były przekraczane dokonano w oparciu o informacje zamieszczone w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie opolskim dla kolejnych lat okresu 2011-2016 oraz w oparciu o wyniki pomiarów prowadzone przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu.

2.3. Konsultacje społeczne

Zgodnie z art. 91 ust. 9 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz na podstawie art. 30, 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Zarząd Województwa Opolskiego zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu w przedmiocie sporządzenia „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej".

Po przyjęciu projektu Programu uchwałą nr 4622/2017 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 13 listopada 2017 r. skierowano go do konsultacji społecznych i opiniowania. Ogłoszenie w tej sprawie, z terminami spotkań konsultacyjnych oraz z informacją o możliwości składania uwag i wniosków dotyczących ww. Programu zostało zamieszczone w „Nowej Trybunie Opolskiej” (18 listopada 2017 r.), na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w Opolu oraz na tablicy ogłoszeń. Konsultacje społeczne trwały od 20 listopada do 18 grudnia 2017 r. Na wniosek organizacji pozarządowych konsultacje społeczne zostały przedłużone o 7 dni tj. od 12 do 18 grudnia br. Ogłoszenie w tej

sprawie w dniu grudnia 2017 r. zostało zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego w Opolu oraz w prasie („Nowa Trybuna Opolska”) i na tablicy ogłoszeń urzędu.

W ramach informowania społeczeństwa oraz konsultacji społecznych Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego zorganizował: wstępne spotkanie informacyjno-konsultacyjne (25 września 2017 r.), na którym przedstawione zostały założenia Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego i zabrano pierwsze uwagi i wnioski oraz 12 spotkań konsultacyjnych w każdym powiecie województwa opolskiego, w których uczestniczyło łącznie 136 osób.

Spotkania w ramach konsultacji społecznych odbyły się w następujących terminach i lokalizacjach:

- 20 listopada 2017 – Olesno i Kluczbork – dwa spotkania: dla powiatu oleskiego i kluczborskiego;
- 22 listopada 2017 – Namysłów i Brzeg – dwa spotkania: dla powiatu namysłowskiego i brzeskiego;
- 24 listopada 2017 – Nysa i Prudnik – dwa spotkania: dla powiatu nyskiego i prudnickiego;
- 30 listopada 2017 – Opole – dwa spotkania: dla powiatu opolskiego oraz dla miasta Opola;
- 1 grudnia 2017 – Głubczyce i Kędzierzyn-Koźle – dwa spotkania: dla powiatu głubczyckiego i kędzierzyńsko-kozielskiego;
- 4 grudnia 2017 – Strzelce Opolskie i Krapkowice – dwa spotkania: dla powiatu strzeleckiego i krapkowickiego.

Przedstawiciele władz gmin, organizacji, przedsiębiorstw oraz mieszkańcy mogli zapoznać się z wynikami analiz obecnej jakości powietrza w województwie, planowanych głównych działaniach naprawczych oraz sposobie ich wdrażania. W trakcie spotkań uczestnicy przedstawili swoje sugestie i postulaty odnośnie sposobu wdrażania Programu ochrony powietrza, które zostały ujęte w protokołach znajdujących się w [Załączniku nr 1](#).

W procesie konsultacji zebrano uwagi i wnioski od:

- Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego - Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu;
- Koalicji dla Czystego Powietrza;
- Opolskiego Alarmu Smogowego;
- Fundacji Frank Bold;
- Stowarzyszenia EKOUNIA;
- Fundacji Warto Wiedzieć;
- Klubu Ochrony Środowiska;
- Arcelor Mittal Poland S. A.;
- Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. – bez uwag;
- Petrochemia-Blachownia S. A.;
- Energetyka Ciepła Opolszczyzny S. A.;
- 6 osób prywatnych.

Osoby prywatne i organizacje zwracały uwagę na konieczność podjęcia szybkich rozwiązań, aby w możliwie najkrótszym czasie poprawić jakość powietrza w województwie opolskim. Informacje w sprawie sposobu uwzględnienia zgłoszonych uwag i wniosków przedstawiono w [Załączniku nr 2](#).

Ponadto, zgodnie z § 3 uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 listopada 2014 r. nr I/13/2014 w sprawie przyjęcia „Regulaminu konsultowania aktów prawa miejscowego z organizacjami pozarządowymi w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji oraz z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego” Program ochrony powietrza został również poddany konsultacjom z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność statutową w obszarze podlegającym konsultacjom z terenu województwa opolskiego oraz skierowano go do opiniowania z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego.

Uchwałą nr 27/2017 Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego w sprawie „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Opolskiego III kadencji zaopiniowała pozytywnie, bez uwag projekt przedmiotowej uchwały.

2.4. Opiniowanie

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 91 ust. 1 i 5) Zarząd Województwa Opolskiego miał obowiązek przedstawienia do zaopiniowania właściwym starostom powiatów, wójtom, burmistrzom i prezydentom miast projektu uchwały w sprawie Programu ochrony powietrza.

Zgodnie z art. 91 ust. 6 ww. ustawy wójt, burmistrz lub prezydent miasta i starosta są zobowiązani do wydania opinii w terminie miesiąca od dnia otrzymania projektu Programu ochrony powietrza. Proces opiniowania projektu Programu ochrony powietrza obejmował zebranie opinii wydanych przez starostów, burmistrzów, wójtów i prezydentów wszystkich miast, gmin i powiatów województwa opolskiego. Przebiegał łącznie z procesem konsultacji społecznych.

W przypadku niewydania opinii zgodnie z art. 91 pkt. 2a uważa się, że projekt Programu ochrony powietrza został zaakceptowany. Zestawienie wszystkich zgłoszonych opinii znajduje się w [Załączniku nr 3](#).

Spośród samorządów lokalnych 4 nie wyraziły jednoznacznej opinii, ale zgłosiły zastrzeżenia do Programu ochrony powietrza, 32 wyraziły pozytywną opinię bez uwag, a 46 nie wydało opinii w terminie, co oznacza akceptację projektu uchwały w sprawie „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”.

Zastrzeżenia i uwagi dotyczyły głównie:

- braku środków finansowych na realizację działań;
- zbyt dużego obciążenia samorządów zadaniami;
- ograniczonych narzędzi do realizacji kontroli mieszkańców;
- podziału zadań i odpowiedzialności;
- zmian w Planie działań krótkoterminowych.

2.5. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zarząd Województwa Opolskiego, dokonawszy analizy przesłanek wymienionych w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ustalił, iż projekt „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Stanowisko to zostało potwierdzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu, w piśmie znak: WOOŚ.411.2.73.2017.MO z dnia 3 listopada 2017 r.

Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko nie było przeprowadzane. Realizacja zadań ujętych w projekcie „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

3. ZAŁĄCZNIK NR 1

PROTOKÓŁ

ze spotkania wstępnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **25 września 2017 roku w Opolu** odbyło się spotkanie wstępne w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone przedstawieniu wstępnych założeń Programu dla województwa opolskiego. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciele firmy ATMOTERM S.A. dokonali prezentacji założeń wstępnych Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu dla strefy opolskiej i miasta Opola;
- proponowane zadania wskazane w Programie;
- proponowany tryb realizacji Planu działań krótkoterminowych.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski poruszane przez uczestników spotkania:

- 1) Diagnoza nie wskazuje dokładnie jakie są przyczyny i jakie źródła odpowiadają za występowanie przekroczeń na danym obszarze strefy. Trzeba ująć wyniki ankietyzacji, która była robiona na potrzeby Programu z gmin odnośnie uchwały antysmogowej. Problemem nie jest emisja komunikacyjna tylko niska emisja ze spalania w piecach i kotłach.
- 2) W mieście Opolu zależy na ograniczeniu zadań z zakresu ograniczania emisji liniowej, a większy nacisk należy położyć na działania z zakresu ograniczania niskiej emisji z sektora komunalno-bytowego. Zadanie związane z kontrolą stacji diagnostycznych nie będzie efektywne.
- 3) Należy zwrócić uwagę na bariery na poziomie kraju, które wpływają na to że gaz jest drogi, paliwa węglowe nie mają określonej wymaganej jakości i z tego bierze się problem również.
- 4) Należy zlecić ekspertyzę w zakresie jakości paliw, albo przyrzeć się publikacjom, np. jest firma z Kwidzyna, która opatentowała dopalacze do spalania węgla w piecach 3 klasy, których efekty są bardzo dobre poświadczony certyfikatem.
- 5) Należy w Programie wpisać zadania dla Rządu - między innymi zmianę polityki fiskalnej i zmian w gospodarce paliwami.
- 6) Koszty wymiany kotłów na kotły 5 klasy są również wysokie i należy mieć na względzie również konieczność wymiany czy dostosowania komina do nowego kotła. Czasem lepiej zainwestować w pompę ciepła czy faktycznie gaz, bo instalacja węglowa nie jest już taka opłacalna.
- 7) Konieczne jest zwiększenie działań edukacyjnych dla mieszkańców, aby od nich zacząć zmianę.
- 8) W związku z powstającymi w coraz to nowych gminach sieciami czujników monitorujących jakość powietrza, marszałek chciałby zaproponować konsolidację takich sieci, aby można było te wyniki zestawiać, porównywać, prezentować.
- 9) Konieczne jest rozszerzenie systemu informowania społeczeństwa aby ograniczyć negatywne skutki złej jakości powietrza. Teraz nie ma takich informacji, bo lista stacji WIOŚ jest bardzo mała i ograniczona. Należy w tym zakresie działać, aby wiedzieć jaka jest jakość powietrza w innych rejonach województwa.
- 10) System dodatkowych pomiarów powinien służyć ochronie wrażliwych grup ludności, aby reszta województwa też poczuwała się do odpowiedzialności, bo 50% stężeń w Opolu pochodzi z napływów.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **20 listopada 2017 roku w Oleśnie** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A. dokonał prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji Programu.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone przez uczestników spotkania:

- 1) Działania zaproponowane w Programie w większości są realizowane w województwie, ale samorządy nie mają zbyt wielu środków do ich realizacji. Potrzebne byłyby programy pomocowe, środki zewnętrzne do realizacji.
- 2) Czy sprawozdania powinny być również składane przez podmioty gospodarcze na terenie gminy, czy też to gmina powinna wystąpić o informacje do tych podmiotów.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **20 listopada 2017 roku w Kluczborku** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A. dokonał prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji Programu.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone przez uczestników spotkania:

- 1) Uchwała odnośnie paliw została wdrożona w województwie, ale nie ma żadnych mechanizmów wsparcia dla samorządów. Chodzi przede wszystkim o system szkoleń dla samorządów w jaki sposób mają realizować uchwałę, w jaki sposób kontrolować mieszkańców i na jakich zasadach. Na chwilę obecną nie ma możliwości realizowania uchwały w efektywny sposób.
- 2) Działanie związane z wydawaniem decyzji powinno być doprecyzowane, ponieważ Starosta nie może wyjść poza zakres ustawy POŚ i nakazać dodatkowych ograniczeń emisji, w tym emisji nieorganizowanej, która nie podlega pod pozwolenie. Należy zastanowić czy się czy zadanie to powinno być w POP, czy może doprecyzować zapisy dla starostw.
- 3) Działania naprawcze do sprawozdań powinny być pogrupowane i powinna powstać instrukcja wypełniania sprawozdań, aby uprościć cały proces. Może trzeba udostępnić gminom właśnie takie narzędzie do realizacji sprawozdawczości, z podaniem informacji jak liczyć, z katalogami danych o kodach sytuacji przekroczenia czy kodach działań.
- 4) Na samorządy nakłada się różne nowe działania natomiast nie ma narzędzi do realizacji tych działań. W samorządach nie ma możliwości realizowania działań w takiej skali, aby były one efektywne bez wsparcia ze strony województwa.
- 5) Należy sprawdzić listę PGN dla gmin, ponieważ nie ma tam wszystkich wypisanych, które są realizowane.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **22 listopada 2017 roku w Brzegu** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A. dokonał prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) Problemem jest finansowanie działań naprawczych przez samorządy, ponieważ ograniczona jest pula środków, które mogą być przeznaczane na finansowanie wymiany źródeł ciepła dla mieszkańców. Procedury WFOŚiGW są dla mieszkańców dość skomplikowane, natomiast same budżety gmin mają znaczne ograniczenia, bo pula opłat za korzystanie ze środowiska zmniejsza się.
- 2) Sprawozdania będą musiały być dostosowane do nowych zadań jakie są zapisane obecnie w Programie ochrony powietrza. Obecnie funkcjonujące tabele zostaną jeszcze wykorzystane za rok 2017, a od sprawozdania za 2018 rok zostaną już nowe tabele. Sprawozdawczość wymagałaby zastosowania pewnego rodzaju instrukcji postępowania. W trakcie dyskusji poruszono kwestie obliczania i wypełniania efektu ekologicznego zrealizowanych działań naprawczych. Ze względu na złożoność tematu, który wyjaśniono, zaoferowano również wsparcie dla wypełniających sprawozdania na etapie weryfikacji przesłanych sprawozdań.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **22 listopada 2017 roku w Namysłowie** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciele firmy ATMOTERM S.A. dokonali prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) W jaki sposób gmina może kontrolować spalanie odpadów przez mieszkańców. W gminach nie przeszkolonych osób do pobierania próbek, czy sprawdzania tego procederu. Delegacja w POŚ wskazuje tylko, że można sprawdzać, ale jak nie ma straży gminnych to jest problem z uprawnieniami do kontroli. W jaki sposób ma być również sprawdzane wykonanie uchwały antysmogowej w województwie. Jak udowodnić spalanie paliw wskazanych w uchwale? Przekazano informację, że zostanie udostępniona mailowo procedura kontroli w przypadku spalania odpadów przez mieszkańców, aby każdy samorząd mógł stosować ten sam sposób postępowania wobec mieszkańców.
- 2) Poruszono kwestię niezbyt licznej reprezentacji powiatu na spotkaniu, czy inne gminy potwierdziły otrzymanie zaproszenia na spotkanie. Zapewniono, że wszyscy otrzymali zaproszenie i że brak obecności nie zwalnia instytucje odpowiedzialne za realizację zadań od prowadzenia działań naprawczych.
- 3) Pojawiło się pytanie, czy w przypadku sprawozdań można pokazać sposób ich wypełniania na przykładzie. Ze strony prowadzących spotkanie przedstawiono propozycję, aby w okresie sprawozdawczych, przed wysłaniem, skonsultować sposób wypełnienia tabel.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **24 listopada 2017 roku w Nysie** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A. dokonał prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) Problemem jest finansowanie działań naprawczych przez samorządy, ponieważ ograniczona jest pula środków, które mogą być przeznaczane na finansowanie wymiany źródeł ciepła dla mieszkańców. Procedury WFOŚiGW są dla mieszkańców dość skomplikowane, natomiast same budżety gmin mają znaczne ograniczenia, bo pula opłat za korzystanie ze środowiska zmniejsza się.
- 2) Poruszona została kwestia wprowadzenia i sposobu kontrolowania uchwały antysmogowej, gdzie samorządy nie mają narzędzi do kontrolowania wykonywania tej uchwały. W jaki sposób zaplanowano egzekucję tej uchwały pośród mieszkańców. Czy jeśli ktoś ma tego rodzaju paliwo zakupione wcześniej to nie będzie mógł go używać i co ma z nim zrobić?

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **24 listopada 2017 roku w Prudniku** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciel firmy ATMOTERM S.A. dokonał prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) Sprawozdania z realizacji POP do tej pory przekazywane będą chyba musiały być zmienione pod nowe działania. Czy będzie jakaś instrukcja do sprawozdań i do kogo będzie można się zgłosić w przypadku problemów lub wątpliwości odnośnie wypełnienia sprawozdania? Problemem jest zbieranie danych do sprawozdań bo nie wszyscy takie dane posiadają, które są wymagane do sprawozdania.
- 2) Jakie są prawne uzasadnienia do prowadzenia kontroli u mieszkańców w zakresie spalania odpadów? Na podstawie jakich artykułów może być prowadzona kontrola i czy mieszkaniec ma prawo nie wpuścić do mieszkania takiej osoby kontrolującej. Wyjaśniono podstawy prawne oparte na ustawie POŚ w zakresie odpowiedzialności za osoby fizyczne i kompetencji samorządu jako organu mającego nadzór nad mieszkańcami zgodnie z art. 363 POŚ oraz art. 379 POŚ.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **30 listopada 2017 roku w Opolu** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie miasta Opole**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciele firmy ATMOTERM S.A. dokonali prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) W Opolu jest za mało stacji monitoringu przez co nie wiadomo tak na prawdę jaki problem jakości powietrza występuje w poszczególnych dzielnicach miasta.
- 2) Do prac nad Projektem konsultowanego Programu ochrony powietrza przystąpiono w połowie 2017 roku, dlatego zatem nie zostały w nim wykorzystane dostępne wyniki pomiarów jakości powietrza z pierwszego kwartału 2017 roku i dlatego nie analizuje się w Projekcie Programu danych o stężeniach substancji w powietrzu zbieranych przez organizacje wykonujące własne pomiary, poza danymi udostępnionymi z PMŚ.
- 3) Zastrzeżenia i wątpliwości budzi udział emisji komunikacyjnej w emisji substancji ogółem jaka została przedstawiona w Projekcie Programu.
- 4) W Projekcie Programu błędnie podana została wartość 35 dni z przekroczeniem wartości dopuszczalnego przekroczenia stężenia 24-godzinnego pyłu PM₁₀ jaka wystąpiła w 2016 roku na stacji monitoringu jakości powietrza w Kędzierzynie-Koźlu.
- 5) Skoro przyjmuje się, że wartości stężenia tła dla benzo(a)pirenu są wysokie to dlaczego nie jest widoczny tak znaczący udział stężeń tła w stężeniu ogółem w okresie letnim.
- 6) W Planie Działań Krótkoterminowych przyjęto zbyt łagodne poziomy stężeń substancji dla poziomu II alarmowania, przyjęta wartość 200 µg/m³ w przypadku pyłu PM₁₀ jest zbyt wysoka i powinna być obniżona przynajmniej do poziomu 150 µg/m³ (najkorzystniejszym byłby poziom rekomendowany przez WHO), ponadto poziom wysokich stężeń zanieczyszczeń ze względu na który ogłaszane są kolejne poziomy alarmów powinien odnosić się do wartości prognozowanych, a nie jak zaproponowano do wartości zarejestrowanego w poprzedzającej dobie stężenia 24-godzinnego.
- 7) Zapisanie działań naprawczych na mniejszym stopniu szczegółowości w aktualizowanym Programie w stosunku do obowiązujących Programów ochrony powietrza jest regresem.
- 8) Zadanie polegające na kontroli spalin z pojazdów jest niemożliwe do realizacji w przypadku wystąpienia temperatur ujemnych otoczenia ponieważ wówczas analizator spalin nie wskazuje prawidłowych wartości pomiaru.
- 9) Zaledwie 10% przeprowadzonych przez Straż Miejską w Opolu, kontroli nielegalnego spalania odpadów wykazało, że miał miejsce ten proceder, z pewnością problem jest zdecydowanie szerszy, ale Straż Miejska nie ma mechanizmów aby udowodnić mieszkańcom spalanie odpadów, należy zatem wyposażyć Strażników Miejskich w narzędzia do poboru próbek popiołu aby móc dokonać analiz laboratoryjnych i udowodnić ewentualną winę mieszkańcom i nałożyć kary.

- 10) Jeśli aż 60% emisji komunikacyjnej pochodzi z resuspensji pyłu to dlaczego w Aktualizacji Programu nie utrzymano zakazu stosowania dmuchaw do liści, ponadto w mieście Opolu przekraczane są dopuszczalne normy ze względu na hałas, a dmuchawy generują dodatkowy hałas.
- 11) W aktualizacji Programu brakuje zakazu rozpalania ognisk, jest to niezrozumiałe dlaczego zakaz zniesiono.
- 12) Czyszczenie dróg i chodników powinno odbywać się tylko na mokro, co więcej działanie powinno być prowadzone w takim czasie aby mieszkańcy nie byli narażeni ekspozycją na wzbijający się z dróg pył.
- 13) Czas, którym trwają konsultacje społecznych powinien być przedłużony ponieważ dotyczy bardzo istotnej kwestii, a trudne jest dokładne przeanalizowanie zapisów Projektu Programu w wyznaczonym terminie.
- 14) Jednym z zadań zapisanych w Programach ochrony powietrza powinno być ujęcie zadania polegającego na partycypacji społeczeństwa w tworzeniu i realizacji Programów ochrony powietrza.
- 15) W Programie należy zapisać listę priorytetów jakie urządzenia powinny być zastąpione innymi i jakimi urządzeniami grzewczymi aby uniemożliwić dotowanie wymian kotłów węglowych, które nie są faktycznie użytkowane, ponadto należy uwzględnić OZE w przypadku niemożliwości zastosowania bezemisyjnych lub niskoemisyjnych paliw zanim wskaże się do zastosowania ogrzewanie węglowe.
- 16) Dla sprawnej realizacji zadań związanych z ograniczeniem emisji substancji z sektora bytowo-komunalnego należy określić sieć regionalnego obszaru ograniczania emisji aby mieć informacje jakie obszary będą w perspektywie kilku lat podłączone do sieci ciepłowniczej i tam nie dotować wymian kotłów aby nie dublować kosztów na prowadzenie działań.
- 17) Programy ochrony powietrza powinny zawierać dokładne harmonogramy z wyznaczonymi celami o tym jakie działania i w jakim terminie powinny być realizowane.
- 18) W projekcie Programu brakuje rozdziału opisującego dostępne środki ochrony osobistej w przypadku występowania podwyższonych stężeń substancji w powietrzu.
- 19) Każda placówka edukacyjna i ochrony zdrowia powinna być wyposażona w oczyszczacze powietrza,
- 20) W Programie ochrony powietrza powinien być opisany szeroko rozdział jak należy wdrażać Program ochrony powietrza w gminach, powinny być również organizowane spotkania aby jednostki realizujące działania naprawcze mogły wymienić się informacjami i podzielić się między sobą dobrymi praktykami realizacji działań pro środowiskowych.
- 21) W Programie powinno znaleźć się działanie związane z prowadzeniem nasadzeń odpowiednich gatunków roślin mających wpływ na obniżenie stężeń substancji pyłowych w powietrzu.
- 22) W Programie powinien być ujęty zapis o uspokojeniu ruchu na opolskich ulicach poprzez zastosowanie zmianowego trybu pracy mieszkańców miasta oraz czasowym wyłączeniu z ruchu odcinków dróg i przekształcaniu ich na deptaki.
- 23) Polityka parkingowa miasta zachęca mieszkańców do korzystania z transportu indywidualnego poprzez budowę parkingów wielostanowiskowych co jest sprzeczne z kierunkami działań naprawczych Programu ochrony powietrza.
- 24) Środki na działania naprawcze wydatkowane są nieefektywnie i nie są skierowane na redukcję emisji z sektora bytowo-komunalnego, a na redukcję emisji komunikacyjnej.
- 25) W Programie powinien być ujęty zapis o wdrożeniu prognoz jakości powietrza.
- 26) Konsultacje społeczne są dla społeczeństwa zatem powinny odbywać się w dogodnym terminie i miejscu, dokument do analizy powinien być upubliczniony jeszcze przed okresem konsultacji.
- 27) W Planie Działań Krótkoterminowych należy wykreślić zapis o tym, że Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego powinno podjąć współpracę z operatorem sieci komórkowej aby informować mieszkańców o ryzyku wystąpieniu przekroczeń substancji w powietrzu,
- 28) WIOŚ podaje informację o wielkości przekroczenia stężeń o miejscu wystąpienia przekroczeń itd. do których obowiązków należy określenie wrażliwych grup ludności i zaleceń do WCZK czy do WIOS,
- 29) Brakuje informacji o przystępowaniu do opracowania Programów ochrony powietrza dlatego społeczeństwo nie ma możliwości kształtowania zapisów Programów.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **30 listopada 2017 roku w Opolu** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciele firmy ATMOTERM S.A. dokonali prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) Konieczne jest wpisanie nasadzeń dla obszarów miejskich. Dla obszarów gdzie teraz są prowadzone wycinki nie ma planu nasadzeń, a trzeba uzupełnić brakujący drzewostan.
- 2) Edukacja ekologiczna powinna być prowadzona nie tylko wśród mieszkańców, ale konieczne są szkolenia dla Straży Miejskiej, Gminnej, Policji oraz dla wszystkich służb, instruktorów szkoły jazdy (odnośnie odpowiednich zachowań przyszłych kierowców), czy nawet wszystkich kierowców.
- 3) W gminach jest problem z finansowaniem działań ponieważ ciągle mało jest środków z opłat za korzystanie ze środowiska, szczególnie w gminach gdzie nie ma przemysłu. Dlatego też działania związane z wymianą źródeł ciepła nie są realizowane w takim tempie jak muszą być realizowane.
- 4) Powiat opolski prowadzi dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła z własnych środków. Często gminy nie mają świadomości takich środków. Po otrzymaniu informacji mogą informować mieszkańców odnośnie tego źródła środków. Problemem jest że działania mogą się dublować w sprawozdaniu z POP.
- 5) Należy dopisać działania wspomagające do Programu w zakresie edukacji, kontroli i działań dodatkowych.
- 6) Sprawozdanie z gmin powinno być rozdzielone osobno dla gmin i osobno dla miast szczególnie w zakresie dróg.
- 7) Wnioskiem jest uproszczenie procedur dofinansowania dla mieszkańców z WFOŚiGW.
- 8) Dlaczego wszystkie działania są znowu skierowane do gmin, a nie województwo się tym zajmie.
- 9) Wskazówka dla gmin aby w sprawozdaniach wpisywać informację o dofinansowaniu wspólnym z powiatem, bo przy sprawozdaniu zbiorczym będzie można ewentualnie wyróżnić te z podwójnym finansowaniem działania.
- 10) Nie powinno się robić wyróżnienia w dotowaniu mieszkańców i powinni być dotowani wszyscy którzy się zgłoszą do wymiany źródła ciepła.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **4 grudnia 2017 roku w Strzelcach Opolskich** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciele firmy ATMOTERM S.A. dokonali prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) Które z wyznaczonych zadań w harmonogramie rzeczowo-finansowym Programu ochrony powietrza powinien realizować starosta powiatu.
- 2) Czy w sprawozdaniu rocznym z realizacji zadań zapisanych w Programie ochrony powietrza wykonanie tych samych zadań powinno być sprawozdawane co roku skoro raz przeprowadzone działanie naprawcze przynosi efekt ekologiczny co roku.
- 3) Gminy nie dysponują informacją o mocy wymienionego źródła ciepła oraz o powierzchni lokali, w których prowadzone były działania naprawcze (w przypadku lokali prywatnych), należy zatem stworzyć jednolity formularz wniosku o dofinansowanie wymiany źródeł ciepła, w którym konieczne będzie uzupełnienie informacji o powierzchni ogrzewanego lokalu oraz o mocy źródła ciepła.
- 4) Często jest trudno pozyskać informację o realizacji zadań naprawczych, na które gminy nie przydzielają środków i te działania nie są wykazywane w sprawozdaniu rocznym.
- 5) Brak środków w gminie na realizację zadań bardzo utrudnia i oddala perspektywę osiągnięcia wymaganych poziomów redukcji emisji.
- 6) Bardzo duża ilość kotłów certyfikowanych na rynku (niektóre kotły mają certyfikaty własne, inne mają certyfikaty uzyskane w laboratoriach badań kotłów w Polsce, inne poza granicami) powoduje, że trudno jest wyłuszczyć który kocioł faktycznie powinien być instalowany.
- 7) Mała jest dostępność kotłów niskoemisyjnych zasilanych biomasą.
- 8) WFOŚ również prowadzi programy pomocowe na realizację wymian źródeł ciepła bez wiedzy gmin i tych zadań gminy nie mogą sprawozdawać. Mieszkańcy mają dużą trudność z prawidłowym wypełnieniem wniosków o dofinansowanie z WFOŚ do wymian indywidualnych źródeł ciepła, potrzebne jest przeszkolenie pracowników urzędów gmin aby mogli wspomóc mieszkańców w prawidłowym wypełnieniu wniosków.
- 9) Brakuje mechanizmów prawnych do kontroli składów opału, brakuje również informacji jakimi parametrami charakteryzują się sprzedawane na składach opału paliwa. Na składach opału są sortownie węgla, węgiel jest workowany i sprzedawany jako tzw. ekogroszek.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **4 grudnia 2017 roku w Krapkowicach** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciele firmy ATMOTERM S.A. dokonali prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) W jaki sposób ująć w sprawozdaniu kwestię dofinansowania zmiany źródła ciepła ze środków powiatowych jeśli to samo źródło ciepła dofinansowane było z innych środków np. gminnych, wówczas przedstawione ilości przeprowadzonych działań się dublują.
- 2) Dane o wielkości emisji z zakładów w przypadku emisji niezorganizowanej zostały oszacowane w niewłaściwy sposób.
- 3) W jaki sposób należy kontrolować nielegalne spalanie paliw wskazanych w podjętej uchwale Sejmiku Województwa Opolskiego dotyczącej ograniczenia w stosowaniu niektórych paliw na terenie województwa.
- 4) WIOŚ w Opolu nie ma możliwości prowadzenia kontroli w zakresie realizacji zadań wyznaczonych w Programie ochrony powietrza więc część działań kontrolnych nie jest realizowanych.
- 5) Nie ma możliwości aby realizacja wszystkich działań naprawczych zapisanych w harmonogramie rzeczowo-finansowym Programu ochrony powietrza była kontrolowana, brak jest zarówno narzędzi do prowadzenia kontroli jak i odpowiednio przeszkolonych w tym zakresie osób.
- 6) Czy działania zapisane w harmonogramie rzeczowo-finansowym Programu ochrony powietrza są wymagane do realizacji czy są działaniami zalecanymi do realizacji, jeśli są to zadania wymagane, istnieje ryzyko, że bez wsparcia finansowego dla gmin zadania te nie będą realizowane w wymaganym stopniu.
- 7) Środki finansowe z funduszy krajowych powinny być przekazywane na rozbudowę sieci ciepłowniczej lub gazowej w gminach aby całkowicie eliminować możliwość stosowania ogrzewania paliwami stałymi na wybranych terenach.
- 8) Włodarze małych gmin mają tak niewiele funduszy, że muszą niejednokrotnie wybierać czy udzielić dotacji na wymianę kilku indywidualnych źródeł ciepła czy skanalizować całą gminę.
- 9) Ustalenie na poziomie centralnym cen paliw ekologicznych na niższym poziomie w naturalny sposób sprawiłoby, że popyt na takie paliwa byłby większy.
- 10) Absurdalnym jest sztuczne windowanie cen kotłów spełniających wymogi emisyjne dla 5 klasy jeśli są one sprzedawane jako kotły z dofinansowaniem.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **1 grudnia 2017 roku w Głubczycach** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciele firmy ATMOTERM S.A. dokonali prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) Czy działania informacyjne i ostrzegawcze jakie powinny być skierowane do mieszkańców mogą być ujednoczone w skali województwa?
- 2) W tabelach sprawozdawczych należy dopisać informację, że termomodernizacja dotyczy tylko i wyłącznie obiektów, które dotychczas nie były ogrzewane z sieci ciepłowniczej bo wówczas nie ma efektu ekologicznego obliczanego dla redukcji emisji substancji ze źródeł komunalno-bytowych.
- 3) Czy wprowadzając dane do sprawozdania odnośnie czyszczenia dróg koszty należy wyodrębnić aby przedstawić jedynie koszt czyszczenia dróg na mokro czy należy też traktować całościowo tzw. oczystkę czyli np. mycie kubłów na odpady?
- 4) W jaki sposób ująć w sprawozdaniu kwestię dofinansowania zmiany źródła ciepła ze środków powiatowych jeśli to samo źródło ciepła dofinansowane było z innych środków np. gminnych, wówczas przedstawione ilości przeprowadzonych działań się dublują.
- 5) odp. Jeżeli urząd gminy współfinansował takie działanie i ma wiedzę o tym, że środki na jego przeprowadzenia pochodziły również z innego źródła, wówczas uzupełnia w tabeli sprawozdawczej skąd pochodzą środki na realizację zadania.
- 6) Należy umożliwić wprowadzenie do arkusza sprawozdawczego informacji o zainstalowaniu wspomagającego źródła ciepła jakim jest np. pompa ciepła.
- 7) Jednostki realizujące działania naprawcze będą miały coraz mniej środków finansowych na likwidację źródeł niskiej emisji w swoich budżetach, ponieważ opłaty za korzystanie ze środowiska z tytułu poboru wód i odprowadzania ścieków wg projektu ustawy POŚ nie będą zasiły budżetów gmin.
- 8) W jaki sposób należy kontrolować nielegalne spalanie paliw wskazanych w podjętej uchwale Sejmiku Województwa Opolskiego dotyczącej ograniczenia w stosowaniu niektórych paliw na terenie województwa,
- 9) Czy Urząd Marszałkowski planuje przeznaczyć środki finansowe gminom na realizację zadań wynikających z Programu ochrony powietrza.
- 10) Należy dofinansowywać oprócz wymiany indywidualnych źródeł ciepła również stosowane paliwa, ponieważ bardzo często są one droższym nośnikiem energii aniżeli paliwa stosowane dotychczas.
- 11) W Projekcie Programu ochrony powietrza należy sprawdzić czy odpowiednio ujęto planowane do realizacji zadania wynikające z innych planów i programów z terenu województwa.

PROTOKÓŁ

ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej”

W dniu **1 grudnia 2017 roku w Kędzierzynie-Koźlu** odbyło się spotkanie konsultacyjne w sprawie projektu „Program ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM 10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu PM_{2,5}, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej” poświęcone szczególnie **strefie opolskiej**. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, firmy ATMOTERM S.A. oraz przedstawiciele samorządu terytorialnego i inni zgodnie z załączoną listą obecności.

Przedstawiciele firmy ATMOTERM S.A. dokonali prezentacji Programu omawiając w szczególności:

- diagnozę stanu jakości powietrza dla roku bazowego 2016 oraz przyczyny złej jakości powietrza na podstawie wyników modelowania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu;
- udział źródeł emisji w kształtowaniu się jakości powietrza w strefie opolskiej;
- zadania wskazane do realizacji, wymagany efekt ekologiczny działań naprawczych;
- Plan działań krótkoterminowych;
- sprawozdania z realizacji POP.

Przebieg dyskusji oraz uwagi i wnioski złożone do protokołu przez uczestników spotkania:

- 1) Czy uchwała Sejmiku Województwa Opolskiego wprowadzająca ograniczenia w stosowaniu paliw w urządzeniach grzewczych wprowadza również zakaz obrotu tymi paliwami.
- 2) Brak jest informacji i wiedzy w jaki sposób powinno być kontrolowane i egzekwowane nieprzestrzeganie zapisów uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego wprowadzającej ograniczenia w stosowaniu paliw w urządzeniach grzewczych.
- 3) Jeśli nie ma wiedzy o tym w jaki sposób ogrzewane są poszczególne lokale w gminie, można zasięgnąć informacji od służb kominiarskich z danego terenu, wówczas można byłoby utworzyć bazę danych inwentaryzacyjnych źródeł emisji powierzchniowej i prowadzić działania naprawcze lub kontrolne we wskazanych lokalizacjach.
- 4) Czy straż miejska może udzielić informacji zgłaszającemu jaki był wynik interwencji.
- 5) Obniżenie cen paliw niskoemisyjnych na poziomie centralnym spowodowałoby zdecydowanie większy popyt na te paliwa względem paliw stałych, które charakteryzują się większymi współczynnikami emisji.
- 6) Istotne jest aby samorządy miały narzędzia do realizacji działań, a brakuje wsparcia rządowego w tym zakresie.
- 7) Katalog działań naprawczych dla zakładów korzystających ze środowiska powinien być zmodyfikowany, ponieważ niektóre z zaplanowanych działań naprawczych nie będą realizowane.

4. ZAŁĄCZNIK NR 2

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych projektu Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego w okresie 20 listopada – 18 grudnia 2017 r.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
1	osoba fizyczna 20.11.2017 r.	-	-	-	Czy w programie uwzględniono możliwość zagospodarowania ciepła z Elektrowni Opole tzn. możliwość rozbudowy sieci ogrzewającej domy mieszkalne ciepłem z elektrowni. Mogliby na tym skorzystać mieszkańcy okolicznych gmin z tym że działania w tym kierunku należałoby koordynować.	wyjaśnienie w tabeli	W Programie ochrony powietrza wskazana została lista działań naprawczych i zgodnie z listą priorytetów działania, którego celem jest ograniczenie emisji z indywidualnych źródeł grzewczych (kod działania OpOEP) w pierwszej kolejności powinny być realizowane działania związane z likwidacją źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi i podłączeniem do sieci ciepłowniczej/gazowniczej jeśli tylko istnieje taka możliwość techniczna.
2	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 05.12.2017 r.	Plan działań krótkoterminowych	-	-	s. 209 „nawiązanie współpracy z operatorami sieci komórkowych, w celu informowania wszystkich użytkowników znajdujących się na terenie, za pomocą SMS, o wystąpieniu lub możliwości wystąpienia wysokich stężeń zanieczyszczeń. Z uwagi na koszty realizacji takiego sposobu informowania, konieczne będzie uzyskanie przez wojewodę dofinansowania.” Realizacja tego zapisu jest niemożliwa ze względu na obecne ustawodawstwo w zakresie prawa telekomunikacyjnego, proponuje się zmianę na: „wykorzystanie Regionalnego Systemu Ostrzegania w celu informowania wszystkich użytkowników aplikacji”.	tak	Uwagi zostały uwzględnione w Programie ochrony powietrza.
					s. 201, 204 w kolumnach dot. odbiorców ogłoszenia wyszczególnione zostały: Policja oraz Inspekcja Transportu Drogowego, w dalszych częściach nie zostało zawarte przez którą instytucję i na jakim szczeblu powinny być informowane. Zasadne wydaje się uszczegółowienie tej kwestii.	tak	Zapis odnośnie sposobu informowania został rozpisany, kto informuje Policję i Inspekcję odnośnie podejmowanych działań.
3	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.	Uwaga ogólna			W Opolu jest za mało stacji monitoringu przez co nie wiadomo tak na prawdę jaki problem jakości powietrza występuje w poszczególnych dzielnicach miasta.	częściowo	Zarówno lokalizacja jak i liczba stacji monitoringu jakości powietrza funkcjonujących w województwie opolskim jest zgodna z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MŚ z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu stawianymi Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Wyniki modelowania również spełniają wymagania stawiane wynikom z modelu wskazanym w rozporządzeniu. W rozdziale odnośnie weryfikacji modelu w Programie ochrony powietrza zostały wskazane zgodności modelowania z wynikami pomiarów. Do dokumentu został dodany punkt w rozdziale 10. <i>Bariery mogące mieć wpływ na realizację działań naprawczych w brzmieniu „zbyt mała siatka pomiarowa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie opolskim”.</i> Dodatkowo jako <i>Zadanie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu w ramach realizacji Programu ochrony powietrza</i> dodano zapis: wzmocnienie systemu monitoringu jakości powietrza.
4	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.	Uwaga ogólna			Do prac nad Projektem konsultowanego Programu ochrony powietrza przystąpiono w połowie 2017 roku, dlatego zatem nie zostały w nim wykorzystane dostępne wyniki pomiarów jakości powietrza z pierwszego kwartału 2017 roku i dlatego nie analizuje się w Projekcie Programu danych o stężeniach substancji w powietrzu zbieranych przez organizacje wykonujące własne pomiary, poza danymi udostępnionymi z PMS.	nie	Zgodnie z wymaganiami z Rozporządzenia MŚ z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych w projekcie Programu ochrony powietrza przeanalizowane zostały wyniki pomiarów jakości powietrza z roku bazowego i 5 lat poprzedzających rok bazowy opracowania Programu ochrony powietrza. Zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu poziomy dopuszczalne i docelowe dla analizowanych substancji odnoszą się do roku kalendarzowego, w Programie ochrony powietrza przedstawiono dostępne wyniki pomiarów z pełnych okresów. Nie można zatem analizować wyników pomiarów z nieukończonych okresu pomiarowego. Podstawę do analiz stanowią wyniki wykonywane przez referencyjne stacje monitoringu.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
5	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.	Uwaga ogólna			Zastrzeżenia i wątpliwości budzi udział emisji komunikacyjnej w emisji substancji ogółem jaka została przedstawiona w Projekcie Programu.	nie	Emisja komunikacyjna została obliczona na podstawie udostępnionych danych o natężeniu ruchu oraz o strukturze pojazdów poruszających się na poszczególnych drogach miasta i z zastosowaniem wskaźników dla poszczególnych rodzajów pojazdów.
6	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				W Projekcie Programu błędnie podana została wartość 35 dni z przekroczeniem wartości dopuszczalnego przekroczenia stężenia 24-godzinnego pyłu PM10 jaka wystąpiła w 2016 roku na stacji monitoringu jakości powietrza w Kędzierzynie-Koźlu.	nie	Wartość ta jest prawidłowa. Wartość 44 dni zanotowano na stacji automatycznej w Kędzierzynie-Koźlu, pomiar ten nie jest referencyjny dlatego przyjmuje się wynik ze stacji manualnej.
7	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Skoro przyjmuje się, że wartości stężenia tła dla benzo(a)pirenu są wysokie to dlatego nie jest widoczny tak znaczący udział stężeń tła w stężeniu ogółem w okresie letnim.	nie	Tło stężeń tworzy się i jest zmienne w ciągu całego roku, również w okresie zimowym ono wzrasta, ponieważ tworzone jest przez wzmoczoną emisję substancji również ze źródeł emisji spoza strefy.
8	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				W Planie Działań Krótkoterminowych przyjęto zbyt łagodne poziomy stężenie substancji dla poziomu II alarmowania, przyjęta wartość 200 µg/m ³ w przypadku pyłu PM10 jest zbyt wysoka i powinna być obniżona przynajmniej do poziomu 150 µg/m ³ (najkorzystniejszym byłby poziom rekomendowany przez WHO), ponadto poziom wysokich stężeń zanieczyszczeń ze względu na który ogłaszane są kolejne poziomy alarmów powinien odnosić się do wartości prognozowanych, a nie jak zaproponowano do wartości zarejestrowanego w poprzedzającej dobie stężenia 24-godzinnego.	częściowo	Wysokości stężeń, na podstawie których ogłaszane są kolejne poziomy alarmów powinny odnosić się do wartości już zmierzonych. W przypadku, gdy na terenie województwa funkcjonuje system prognoz jakości powietrza możliwe jest przyjęcie kryteriów prognoz stężeń substancji i parametrów meteorologicznych. Polskie normy jakości powietrza ustalone zostały na poziomie 200 µg/m ³ w przypadku stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 i poziomowi informowania społeczeństwa. Jednak ze względu na dobro mieszkańców dla Alarmu I stopnia został zastosowany poziom 150 µg/m ³ dla pyłu zawieszonego PM10, natomiast dla Alarmu II stopnia poziom pozostał bez zmian.
9	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Zapisanie działań naprawczych na mniejszym stopniu szczegółowości w aktualizowanym Programie w stosunku do obowiązujących Programów ochrony powietrza jest regresem.	nie	Zadania w obecnym Programie ochrony powietrza zostały pogrupowane. W zakresie najbardziej efektywnych działań związanych z redukcją emisji powierzchniowej rozpisano dokładnie wymagane do osiągnięcia efekty ekologiczne dla każdej z gmin oraz możliwość i sposób realizacji celów. W sposób ogólny potraktowane zostały zadania związane z ograniczeniem emisji komunikacyjnej. W poprzednim Programie zadania te rozpisane były ze szczegółowością co do numeru remontowanej drogi. Zarządcy dróg w swoich planach mają remonty dróg i realizują to zadanie niezależnie od Programów ochrony powietrza.
10	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Zadanie polegające na kontroli spalin z pojazdów jest niemożliwe do realizacji w przypadku wystąpienia temperatur ujemnych otoczenia ponieważ wówczas analizator spalin nie wskazuje prawidłowych wartości pomiaru.	tak	Nie zawsze wysokie stężenia substancji w powietrzu występują przy temperaturach ujemnych otoczenia, należy pamiętać iż zapisanie zadania w Planie Działań Krótkoterminowych daje możliwość Policji jego realizacji oraz pozyskania środków na zakup urządzeń. W tabeli 85 Zestawienie działań krótkoterminowych przewidzianych do realizacji w województwie opolskim w kolumnie Stosowanie działania dodano zapis o brzmieniu: „Zależne od warunków meteorologicznych, możliwe do przeprowadzenia gry temperaturach sięga powyżej 5°C”
11	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Zaledwie 10% przeprowadzonych przez Straż Miejską w Opolu, kontroli nielegalnego spalania odpadów wykazało, że miał miejsce ten proceder, z pewnością problem jest zdecydowanie szerszy, ale Straż Miejska nie ma mechanizmów aby udowodnić mieszkańcom spalanie odpadów, należy zatem wyposażyć Strażników Miejskich w narzędzia do poboru próbek popiołu aby móc dokonać analiz laboratoryjnych i udowodnić ewentualną winę mieszkańcom i nałożyć kary.	częściowo	W ramach działań dla Straży Miejskiej zostały w Programie ochrony powietrza zaproponowane szkolenia z realizacji kontroli, natomiast nie planuje się wpisania konieczności poboru próbek, ponieważ zależy to od możliwości samorządu i wykorzystania laboratorium do analizy.
12	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Jeśli aż 60% emisji komunikacyjnej pochodzi z resuspensji pyłu to dlatego w Aktualizacji Programu nie utrzymano zakazu stosowania dmuchaw do liści, ponadto w mieście Opolu przekraczane są dopuszczalne normy ze względu na hałas, a dmuchawy generują dodatkowy hałas.	tak	Wskazano w Programie ochrony powietrza całoroczny zakaz używania dmuchaw do sprzątania ulic, chodników i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników na terenach zabudowanych w strefie miasto Opole oraz w Planie działań krótkoterminowych przy Alarmie I i Alarmie II stopnia dla pozostałych gmin województwa opolskiego. W rozdziale 8.5. Zadania podmiotów korzystających ze środowiska do zadań zarządzających nieruchomościami dodano punkt dotyczący zakazu używania dmuchaw.
13	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego				W Aktualizacji Programu brakuje zakazu rozpalania ognisk, jest to niezrozumiałe dlatego zakaz zniesiono.	tak	Dodano zapisy o zakazie rozpalania ognisk przy Alarmie I i Alarmie II stopnia (na terenach zabudowanych) - tabela 83 i 84. W rozdziale

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
	w Opolu 30.11.2017 r.						8.2. Zadania Zarządu Województwa, WIOŚ i innych jednostek do Obowiązków Policji i Straży Miejskiej / Gminnej w ramach realizacji Programu ochrony powietrza zmieniono zapis "kontrola w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi w obszarach zabudowanych" dodając kontrole ognisk. Do tabeli nr 85 Zestawienie działań krótkoterminowych przewidzianych do realizacji w województwie opolskim rozszerzono działanie operacyjne Kontrole w zakresie zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi w obszarach zabudowanych w kolumnie Szczegółowy opis działania: "Całkowity zakaz palenia na powierzchni ziemi pozostałości roślinnych z ogrodów oraz zakaz rozpalania ognisk. Zakaz nie dotyczy działań i czynności związanych z gospodarką leśną. Zakaz dotyczy wszystkich osób przebywających na obszarze stref, w których ogłoszono alarm".
14	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Czyszczenie dróg i chodników powinno odbywać się tylko na mokro, co więcej działanie powinno być prowadzone w takim czasie aby mieszkańcy nie byli narażeni ekspozycję na wzbijający się z dróg pył.	tak	Zapisy odnośnie czyszczenia dróg i chodników zostały zmienione ograniczając narażenie.
15	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Czas, którym trwają konsultacje społeczne powinien być przedłużony ponieważ dotyczy bardzo istotnej kwestii, a trudne jest dokładne przeanalizowanie zapisów Projektu Programu w wyznaczonym terminie.	tak	Czas konsultacji społecznych został wydłużony.
16	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Jednym z zadań zapisanych w Programach ochrony powietrza powinno być ujęcie zadania polegającego na partycypacji społeczeństwa w tworzeniu i realizacji Programów ochrony powietrza.	częściowo	Zapis partycypacji społeczeństwa w tworzeniu Programu ochrony powietrza jest wpisany w ustawie POŚ oraz ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Taki udział został zapewniony przy tworzeniu tego Programu ochrony powietrza – większy niż zaleca ustawa, zorganizowano spotkanie wstępne na etapie rozpoczęcia prac nad Programem ochrony powietrza oraz 12 spotkań konsultacyjnych. W trakcie realizacji Programu ochrony powietrza zostaną zaangażowani poszczególni interesariusze. W ramach zadań, za które odpowiedzialne są poszczególne jednostki stopień zaangażowania w proces realizacji Programu ochrony powietrza zależny będzie od tych jednostek. W trakcie wdrażania Programu ochrony powietrza powstanie Program działań promocyjno-edukacyjnych, w którym zostanie rozpisana szczegółowo partycypacja społeczeństwa.
17	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				W Programie należy zapisać listę priorytetów jakie urządzenia powinny być zastąpione innymi i jakimi urządzeniami grzewczymi aby uniemożliwić dotowanie wymian kotłów węglowych, które nie są faktycznie użytkowane, ponadto należy uwzględnić OZE w przypadku niemożliwości zastosowania bezemisyjnych lub niskoemisyjnych paliw zanim wskaże się do zastosowania ogrzewanie węglowe.	tak	Lista priorytetów była wpisana w Programie ochrony powietrza w rozdziale, gdzie wskazane zostały jakie działania powinny być w pierwszej kolejności prowadzone. Do działań dodane zostało zadanie związane z OZE.
18	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Dla sprawnej realizacji zadań związanych z ograniczeniem emisji substancji z sektora bytowo-komunalnego należy określić sieć regionalnego obszaru ograniczania emisji, aby mieć informacje jakie obszary będą w perspektywie kilku lat podłączone do sieci ciepłowniczej i tam nie dotować wymian kotłów aby nie dublować kosztów na prowadzenie działań.	nie	Samorządy powinny posiadać aktualne założenia do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, w których powinny zostać określone tereny do podłączenia do sieci ciepłowniczej lub gazowej.
19	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Programy ochrony powietrza powinny zawierać dokładne harmonogramy z wyznaczonymi celami o tym jakie działania i w jakim terminie powinny być realizowane.	częściowo	Program nie może być zbyt szczegółowy ze względu na konieczność zachowania generalności i abstrakcyjności zapisów aktu prawa miejscowego. Nie można wpisać szczegółów, natomiast można odpowiednio określić działania naprawcze.
20	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				W Projekcie Programu brakuje rozdziału opisującego dostępne środki ochrony osobistej w przypadku występowania podwyższonych stężeń substancji w powietrzu.	nie	Środki wpisane były w rozdziale 24 dotyczącym środków ochrony dla wrażliwych grup osób w ramach PDK.
21	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Każda placówka edukacyjna i ochrony zdrowia powinna być wyposażona w oczyszczacze powietrza.	częściowo	Działanie to nie jest wpisane w Programie ochrony powietrza, ponieważ nie stanowi działania naprawczego. W rozdziale z opisem działań dla wrażliwych osób dodana została informacja o możliwościach zastosowania masek i oczyszczaczy.
22	Uwagi zgłoszone podczas				W Programie ochrony powietrza powinien być opisany szeroko rozdział jak należy	tak	Działanie to zostało wprowadzone do Programu w ramach wdra-

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
	spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				wdrażać Program ochrony powietrza w gminach, powinny być również organizowane spotkania, aby jednostki realizujące działania naprawcze mogły wymienić się informacjami i podzielić się między sobą dobrymi praktykami realizacji działań pro środowiskowych.		zania Programu ochrony powietrza.
23	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				W Programie powinno znaleźć się działanie związane z prowadzeniem nasadzeń odpowiednich gatunków roślin mających wpływ na obniżenie stężeń substancji pyłowych w powietrzu.	tak	Działanie zostało wprowadzone do działań naprawczych - zadanie zadania OpSYS. Rozszerzono również zakres obowiązków <i>Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów</i> i <i>Prezydenta Miasta Opola</i> o rozbudowę infrastruktury zielonej w miastach.
24	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				W Programie powinien być ujęty zapis o uspokojeniu ruchu na opolskich ulicach poprzez zastosowanie zmianowego trybu pracy mieszkańców miasta oraz czasowym wyłączeniu z ruchu odcinków dróg i przekształcaniu ich na deptaki.	częściowo	Zapis odnośnie uspokojenia ruchu ujęty został w strefie miasto Opole, natomiast nie jest on związany z wprowadzeniem zmianowości trybu pracy, ponieważ zależy to od indywidualnych zasad instytucji działających na terenie miasta Opola. Wprowadzenie czasowych wyłączeń z ruchu pojazdów na niektórych ulicach może być jedynie propozycją i jednym z rozwiązań, natomiast nie jest działaniem obligatoryjnym. Zapisy odnośnie zmian w układzie komunikacyjnym muszą być częścią planów transportowych miast.
25	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Polityka parkingowa miasta zachęca mieszkańców do korzystania z transportu indywidualnego poprzez budowę parkingów wielostanowiskowych co jest sprzeczne z kierunkami działań naprawczych Programu ochrony powietrza.	nie	Program ochrony powietrza nie wskazuje kierunków zagospodarowania przestrzennego w zakresie polityki parkingowej miast, nie wprowadza działań w tym zakresie. Natomiast wskazuje jakie działania są konieczne do podejmowania przez miasta w zakresie ograniczenia emisji z transportu poprzez wyznaczanie parkingów Park&Ride na peryferiach miasta z zastosowaniem rozwoju komunikacji publicznej zastępczej, a także poprzez zastosowanie rozwiązań upłynniających ruch pojazdów zwłaszcza w obszarach zabudowy mieszkaniowej. Rozwiązania wpisane w Program mogą również dotyczyć wskazania stref Tempo30, lub strefy zamieszkania w celu zwiększenia wykorzystania przestrzeni przez innych użytkowników ruchu.
26	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Środki na działania naprawcze wydatkowane są nieefektywnie i nie są skierowane na redukcję emisji z sektora bytowo-komunalnego, a na redukcję emisji komunikacyjnej.	tak	W tym zakresie działania zostały zmienione w Programie ochrony powietrza, aby większy priorytet ustawiono dla działań z sektora komunalno-bytowego.
27	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				W Programie powinien być ujęty zapis o wdrożeniu prognoz jakości powietrza.	tak	W Programie Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020 widnieje Zadanie: Krótkoterminowe prognozy zanieczyszczenia powietrza Celem zadania jest zapewnienie bieżącej informacji o prognozowanych stężeniach zanieczyszczeń w powietrzu. Informacje te są niezbędne do ostrzegania społeczeństwa o ryzyku wystąpienia wysokich, zagrażających zdrowiu, stężeń zanieczyszczeń, jak i uruchamiania działań przewidzianych w Planach działań krótkoterminowych zgodnych z wymaganiami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy. Na poziomie krajowym, w latach 2016-2020, GIOŚ będzie kontynuował operacyjne prognozowanie w zakresie ozonu troposferycznego, a od 2018 r. GIOŚ planuje rozpoczęcie wdrażania krótkoterminowych prognoz jakości powietrza dla wybranych, dodatkowych zanieczyszczeń gazowych oraz pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5. Prognozy krótkoterminowe będą prezentowane na: - portalu GIOŚ poświęconemu jakości powietrza w Polsce, jako prognoza krajowa; - stronie internetowej poszczególnych WIOŚ, jako prognoza wojewódzka. Do zadań WIOŚ zostało dodane zadanie polegające na wdrożeniu systemu krótkoterminowych prognoz jakości powietrza.
28	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Konsultacje społeczne są dla społeczeństwa zatem powinny odbywać się w dogodnym terminie i miejscu, dokument do analizy powinien być upubliczniony jeszcze przed okresem konsultacji.	nie	Dokument może być udostępniony dopiero w okresie konsultacji po przyjęciu przez Zarząd Województwa, ponieważ dopiero wówczas stanowi opracowany projekt. Taka procedura została zastosowana i konsultacje odbywają się w terminach ustalonej ustawą. Natomiast w ramach konsultacji umożliwiono społeczeństwu rów-

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
							niez udział w 12 spotkaniach w każdym z powiatów.
29	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				W Planie Działań Krótkoterminowych należy wykreślić zapis o tym, że Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego powinno podjąć współpracę z operatorem sieci komórkowej aby informować mieszkańców o ryzyku wystąpieniu przekroczeń substancji w powietrzu.	tak	Zapis został zmieniony.
30	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				WIOŚ podaje informację o wielkości przekroczenia stężeń, o miejscu wystąpienia przekroczeń itd. do których obowiązków należy określenie wrażliwych grup ludności i zaleceń do WCZK czy do WIOŚ.	wyjaśnienie w tabeli	Zalecenia określa Sanepid.
31	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Opolu 30.11.2017 r.				Brakuje informacji o przystępowaniu do opracowania Programów ochrony powietrza dlatego społeczeństwo nie ma możliwości kształtowania zapisów Programów.	wyjaśnienie w tabeli	Zapis partycypacji społeczeństwa w tworzeniu Programu ochrony powietrza jest wpisany w ustawie POŚ oraz ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Taki udział został zapewniony przy tworzeniu tego Programu (ogłoszenia w gazecie regionalnej, internecie, tablicy ogłoszeń).
32	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu 1.12.2017 r.				Czy uchwała Sejmiku Województwa Opolskiego wprowadzająca ograniczenia w stosowaniu paliw w urządzeniach grzewczych wprowadza również zakaz obrotu tymi paliwami	wyjaśnienie w tabeli	Uchwała nie wprowadza zakazu obrotu paliwami w województwie.
33	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu 1.12.2017 r.				Brak jest informacji i wiedzy w jaki sposób powinno być kontrolowane i egzekwowane nieprzestrzeganie zapisów uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego wprowadzającej ograniczenia w stosowaniu paliw w urządzeniach grzewczych	tak	W Programie ochrony powietrza dodane zostały zapisy odnośnie kontrolowania i egzekwowania zapisów uchwały Sejmiku Województwa Opolskiego.
34	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu 1.12.2017 r.				Jeśli nie ma wiedzy o tym w jaki sposób ogrzewane są poszczególne lokale w gminie, można zasięgnąć informacji od służb kominiarskich z danego terenu, wówczas można byłoby utworzyć bazę danych inwentaryzacyjnych źródeł emisji powierzchniowej i prowadzić działania naprawcze lub kontrolne we wskazanych lokalizacjach.	częściowo	Przedmiotem spotkania członków KS ds. KPOP, które odbyło się w dniu 28 lipca 2017 r. była problematyka dotycząca przepisów umożliwiających kontrolę spalania paliw stałych, kontrolę emisji pyłów z kominów i stosowanych urządzeń grzewczych w sektorze bytowo-komunalnym. Temat ten został także ujęty w Planie działań do KPOP, jako działanie średnioterminowe do realizacji do roku 2020. W Programie ochrony powietrza zapisano barierę dotyczącą braków w uregulowaniach prawnych dotyczących służb kominiarskich w sektorze komunalno-mieszkaniowym, szczególnie w zakresie kontrolowania instalacji opalanych paliwem stałym
35	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu 1.12.2017 r.				Czy straż miejska może udzielić informacji zgłaszającemu jaki był wynik interwencji.	wyjaśnienie w tabeli	Straż Miejska nie może udzielić informacji na temat interwencji.
36	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu 1.12.2017 r.				Obniżenie cen paliw niskoemisyjnych na poziomie centralnym spowodowałoby zdecydowanie większy popyt na te paliwa względem paliw stałych, które charakteryzują się większymi współczynnikami emisji.	nie	Zadania dla Rządu i bariery na poziomie centralnym są ujęte w Programie ochrony powietrza.
37	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu 1.12.2017 r.				Istotne jest aby samorządy miały narzędzia do realizacji działań, a brakuje wsparcia rządowego w tym zakresie.	tak	Działania rządowe zostały wpisane jako bariery realizacji Programu ochrony powietrza. Możliwe do podjęcia narzędzia zostały wpisane do Programu ochrony powietrza.
38	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kędzierzynie-Koźlu 1.12.2017 r.				Katalog działań naprawczych dla zakładów korzystających ze środowiska powinien być zmodyfikowany, ponieważ niektóre z zaplanowanych działań naprawczych nie będą realizowane.	tak	Działania dla przedsiębiorstw zostały zweryfikowane i zaktualizowane.
39	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				Czy działania informacyjne i ostrzegawcze jakie powinny być skierowane do mieszkańców mogą być ujednoczone w skali województwa.	tak	Działania informacyjne muszą zostać ujednoczone w skali województwa. Działanie zostało ujęte w Programie ochrony powietrza.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
40	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				W tabelach sprawozdawczych należy dopisać informację, że termomodernizacja dotyczy tylko i wyłącznie obiektów, które dotychczas nie były ogrzewane z sieci ciepłowniczej bo wówczas nie ma efektu ekologicznego obliczanego dla redukcji emisji substancji ze źródeł komunalno-bytowych.	tak	Informacje odnośnie termomodernizacji zostały wpisane do Programu z rozgraniczeniem na rodzaj działań.
41	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				Czy wprowadzając dane do sprawozdania odnośnie czyszczenia dróg koszty należy wyodrębnić, aby przedstawić jedynie koszt czyszczenia dróg na mokro czy należy też traktować całościowo tzw. oczystkę czyli np. mycie kubłów na odpady.	tak	Dane do sprawozdania powinny dotyczyć tylko i wyłącznie czyszczenia dróg. Wyjaśnienie zostało dopisane do informacji o sprawozdaniach.
42	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				W jaki sposób ująć w sprawozdaniu kwestię dofinansowania zmiany źródła ciepła ze środków powiatowych jeśli to samo źródło ciepła dofinansowane było z innych środków np. gminnych, wówczas przedstawione ilości przeprowadzonych działań się dublują odp. Jeżeli urząd gminy współfinansował takie działanie i ma wiedzę o tym, że środki na jego przeprowadzenia pochodziły również z innego źródła, wówczas uzupełnia w tabeli sprawozdawczej skąd pochodzą środki na realizację zadania.	tak	Działanie na poziomie gminy, które realizowane są również z udziałem środków powiatu, powinny zostać wyróżnione w sprawozdaniu, aby nie dublować działań i efektów. Wyjaśnienie zostało dopisane do informacji o sprawozdaniach.
43	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				Należy umożliwić wprowadzenie do arkusza sprawozdawczego informacje o zainstalowaniu wspomagającego źródła ciepła jakim jest np. pompa ciepła.	nie	W obecnych arkuszach jest możliwość wpisania takich działań.
44	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				Jednostki realizujące działania naprawcze będą miały coraz mniej środków finansowych na likwidację źródeł niskiej emisji w swoich budżetach, ponieważ opłaty za korzystanie ze środowiska z tytułu poboru wód i odprowadzania ścieków wg projektu ustawy POŚ nie będą zasyłały budżetów gmin.	wyjaśnienie w tabeli	Ilość środków finansowych nigdy nie będzie wystarczająca w budżecie gminy na realizację działań wpisanych w Programie ochrony powietrza, dlatego też ważnym jest skorzystanie ze środków zewnętrznych i informowanie mieszkańców o możliwościach wykorzystywania również tego rodzaju źródeł finansowania.
45	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				W jaki sposób należy kontrolować nielegalne spalanie paliw wskazanych w podjętej uchwale Sejmiku Województwa Opolskiego dotyczącej ograniczenia w stosowaniu niektórych paliw na terenie województwa.	wyjaśnienie w tabeli	Kontrole w zakresie spalania paliw objętych uchwałą antysmogową należy prowadzić zgodnie z art. 379 POŚ, z uwzględnieniem możliwości pobierania dowodów na wykorzystanie tego rodzaju paliwa. Mieszkańcy powinni wraz z zakupem pobierać również charakterystykę węgla.
46	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				Czy Urząd Marszałkowski planuje przeznaczyć środki finansowe gminom na realizację zadań wynikających z Programu ochrony powietrza?	wyjaśnienie w tabeli	W Programie ochrony powietrza ujęto możliwości dofinansowania działań m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (dalej RPO WO 2014-2020). W Poddziałaniu 3.2.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych jest możliwość wsparcia na realizację przedsięwzięć polegających na przebudowie systemów grzewczych jedynie w budynkach użyteczności publicznej (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji oraz w Poddziałaniu 3.2.3 Efektywność energetyczna w mieszkalnictwie przewidziano wsparcie modernizacji energetycznej, ale mieszkalnych budynków wielorodzinnych wraz z wymianą wyposażenia na energooszczędne poprzez instrumenty finansowe - wsparcie może zostać udzielone również na inwestycje w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Przez znaczne zwiększenie efektywności energetycznej należy rozumieć redukcję zużycia energii o co najmniej 25%. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 wspiera działania na rzecz ochrony powietrza: <u>Oś Priorytetowa III Gospodarka niskoemisyjna</u> Poddziałanie 3.1.1 Strategie niskoemisyjne w miastach subregionalnych Poddziałanie 3.1.2 Strategie niskoemisyjne w Aglomeracji Opolskiej Poddziałanie 3.2.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
							Poddziałanie 3.2.3 Efektywność energetyczna w mieszkalnictwie Działanie 3.3 Odnawialne źródła energii Działanie 3.4 Efektywność energetyczna MSP <u>QŚ Priorytetowa VI Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców</u> Działanie 6.1 Infrastruktura drogowa Działanie 6.2 Nowoczesny transport kolejowy.
47	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				Należy dofinansowywać oprócz wymiany indywidualnych źródeł ciepła również stosowane paliwa, ponieważ bardzo często są one droższym nośnikiem energii aniżeli paliwa stosowane dotychczas.	nie	Warunki udzielania dotacji na poziomie regionalnym nie obejmują dofinansowania kosztów eksploatacyjnych dla osób fizycznych. Dodatkowe wsparcie można zastosować w ramach finansowania dodatków mieszkaniowych lub w postaci ulg na podatki od nieruchomości. Zadania dla Rządu i bariery na poziomie centralnym są ujęte w Programie ochrony powietrza.
48	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Głubczycach 1.12.2017 r.				W Projekcie Programu ochrony powietrza należy sprawdzić czy odpowiednio ujęto planowane do realizacji zadania wynikające z innych planów i programów z terenu województwa.	tak	Lista zadań z innych programów i planów została uzupełniona w Programie ochrony powietrza.
49	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Krapkowicach 4.12.2017 r.				W jaki sposób ująć w sprawozdaniu kwestię dofinansowania zmiany źródła ciepła ze środków powiatowych jeśli to samo źródło ciepła dofinansowane było z innych środków np. gminnych, wówczas przedstawione ilości przeprowadzonych działań się dublują.	tak	Działanie na poziomie gminy, które realizowane są również z udziałem środków powiatu, powinny zostać wyróżnione w sprawozdaniu, aby nie dublować działań i efektów. Wyjaśnienie zostało dopisane do informacji o sprawozdaniach.
50	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Krapkowicach 4.12.2017 r.				Dane o wielkości emisji z zakładów w przypadku emisji niezorganizowanej zostały oszacowane w niewłaściwy sposób.	nie	Emisje niezorganizowane z zakładów zostały oszacowane w oparciu o dostępne dane literaturowe. Nie ma obowiązku liczenia emisji niezorganizowanej, dlatego też w bilansach z dostępnych baz danych nie ma takich danych.
51	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Krapkowicach 4.12.2017 r.				W jaki sposób należy kontrolować nielegalne spalanie paliw wskazanych w podjętej uchwale Sejmiku Województwa Opolskiego dotyczącej ograniczenia w stosowaniu niektórych paliw na terenie województwa.	nie	Zapisy Programu ochrony powietrza obejmują zagadnienia kontroli, stosowania uchwały antysmogowej. Kontrole w zakresie spalania paliw objętych uchwałą antysmogową należy prowadzić zgodnie z art. 379 POŚ, z uwzględnieniem możliwości pobierania dowodów na wykorzystanie tego rodzaju paliwa. Mieszkańcy powinni wraz z zakupem pobierać również charakterystykę węgla, który jest dostępny.
52	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Krapkowicach 4.12.2017 r.				WIOŚ w Opolu nie ma możliwości prowadzenia kontroli w zakresie realizacji zadań wyznaczonych w Programie ochrony powietrza więc część działań kontrolnych nie jest realizowanych.	nie	Zapisy Programu ochrony powietrza obejmują zagadnienia kontroli. WIOŚ działa w zakresie swoich kompetencji i może realizować kontrole jednostek organizacyjnych oraz prowadzić działania kontrolne.
53	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Krapkowicach 4.12.2017 r.				Nie ma możliwości, aby realizacja wszystkich działań naprawczych zapisanych w harmonogramie rzeczowo-finansowym Programu ochrony powietrza była kontrolowana, brak jest zarówno narzędzi do prowadzenia kontroli jak i odpowiednio przeszkolonych w tym zakresie osób.	nie	Zapisy Programu ochrony powietrza obejmują zagadnienia kontroli (w tym szkoleń). Działania wpisane w harmonogramie powinny być w miarę możliwości realizowane, zwracając uwagę na cel działania, czyli uzyskanie poprawy jakości powietrza. Powinno realizować się działania najbardziej efektywne i dla których można uzyskać największy efekt ekologiczny.
54	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Krapkowicach 4.12.2017 r.				Czy działania zapisane w harmonogramie rzeczowo-finansowym Programu ochrony powietrza są wymagane do realizacji czy są działaniami zalecanymi do realizacji, jeśli są to zadania wymagane, istnieje ryzyko, że bez wsparcia finansowego dla gmin zadania te nie będą realizowane w wymaganym stopniu.	wyjaśnienie w tabeli	Działania wpisane do Programu ochrony powietrza są obligatoryjne do realizacji, ponieważ wynikają z aktu prawa miejscowego, czyli muszą być realizowane.
55	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Krapkowicach 4.12.2017 r.				Środki finansowe z funduszy krajowych powinny być przekazywane na rozbudowę sieci ciepłowniczej lub gazowej w gminach aby całkowicie eliminować możliwość stosowania ogrzewania paliwami stałymi na wybranych terenach.	nie	Działania w tym kierunku są podejmowane i środki trafiają na rozbudowę sieci, jednakże są ograniczenia w zakresie tego działania, ponieważ nie wszędzie możliwe jest podciągnięcie sieci. Zadania dla Rządu i bariery na poziomie centralnym są ujęte w Programie ochrony powietrza.
56	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Krapkowicach 4.12.2017 r.				Włodarze małych gmin mają tak niewiele funduszy, że muszą niejednokrotnie wybierać czy udzielić dotacji na wymianę kilku indywidualnych źródeł ciepła czy skanalizować całą gminę.	nie dotyczy zapisów w POP	Środki finansowe są ograniczone i w realizacji powinny być podejmowane działania o największym stopniu efektywności ekologicznej.
57	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego				Ustalenie na poziomie centralnym cen paliw ekologicznych na niższym poziomie w naturalny sposób sprawiłoby, że popyt na takie paliwa byłby większy.	nie	Jest to zadanie rządowe. Marszałek zwraca się z apelem w tej sprawie i w Programie ochrony powietrza wskazane są wytyczne

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
	w Krapkowicach 4.12.2017 r.						do rządu.
58	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Krapkowicach 4.12.2017 r.				Absurdalnym jest sztuczne windowanie cen kotłów spełniających wymogi emisyjne dla 5 klasy jeśli są one sprzedawane jako kotły z dofinansowaniem.	nie dotyczy zapisów w POP	Program ochrony powietrza nie ma wpływu na obniżenie cen kotłów i zależy to od lokalnych uwarunkowań i warunków sprzedaży urządzeń.
59	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Które z wyznaczonych zadań w harmonogramie rzeczowo-finansowym Programu ochrony powietrza powinien realizować starosta powiatu.	tak	Działania dla starosty zostały wydzielone spośród wyznaczonych działań i doprecyzowane w rozdziale 8.3.
60	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Czy w sprawozdaniu rocznym z realizacji zadań zapisanych w Programie ochrony powietrza wykonanie tych samych zadań powinno być sprawozdawane co roku skoro raz przeprowadzone działanie naprawcze przynosi efekt ekologiczny co roku.	wyjaśnienie w tabeli	W sprawozdaniu muszą być umieszczane informacje o działaniach realizowanych w danym roku kalendarzowym i nie powinno się ich umieszczać w sprawozdaniu w roku następnym.
61	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Gminy nie dysponują informacją o mocy wymienionego źródła ciepła oraz o powierzchni lokali, w których prowadzone były działania naprawcze (w przypadku lokali prywatnych), należy zatem stworzyć jednolity formularz wniosku o dofinansowanie wymiany źródeł ciepła, w którym konieczne będzie uzupełnienie informacji o powierzchni ogrzewanego lokalu oraz o mocy źródła ciepła.	tak	W ramach warunków dofinansowania można zbierać wskazane informacje. W przypadku braku takich informacji zawsze można przyjąć wartość szacunkową powierzchni lokalu na podstawie średnie wielkości lokalu w gminie według GUS. Wyjaśnienie zostało dopisane do informacji o sprawozdaniach.
62	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Często jest trudno pozyskać informację o realizacji zadań naprawczych, na które gminy nie przydzielają środków i te działania nie są wykazywane w sprawozdaniu rocznym.	tak	Gmina może sprawozdawać z tych działań, odnośnie których dostaje informacje, natomiast w przypadku kiedy mieszkaniec sam prowadzi inwestycję, nie ma obowiązku przekazywać informacji do gminy, dlatego też w sprawozdaniu mają się znajdować te działania, które w pierwszej kolejności realizowane przez gminę, a następnie te dla których uda się uzyskać informacje. Wyjaśnienie zostało dopisane do informacji o sprawozdaniach.
63	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Brak środków w gminie na realizację zadań bardzo utrudnia i oddala perspektywę osiągnięcia wymaganych poziomów redukcji emisji.	wyjaśnienie w tabeli	Ilość środków finansowych zawsze jest ograniczona i należy realizować takie działania, które przynoszą największy efekt ekologiczny, oraz starać się o pozyskanie środków zewnętrznych na realizację działań.
64	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Bardzo duża ilość kotłów certyfikowanych na rynku (niektóre kotły mają certyfikaty własne, inne mają certyfikaty uzyskane w laboratoriach badań kotłów w Polsce, inne poza granicami) powoduje, że trudno jest wyłuszczyć który kocioł faktycznie powinien być instalowany.	wyjaśnienie w tabeli	Należy zwracać uwagę na urządzenia spełniające normę PN En 303: 5/2012 ponieważ to ona określa wymagania jakości spalin dla urządzeń małej mocy.
65	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Jest mała dostępność kotłów niskoemisyjnych zasilanych biomasą.	nie dotyczy zapisów w POP	Na rynku istnieje spora część urządzeń spełniających wymagania jakościowe i biorąc pod uwagę zapotrzebowanie będą pojawiały się urządzenia spełniające wymagania jakościowe i wykorzystujące biomasę.
66	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				WFOŚiGW również prowadzi programy pomocowe na realizację wymian źródeł ciepła bez wiedzy gmin i tych zadań gminy nie mogą sprawozdawać.	tak	Gminy prowadzą sprawozdania z tych działań, dla których mają informację. Sprawozdanie z WFOŚiGW będzie wykorzystane na poziomie wojewódzkim. Wyjaśnienie zostało dopisane do informacji o sprawozdaniach.
67	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Mieszkańcy mają dużą trudność z prawidłowym wypełnieniem wniosków o dofinansowanie z WFOŚiGW do wymian indywidualnych źródeł ciepła, potrzebne jest przeszkolenie pracowników urzędów gmin aby mogli wspomóc mieszkańców w prawidłowym wypełnieniu wniosków.	tak	W Programie ochrony powietrza zaplanowane zostało przeprowadzenie szkoleń dla pracowników samorządów pod względem przekazywania informacji do lepszego realizowania działań naprawczych, w tym właśnie udzielania wsparcia mieszkańcom w zakresie wypełnienia wniosków do WFOŚiGW.
68	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Brakuje mechanizmów prawnych do kontroli składów opału, brakuje również informacji jakimi parametrami charakteryzują się sprzedawane na składach opału paliwa.	tak	Regulacje prawne w zakresie jakości paliw dopuszczonych do obrotu muszą być wprowadzone na poziomie krajowym i od wydanego rozporządzenia będzie zależał sposób egzekwowania jakości sprzedawanego paliwa stałego. Program ochrony powietrza nie ma na to wpływu. Zadania dla Rządu i bariery na poziomie centralnym są ujęte w Programie ochrony powietrza.
69	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Strzelcach Opolskich 4.12.2017 r.				Na składach opału są sortownie węgla, węgiel jest workowany i sprzedawany jako tzw. ekogroszek.	tak	Regulacje prawne w zakresie jakości paliw dopuszczonych do obrotu muszą być wprowadzone na poziomie krajowym i od wydanego rozporządzenia będzie zależał sposób egzekwowania jakości sprzedawanego paliwa stałego. Program ochrony powietrza nie

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
							ma na to wpływu. Zadania dla Rządu i bariery na poziomie centralnym są ujęte w Programie ochrony powietrza.
70	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Brzegu 22.11.2017 r.				Problemem jest finansowanie działań naprawczych przez samorządy, ponieważ ograniczona jest pula środków, które mogą być przeznaczane na finansowanie wymiany źródeł ciepła dla mieszkańców. Procedury WFOŚiGW są dla mieszkańców dość skomplikowane, natomiast same budżety gmin mają znaczne ograniczenia, bo pula opłat za korzystanie ze środowiska zmniejsza się.	wyjaśnienie w tabeli	Pula środków zawsze będzie ograniczona potrzeby są spore, dlatego też należy wybierać działania o największym efekcie ekologicznym i takie realizować w miarę posiadanych środków. Natomiast dla mieszkańców w związku z wymagającymi procedurami WFOŚiGW powinno być udzielone wsparcie merytoryczne w gminie.
71	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Brzegu 22.11.2017 r.				Sprawozdania będą musiały być dostosowane do nowych zadań jakie są zapisane obecnie w Programie ochrony powietrza. Obecnie funkcjonujące tabele zostaną jeszcze wykorzystane za rok 2017, a od sprawozdania za 2018 rok zostaną już nowe tabele. Sprawozdawczość wymagałaby zastosowania pewnego rodzaju instrukcji postępowania. W trakcie dyskusji poruszono kwestie obliczania i wypełniania efektu ekologicznego zrealizowanych działań naprawczych. Ze względu na złożoność tematu, który wyjaśniono, zaoferowano również wsparcie dla wypełniających sprawozdania na etapie weryfikacji przesłanych sprawozdań.	tak	Sprawozdania zostały zmodyfikowane pod kątem obecnie zaplanowanych działań naprawczych, aby można było wpisać efekty tych działań.
72	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kluczborku 20.11.2017 r.				Uchwała odnośnie paliw została wdrożona w województwie, ale nie ma żadnych mechanizmów wsparcia dla samorządów. Chodzi przede wszystkim o system szkoleń dla samorządów w jaki sposób mają realizować uchwałę, w jaki sposób kontrolować mieszkańców i na jakich zasadach. Na chwilę obecną nie ma możliwości realizowania uchwały w efektywny sposób.	tak	System szkoleń został wpisany do Programu ochrony powietrza i będzie realizowany jako kampania edukacyjna z poziomu województwa.
73	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kluczborku 20.11.2017 r.				Działanie związane z wydawaniem decyzji powinno być doprecyzowane, ponieważ Starosta nie może wyjść poza zakres ustawy POŚ i nakazać dodatkowych ograniczeń emisji, w tym emisji niezorganizowanej, która nie podlega pod pozwolenie. Należy zastanowić czy się czy zadanie to powinno być w POP, czy może doprecyzować zapisy dla starostw.	tak	Działania związane z wydawaniem pozwoleń zostały doprecyzowane, ponieważ jeśli nie ma możliwości zastosowania dodatkowych wymagań w zakresie emisji niezorganizowanej, to nie można wyjść poza zakres prawny.
74	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kluczborku 20.11.2017 r.				Działania naprawcze do sprawozdań powinny być pogrupowane i powinna powstać instrukcja wypełniania sprawozdań, aby uprościć cały proces. Może trzeba udostępnić gminom właśnie takie narzędzie do realizacji sprawozdawczości, z podaniem informacji jak liczyć, z katalogami danych o kodach sytuacji przekroczenia czy kodach działań.	tak	Formularz sprawozdania będzie udostępniony w postaci elektronicznej samorządom w trakcie realizacji Programu ochrony powietrza, z przyjęciem wskazanych katalogów i krótką instrukcją wypełniania. Na spotkaniach konsultacyjnych wyjaśniano sposób wypełniania sprawozdania jako szkolenie w tym zakresie.
75	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kluczborku 20.11.2017 r.				Na samorządy nakłada się różne nowe działania natomiast nie ma narzędzi do realizacji tych działań. W samorządach nie ma możliwości realizowania działań w takiej skali, aby były one efektywne bez wsparcia ze strony województwa.	wyjaśnienie w tabeli	Samorząd może uzyskać wsparcie w realizacji z województwa i planowane jest rozszerzenie zakresu tych działań.
76	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Kluczborku 20.11.2017 r.				Należy sprawdzić listę PGN dla gmin, ponieważ nie ma tam wszystkich wypisanych, które są realizowane.	tak	Lista PGN została zweryfikowana i uzupełniona o brakujące dokumenty.
77	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Namysłowie 22.11.2017 r.				W jaki sposób gmina może kontrolować spalanie odpadów przez mieszkańców. W gminach nie przeszkolonych osób do pobierania próbek, czy sprawdzania tego proceduru. Delegacja w POŚ wskazuje tylko, że można sprawdzać, ale jak nie ma straży gminnych to jest problem z uprawnieniami do kontroli. W jaki sposób ma być również sprawdzane wykonanie uchwały antysmogowej w województwie. Jak udowodnić spalanie paliw wskazanych w uchwale. Przekazano informację, że zostanie udostępniona mailowo procedura kontroli w przypadku spalania odpadów przez mieszkańców, aby każdy samorząd mógł stosować ten sam sposób postępowania wobec mieszkańców.	tak	Konieczne jest wypracowanie w skali województwa procedur postępowania w zakresie kontroli. Samorządy powinny być przeszkolone na poziomie województwa z zakresu prowadzenia kontroli i sposobu uzyskiwania dowodów, nawet bez straży gminnej czy miejskiej. Wskazania w tym zakresie określa art. 379 ustawy POS oraz art. 363. Program ochrony powietrza zakłada prowadzenie takich działań.
78	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Namysłowie 22.11.2017 r.				Poruszono kwestię niezbyt licznej reprezentacji powiatu na spotkaniu, czy inne gminy potwierdziły otrzymanie zaproszenia na spotkanie. Zapewniono, że wszyscy otrzymali zaproszenie i że brak obecności nie zwalnia instytucje odpowiedzialne za realizację zadań od prowadzenia działań naprawczych.	wyjaśnienie w tabeli	Konsultacje i spotkania były skierowane do wszystkich samorządów i mieszkańców oraz instytucji, która interesuje się ochrona powietrza.
79	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Namysłowie 22.11.2017 r.				Czy w przypadku sprawozdań można pokazać sposób ich wypełniania na przykładzie. Ze strony prowadzących spotkanie przedstawiono propozycję, aby w okresie sprawozdawczym, przed wysłaniem, skonsultować sposób wypełnienia tabel.	tak	W trakcie spotkań były przedstawiane sposoby wypełnienia sprawozdania z realizacji Programu ochrony powietrza. W trakcie realizacji Programu ochrony powietrza zostanie opracowany plik z przykładami do udostępnienia dla samorządów.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
80	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Nysie 24.11.2017 r.				Problemem jest finansowanie działań naprawczych przez samorządy, ponieważ ograniczona jest pula środków, które mogą być przeznaczane na finansowanie wymiany źródeł ciepła dla mieszkańców. Procedury WFOŚiGW są dla mieszkańców dość skomplikowane, natomiast same budżety gmin mają znaczne ograniczenia, bo pula opłat za korzystanie ze środowiska zmniejsza się.	wyjaśnienie w tabeli	Pula środków zawsze będzie ograniczona potrzeby są spore, dlatego też należy wybierać działania o największym efekcie ekologicznym i takie realizować w miarę posiadanych środków. Natomiast dla mieszkańców w związku z wymagającymi procedurami WFOŚiGW powinno być udzielone wsparcie merytoryczne w gminie.
81	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Nysie 24.11.2017 r.				Poruszona została kwestia wprowadzenia i sposobu kontrolowania uchwały antysmogowej, gdzie samorządy nie mają narzędzi do kontrolowania wykonywania tej uchwały. W jaki sposób zaplanowano egzekucję tej uchwały pośród mieszkańców. Czy jeśli ktoś ma tego rodzaju paliwo zakupione wcześniej to nie będzie mógł go używać i co ma z nim zrobić.	tak	Kontrola realizacji uchwały antysmogowej powinna być realizowana w zakresie wymagań prawnych kontroli, natomiast samorządy dostaną wsparcie merytoryczne w z tym zakresie ze strony województwa w postaci szkoleń, które planuje się w ramach realizacji Programu ochrony powietrza.
82	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Oleśnie 20.11.2017 r.				Działania zaproponowane w Programie w większości są realizowane w województwie, ale samorządy nie mają zbyt wielu środków do ich realizacji. Potrzebne byłyby programy pomocowe, środki zewnętrzne do realizacji.	nie	Środki zewnętrzne zawsze są do pozyskania z różnych źródeł. W Programie zostały wskazane źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację działań.
83	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Oleśnie 20.11.2017 r.				Czy sprawozdania powinny być również składane przez podmioty gospodarcze na terenie gminy, czy też to gmina powinna wystąpić o informacje do tych podmiotów?	tak	Samorząd powinien wystąpić do podmiotów, gdzie prowadzone były inwestycje mające wpływ na jakość powietrza i ująć je w swoim sprawozdaniu. Wyjaśnienie zostało dopisane do informacji o sprawozdaniach.
84	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Prudniku 24.11.2017 r.				Sprawozdania z realizacji POP do tej pory przekazywane będą chyba musiały być zmienione pod nowe działania. Czy będzie jakaś instrukcja do sprawozdań i do kogo będzie można się zgłosić w przypadku problemów lub wątpliwości odnośnie wypełnienia sprawozdania? Problemem jest zbieranie danych do sprawozdań bo nie wszyscy takie dane posiadają, które są wymagane do sprawozdania.	tak	Sprawozdania zostały zmienione pod kątem nowego zestawu działań i dostosowane zostały do bardziej uniwersalnego charakteru działań.
85	Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego w Prudniku 24.11.2017 r.				Jakie są prawne uzasadnienia do prowadzenia kontroli u mieszkańców w zakresie spalania odpadów?. Na podstawie jakich artykułów może być prowadzona kontrola i czy mieszkaniowiec ma prawo nie wpuścić do mieszkania takiej osoby kontrolującej. Wyjaśniono podstawy prawne oparte na ustawie POŚ w zakresie odpowiedzialności za osoby fizyczne i kompetencji samorządu jako organu mającego nadzór nad mieszkańcami zgodnie z art. 363 POŚ oraz art. 379 POŚ.	tak	Prawo ochrony środowiska w art. 363 wskazuje że Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działanie negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia; przywrócenia środowiska do stanu właściwego. Natomiast art. 379 wskazuje że Marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów. Organy, mogą upoważnić do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych. Odpowiednie zapisy odnośnie kontroli zamieszczono w Programie ochrony powietrza.
86	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				Nie jest zgodne z prawdą stwierdzenie zamieszczone w części 3.3.1. POP, zgodnie z którym w strefie miasto Opole obserwowane jest zmniejszenie stężenia pyłu PM10, podczas gdy stężenia te pomimo wahań związanych ze zróżnicowanymi warunkami atmosferycznymi utrzymują się na poziomie wyższym od poziomów dopuszczalnych. Stwierdzenie jakoby na terenie strefy miasto Opole obserwowano poprawę jakości powietrza, czy też zmniejszenie stężenia pyłu PM10 w analizowanym okresie jest nadużyciem. Zgodnie z danymi przedstawionymi w POP, zmniejszenie stężenia średniorocznego jest nieznaczne, zaś liczba dni z przekroczeniami normy 24-godzinnej jest większa niż w 2015 (stacja os im. Armii Krajowej) i większa niż w 2013 (stacja ul. Minorytów). W tym zakresie dochodzi do związanych głównie ze zmiennością warunków klimatycznych i pogodowych. W każdym roku w analizowanym przedziale (2011-2016) przekroczona została dopuszczalna liczba dni z przekroczeniami.	nie	Program ochrony powietrza dla strefy miasto Opola nie neguje występowania przekroczeń stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 w roku 2016 do którego odnosi się Program ochrony powietrza. Analiza i stwierdzenie odnośnie obniżania się wysokości stężeń dotyczy analizowanego okresu od 2011 roku i jest stwierdzeniem faktu wynikającego z wyników pomiarów sieci PMŚ. Wyniki te wskazują na niższe poziomy stężeń średniorocznych pyłu PM10 aniżeli w 2011 roku.
87	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				Data realizacji POP jest zbyt odległa, w związku z czym POP nie daje gwarancji, że okres, w którym wartości dopuszczalne nie będą przestrzegane, jest możliwie najkrótszy, a tym samym narusza art. 91 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska (dalej: POŚ) w zw. z art. 23 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (dalej: dyrektywa CAFE). Jak wskazano na wstępie uzasadnienia, zgodnie z dyrektywą CAFE program ochrony powietrza ma na celu najszybsze	nie	Termin realizacji Programu ochrony powietrza został wyznaczony w oparciu o zakres realizowanych działań oraz możliwe realne osiągnięcie celu. Program może być opracowany na czas najkrótszy z założeniem zwiększenia środków finansowych na pomoc samorządom w realizacji zapisów Programu ochrony powietrza. Maksymalny czas, na który może być określony Program to 10 lat, obecny okres jest krótszy niż możliwy do założenia.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					jak to możliwe doprowadzenie do przestrzegania wartości dopuszczalnych substancji w powietrzu. Tymczasem analizowany projekt POP przewiduje bardzo odległą perspektywę czasową, a ponadto nie gwarantuje, że nawet w roku 2025 doprowadzi do przestrzegania standardów jakości powietrza na terenie obu stref województwa opolskiego. Co więcej, w części 18 wskazano, że rezygnacja z podjęcia bardziej skutecznych środków naprawczych wynika z braku gotowości społeczeństwa do zastosowania tego typu ograniczeń. Tego rodzaju zapisy są niezgodne z art. 91 ust. 1 POŚ, który to przepis należy interpretować w sposób zgodny z transponowanym przezeń art. 23 dyrektywy CAFE.		
88	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				POP nie przewiduje działań mających na celu osiągnięcie krajowego celu redukcji narażenia, w zw. z czym narusza art. 91 ust. 9d POŚ. Zgodnie z art. 91 ust. 9d POŚ, po określeniu krajowego celu redukcji narażenia, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu ochrony powietrza, określając dodatkowe działania mające na celu osiągnięcie krajowego celu redukcji narażenia. Krajowy cel redukcji narażenia został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2012 r. w sprawie krajowego celu redukcji narażenia i wynosi 18 µg/m ³ dla pyłu PM _{2,5} . Termin jego osiągnięcia to 1 stycznia 2020 r. Tym samym mieści się on w ramach czasowych obowiązującego POP. Analiza danych ze stacji pomiarowych położonych w strefie miasto Opole wskazuje, że również w niej podana wyżej wartość dla pyłu PM _{2,5} jest przekraczana.	nie	Cel Programu ochrony powietrza został wskazany w rozdziale 1 i odnosi się m.in. do celu redukcji narażenia. Działania naprawcze zostały zmienione skupiając się na działaniach przynoszących największy efekt ekologiczny w strefie miasto Opole i w strefie opolskiej. Działania przyczyniające się do redukcji pyłu zawieszonego PM ₁₀ przyczynią się również do redukcji pyłu zawieszonego PM _{2,5} .
89	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				W części 4.3. POP (Prognoza poziomu zanieczyszczenia powietrza przy założeniu podjęcia wszystkich działań naprawczych do roku prognozy 2025) wskazano, że jeśli zostaną wdrożone działania przewidziane w POP spodziewać się należy poprawy stanu jakości powietrza w roku prognozy – 2025. Tymczasem celem POP nie jest poprawa jakości powietrza, lecz doprowadzenie do osiągnięcia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (art. 91 ust. 1 POŚ). Ponadto, POP nie zawiera prognoz poziomów substancji uwzględnionych w programie ochrony powietrza w roku zakończenia programu ochrony powietrza, przy założeniu, że wszystkie działania zostaną podjęte oraz prognoz liczby dni z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu uwzględnionych w programie ochrony powietrza w roku jego zakończenia, przy założeniu, że wszystkie działania zostaną podjęte, a tym samym narusza § 3 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (dalej: Rozporządzenie). Zgodnie z POŚ oraz Rozporządzeniem, POP powinien zawierać szczegółowe prognozy dotyczące spodziewanego efektu ekologicznego wdrożenia przewidzianych w nim działań. Tymczasem POP w ogóle nie zawiera tych danych, wyliczenia przeprowadzono jedynie dla scenariusza w którym działania naprawcze w ogóle nie są podejmowane (w części 4.1.).	tak	Informacje o prognozie wyników realizacji programu zostały uzupełnione o wskazane treści odnośnie jakości powietrza wynikającej z realizacji działań naprawczych.
90	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				POP nie zawiera analizy w zakresie potrzeby ustalenia wielkości dopuszczalnych emisji niższych niż standardy emisyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 dla źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, o której mowa w art. 91 ust. 9aa POŚ. Zgodnie z art. 91 ust. 9aa POŚ, opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien uwzględniać przeprowadzoną przez zarząd województwa analizę w zakresie potrzeby ustalenia wielkości dopuszczalnych emisji niższych niż standardy emisyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 dla źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt. 3, zlokalizowanych na obszarze, na którym został przekroczony poziom dopuszczalny substancji w powietrzu, wyznaczonym w ocenie poziomów substancji w powietrzu, o której mowa w art. 89, jeżeli emisja niższa od wynikającej ze standardów emisyjnych z tych źródeł przyczyniłaby się do odczuwalnej poprawy jakości powietrza na tym obszarze. Analizowany projekt POP nie czyni zadość tym wymaganiom.	nie	Wskazane wymagania odnośnie instalacji mogłyby być wdrożone w przypadku realnego wpływu tych instalacji na poprawę jakości powietrza na wskazanym obszarze stref. Natomiast z analizy udziału źródeł i ich wpływu na jakość powietrza wynika, że źródła przemysłowe nie mają znaczącego wpływu na poprawę jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM ₁₀ , pyłu zawieszonego PM _{2,5} czy B(a)P. Zastosowanie bardziej rygorystycznych wymogów może być stosowane bezpośrednio przez organ wydający pozwolenie w przypadku wystąpienia do tego przesłanek.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
91	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				<p>Należy uwzględnić w POP działania naprawcze mające na celu ograniczenie emisji z sektora przemysłowego, w szczególności poprzez podkreślenie braku zgody na udzielanie odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych, o których mowa w art. 204 ust. 2 POŚ w zakresie emisji substancji, których poziomy dopuszczalne lub docelowe są przekraczane na terenie strefy opolskiej i strefy Miasto Opole oraz wprowadzenie obowiązku uwzględniania stanu powietrza oraz najlepszych dostępnych technik przy określaniu dopuszczalnych wielkości emisji w pozwoleniach zintegrowanych. Zgodnie z częścią opisową POP, emisje punktowe mają istotny wpływ na jakość powietrza w województwie opolskim (ich udział jest wyższy, niż w przypadku większości regionów w Polsce). W szczególności w odniesieniu do ponadnormatywnych stężeń benzenu obserwowanych w strefie opolskiej, wpływ emisji punktowych jest szczególnie istotny., Instrumentem prawnym, który pozwala skutecznie ograniczać emisje z sektora przemysłowego, są postępowania kompensacyjne, o których mowa w art. 225 POŚ. Aktualne brzmienie przywołanego przepisu pozwala ponadto na dokonywanie kompensacji ze źródłami emisji w sektorze komunalno-bytowym. Wg informacji zbieranych przez fundację, organy wydające pozwolenia emisyjne i zintegrowane dla nowych i istotnie zmienianych instalacji często pomijają prowadzenie postępowań kompensacyjnych, pomimo istnienia przesłanek do ich prowadzenia. Wobec powyższego w Programie ochrony powietrza należy podkreślić wagę tej instytucji prawnej oraz wzmocnić obowiązek organów wydających pozwolenia do jej wykorzystywania. Ponadto, w odniesieniu do instalacji przemysłowych w branżach, dla których na szczeblu unijnym wydano konkluzje BAT, należy przeciwdziałać przyznawaniu (w trybie art. 204 ust. 2 POŚ) odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych określonych w tych konkluzjach, w zakresie substancji, dla których notowane są przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych. Kwestia ta jest nabiera znaczenia w związku z wejściem w życie konkluzji BAT dla dużych obiektów energetycznego spalania. Udzielanie odstępstw od wymogów konkluzji BAT jest wysoce niewskazane w województwie, w którym dochodzi do znacznego przekroczenia standardów jakości powietrza. Wobec powyższego zasadne jest podjęcie środków mających na celu ograniczenie przyznawania odstępstw, w związku z negatywnymi uwarunkowaniami środowiskowymi i stanem środowiska jako całości. Wnioskowany zapis w Programie mógłby stanowić dodatkową gwarancję, że przyznawanie tego rodzaju odstępstw zostanie ograniczone, a tym samym duże obiekty energetycznego spalania i inne zakłady przemysłowe będą zobligowane do przestrzegania surowych wymogów wynikających z konkluzji BAT. Należy podkreślić, że przepisy rangi ustawowej, tj. przede wszystkim art. 84 i art. 91 POŚ w bardzo ogólny sposób określają zawartość programów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym programów ochrony powietrza. Zgodnie z § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (dalej: rozporządzenie POP), w programie określa się i ocenia między innymi konieczność zastosowania najlepszej dostępnej techniki. Art. 204 ust. 1 POŚ wskazuje, że instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego spełniają wymagania ochrony środowiska wynikające z najlepszych dostępnych technik, a w szczególności nie mogą powodować przekroczenia granicznych wartości emisyjnych (które ustala się w oparciu o wiążące na terenie UE dokumenty – konkluzje BAT). Zgodnie z art. 204 ust. 4 POŚ, jeżeli konkluzje BAT nie zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE, dopuszczalną wielkość emisji z instalacji ustala się, uwzględniając potrzebę przestrzegania standardów emisyjnych i standardów jakości środowiska (do których zaliczyć należy standardy jakości powietrza). Należy przy tym podkreślić, że w pozwoleniu zintegrowanym każdorazowo określa się dopuszczalną wielkość emisji gazów i pyłów (art. 202 ust. 2 w zw. z art. 224 ust. 3 i 4 POŚ). Ponadto, zgodnie z art. 205 POŚ, nieprzekraczanie wielkości emisji wynikającej z zastosowania najlepszych dostępnych technik nie zwalnia z obowiązku dotrzymania standardów jakości środowiska. W związku z powyższym nieprawidłowa jest praktyka określania</p>	częściowo	<p>Emisja ze źródeł przemysłowych na terenie województwa opolskiego w wysokości stężeń substancji ma niewielki wpływ poza benzenem, gdzie jest przeważająca. W Programie ochrony powietrza wpisane zostało egzekwowanie postępowania kompensacyjnego wynikającego z ustawy POŚ w zakresie instalacji, które będą powstawały na obszarze występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych. Natomiast nie zostanie ujęty zakaz udzielania odstępstw, ponieważ przepisy regulują tę kwestię. Art. 204.2 POŚ wskazuje: „W <u>szczególnych</u> przypadkach organ właściwy do wydania pozwolenia zintegrowanego <u>może</u> w pozwoleniu zintegrowanym zezwolić na odstępstwo od granicznych wielkości emisyjnych, jeżeli w jego ocenie ich osiągnięcie prowadziłyby do <u>nieproporcjonalnie wysokich kosztów w stosunku do korzyści dla środowiska (...)</u>”. oraz 4.3: „Przy dokonywaniu oceny, o której mowa w ust. 2, organ właściwy bierze pod uwagę <u>położenie geograficzne, lokalne warunki środowiskowe</u>, charakterystykę techniczną instalacji lub inne czynniki mające wpływ na funkcjonowanie instalacji i <u>środowisko jako całość</u>”. Wprowadzenie zakazu odstępstw zwłaszcza dla instalacji energetycznych nie przyniesie efektu postaci polepszenia się jakości powietrza, ponieważ wpływ na nią mają innego rodzaju źródła niepodlegające pod pozwolenia. Dlatego też w Programie wpisano <i>„Uwzględnianie przy udzielaniu odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych, o których mowa w art. 204 ust. 2 POŚ, informacji o przekroczeniu poziomów dopuszczalnych dla substancji na danym obszarze zgodnie z roczną oceną jakości powietrza WIOŚ. Przy analizie udzielania odstępstw należy brać pod uwagę analizę obszaru występowania przekroczeń oraz wysokość stężeń na danym obszarze, na którym znajduje się instalacja”</i>.</p>

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					w pozwoleniach zintegrowanych dopuszczalnej wielkości emisji zawsze na poziomie standardów emisyjnych. Dopuszczalne wielkości emisji ustalone w pozwoleniu zintegrowanym powinny mieć charakter zindywidualizowany, uwzględniający najlepsze dostępne techniki oraz przede wszystkim – jakość powietrza na danym obszarze. Wobec powyższego w pełni zasadny jest postulat wprowadzenia do Programu zapisu, adresowanego do organów wydających pozwolenia zintegrowane, tj. starostów i marszałka województwa, nakazującego uwzględnianie przy ich wydawaniu uwarunkowań środowiskowych, tj. zanieczyszczenia powietrza, oraz możliwości stosowania najlepszych dostępnych technik. Należy przy tym wskazać, że art. 18 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (Dyrektywa IED) stanowi wprost, że jeżeli jest to konieczne dla przestrzegania norm jakości środowiska, uzasadnione jest ustalanie w pozwoleniach warunków bardziej rygorystycznych od wynikających z zastosowania najlepszych dostępnych technik. W świetle dyrektywy dotrzymanie standardów jakości środowiska ma bezwzględny prymat nad innymi regulacjami. Należy zaznaczyć, że uwzględnienie działań naprawczych skierowanych na ograniczenie emisji przemysłowej ma również wymiar społeczny. W związku z przyjęciem uchwały antysmogowej, pojawiają się wśród mieszkańców województwa głosy krytyczne związane z faktem, że działania na rzecz poprawy jakości powietrza mają wymiar jednokierunkowy i obciążają niemal wyłącznie osoby fizyczne. Postulat nałożenia obowiązków związanych z ograniczaniem zanieczyszczenia powietrza również na sektor przemysłowy jest zasadny i ma podstawę w zasadzie solidarności społecznej.		
92	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				Należy wprowadzić cele ilościowe w zakresie działań naprawczych, polegających na ograniczeniu emisji powierzchniowej, a w szczególności cele dotyczące liczby niskosprawnych urządzeń grzewczych zlikwidowanych na terenie każdej gminy w konkretnych ramach czasowych, jak również minimalną liczbę lub częstotliwość kontroli nieruchomości pod kątem przestrzegania zakazu spalania odpadów i przestrzegania uchwały antysmogowej. Postuluje się wprowadzenie do Programu konkretnych celów ilościowych w zakresie likwidacji niskosprawnych palenisk oraz prowadzenia kontroli palenisk pod kątem przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu termicznego spalania odpadów. Cele te powinny zostać ujęte w konkretne ramy czasowe – np. 3-letnie okresy rozliczeniowe. Tylko takie rozwiązanie pozwoli na efektywną ocenę realizacji Programu przez zobowiązane do tego jednostki, w szczególności gminy, oraz na podejmowanie kroków niezbędnych do zwiększenia skuteczności tych działań. W tym zakresie modelowe rozwiązanie zastosowano w POP dla województwa małopolskiego.	częściowo	Część działań naprawczych została uzupełniona o cele ilościowe, natomiast nie wszystkie działania mogą być ten sposób zdefiniowane. Nie można też wskazać ilości dla niektórych działań. Nie można wskazać ilości urządzeń do wymiany lub likwidacji, ponieważ liczba ta musiałaby się opierać na danych o faktycznie występującej ilości źródeł emisji, a takich informacji gminy nie posiadają. Dlatego też nie można wpisać tak szczegółowych celów do Programu ochrony powietrza.
93	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				Opis wszystkich działań przewidzianych w POP powinien zostać uzupełniony o przewidywany efekt ekologiczny oraz o cele ilościowe, umożliwiające kontrolę realizacji POP przez zobowiązane do tego jednostki. Za rażące uchybienie należy uznać pominięcie w opisach niemal wszystkich działań naprawczych przewidzianych w POP ich przewidywanego celu ekologicznego, co uniemożliwia ocenę ich skuteczności w zakresie doprowadzenia do przestrzegania wartości dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu. Efekt ekologiczny określono jedynie dla działania OpOEP – ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy. Jednakże zestawienie przewidywanego efektu ekologicznego z sumą emisji na terenie analizowanych stref prowadzi do wniosku, że działanie to jest niewystarczające. Na terenie strefy miasto Opole działanie to ma doprowadzić do obniżenia emisji PM10 o 87,17 Mg, co stanowi mniej niż 10% sumy emisji tej substancji na terenie strefy (zgodnie z częścią 13. POP – bilansem emisji). Na terenie strefy opolskiej cel ekologiczny omawianego działania określono dla PM10 na 1264,36 Mg, co stanowi ok. 1/10 aktualnej łącznej emisji tej substancji na terenie strefy. Ponadto, jedynie działanie OpOEP przewiduje cele związane z jego realizacją dla każdej z gmin województwa. Dla pozostałych działań naprawczych nie opisano celów ekologicznych, ani nie określono konkretnych celów dla poszczególnych jedno-	częściowo	Część działań naprawczych została uzupełniona o cele ilościowe, natomiast nie wszystkie działania mogą być ten sposób zdefiniowane. Nie można też wskazać ilości dla niektórych działań. Nie można wskazać ilości urządzeń do wymiany lub likwidacji, ponieważ liczba ta musiałaby się opierać na danych o faktycznie występującej ilości źródeł emisji, a takich informacji gminy nie posiadają. Dlatego też nie można wpisać tak szczegółowych celów do Programu ochrony powietrza.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
94	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				<p>stek, co uniemożliwia efektywną kontrolę realizacji POP.</p> <p>Należy zmodyfikować plan działań krótkoterminowych (dalej: PDK) poprzez wprowadzenie działań krótkoterminowych mogących wydatnie wpłynąć na szybką poprawę jakości powietrza i skrócenie czasu trwania przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych. Wobec powyższego postuluje się: a) Wprowadzenie całkowitego zakazu palenia w kominkach niebędących jedynym źródłem ogrzewania już na etapie I stopnia zagrożenia. Takie działanie wskazane jest wprost w Załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych. Palenie w kominkach niebędących źródłem ogrzewania stanowi czynność wyłącznie rekreacyjną, co uzasadnia ograniczeni swobód obywatelskich w tym zakresie na rzecz ochrony ważniejszego dobra, jakim jest zdrowie i życie oraz stan środowiska naturalnego. Proponowane w projekcie aktualizacji Programu zapisy mówiące o „zaleceniu ograniczenia stosowania kominków” należy uznać za niewystarczające. b) Podjęcie zdecydowanych działań w kierunku ograniczenia emisji z transportu, szczególnie w największych miastach województwa. Takie działania znajdują oparcie w art. 92 ust. 2 pkt. 2 POŚ oraz w art. 24 dyrektywy 2008/50/WE. Wzmożone kontrole pojazdów pod kątem emisji spalin powinny być przeprowadzane już po ogłoszeniu I stopnia zagrożenia. W przypadku ogłoszenia II lub III poziomu zagrożenia zasadny jest całkowity zakaz poruszania się pojazdami z silnikiem diesla na obszarach szczególnego narażenia, ze względu na wysoki poziom emisji pyłów oraz powszechną praktykę usuwania filtrów cząstek stałych w takich pojazdach. W przypadku ogłoszenia III stopnia zagrożenia należy rozważyć wprowadzenie całkowitego zakazu poruszania się samochodami, ew. określenie minimalnej liczby pasażerów w pojeździe. Rozwiązanie to ma charakter stosunkowo drastyczny, ale mając na uwadze konsekwencje zdrowotne zanieczyszczenia powietrza jakie występuje w przypadku III stopnia zagrożenia, należy je uznać za konieczne, w celu możliwie najszybszego ograniczenia stężenia zanieczyszczeń w powietrzu. c) Rozważenie wprowadzenia całkowitego zakazu stosowania paliw stałych w celach grzewczych w przypadku ogłoszenia III stopnia zagrożenia. Przenośne, elektryczne urządzenia grzewcze są obecnie szeroko dostępne, ich cena jest niewielka i mogą być użytkowane powszechnie, ze względu na pełną elektryfikację zabudowy mieszkalnej. Mając na uwadze poważne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, jakie wiąże się z przekroczeniem stanu alarmowego, konieczne jest podejmowanie w takim przypadku zdecydowanych i daleko idących kroków, które pozwolą najszybciej jak to możliwe doprowadzić do znaczącej poprawy jakości powietrza. Możliwość wdrożenia środków dotyczących ogrzewania domowego wynika wprost z art. 24 ust. 2 dyrektywy 2008/50/WE, zaś milcząco w tym zakresie przepisy prawa krajowego należy interpretować w sposób zgodny z brzmieniem prawa unijnego (zgodnie z zasadą prounijnej wykładni prawa krajowego). Należy przy tym mieć na uwadze, że taki zakaz obowiązywałby krótkotrwale, zatem nie wiązałby się ze szczególnym narażeniem finansowym. Doświadczenia z pierwszych miesięcy 2017 r. pokazują, że jedynie bardzo daleko posunięte działania naprawcze umożliwią powstrzymanie fali smogu w sytuacji niekorzystnych uwarunkowań atmosferycznych. d) Wskazanie w PDK instalacji mających szczególnie uciążliwy wpływ na jakość powietrza oraz wprowadzenie działania krótkoterminowego polegającego na czasowym ograniczeniu emisji z tych instalacji, w szczególności w odniesieniu do instalacji będących źródłem ponadnormatywnych stężeń benzenu w strefie opolskiej.</p>	częściowo	<p>Plan Działań Krótkoterminowych wskazuje działania możliwe do podjęcia w okresie występowania poszczególnych rodzajów alarmów.</p> <p>Zakaz używania kominków niebędących jedynym źródłem ogrzewania wprowadzono na poziomie Alarmu I i Alarmu II stopnia.</p> <p>Wprowadzenie zakazu palenia w kominkach byłoby bardziej efektywne gdyby wprowadzono je uchwałą Sejmiku na podstawie at. 96 POŚ.</p> <p>Kwestia poruszania się pojazdów na drogach jest bardziej skomplikowana, ponieważ przepisy ruchu drogowego nie wskazują na możliwość uruchomienia na czas trwania alarmów strefy niskiej emisji komunikacyjnej. Wprowadzenie takich ograniczeń w poruszaniu się pojazdami w trakcie trwania Alarmu I i I Alarmu I stopnia byłoby dla części miast nie do wykonania, ze względu na brak komunikacji publicznej lub układ komunikacyjny, który nie pozwala na wprowadzanie takich rozwiązań.</p> <p>Zakaz stosowania paliw stałych może być wprowadzony uchwałą Sejmiku na podstawie art. 96 POŚ, natomiast w przypadku planu działań krótkoterminowych nie ma możliwości zapewnienia mieszkańcom alternatywnych metod ogrzewania w tych dniach.</p> <p>W Programie ochrony powietrza zapis odnośnie instalacji został umieszczony, jednak nie może on zawierać danych o podmiotach gospodarczych wskazanych do podejmowania działań ze względu na charakter aktu prawa miejscowego.</p>
95	Fundacja FrankBold 11.12.2017 r.				<p>Sama dyrektywa CAFE nie określa organu zobowiązanego do wydania programu ochrony powietrza, pozostawiając to do ustalenia w przepisach ją implementujących. Polski ustawodawca zdecydował się powierzyć obowiązki wynikające z dyrektywy CAFE organom samorządu województwa. Analiza przepisów implementujących dyrektywę prowadzi do wniosku, że prawodawca niejako scedował obowiązki związane z ochroną powietrza na samorządy wojewódzkie, tym samym czyniąc je adresatami norm dyrektywy CAFE. W związku z powyższym obowią-</p>	nie	<p>Opracowany Program ochrony powietrza wraz z Planem Działań Krótkoterminowych spełnia wymagania stawiane przez ustawodawcę wskazujące kierunki działań, które przyczynia się do poprawy jakości powietrza w województwie opolskim. Działania ujęte w Programie ochrony powietrza są zestawem podstawowych działań, które przynoszą największe efekt i stanowią zestaw działań możliwych do wdrożenia w skali województwa opolskiego</p>

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					kiem organów samorządowych jest nie tylko uchwalenie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych, ale przede wszystkim niezwłoczne doprowadzenie do sytuacji, w której nie dochodzi do przekraczania obowiązujących standardów jakości powietrza. Organy samorządu są zatem gwarantem przestrzegania standardów jakości powietrza na obszarze województwa. W tym celu organy zobowiązane są do podejmowania wszelkich przewidzianym prawem środków.		w perspektywie czasu, aby przy zadanych środkach finansowych działania te mają szansę na realizację.
96	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	str. 10	C – poziom stężeń powyżej wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji – konieczne opracowanie POP.	C – poziom stężeń powyżej wartości dopuszczalnej lub wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji – konieczne opracowanie POP.	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony.
97	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 12, pierwszy akapit	Program ochrony powietrza dla stref województwa opolskiego jest dokumentem strategicznym, którego celem jest poprawa jakości mieszkańców województwa opolskiego...	Do poprawy	Błąd stylistyczny, nie można poprawić jakości mieszkańców.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
98	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 13, Podstawy prawne, drugi akapit	Oceny jakości powietrza w danej strefie dokonuje, zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w oparciu o prowadzony monitoring stanu powietrza.	Oceny jakości powietrza w danej strefie dokonuje, zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w oparciu o prowadzony monitoring jakości powietrza.	Poprawa zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
99	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 13, Podstawy prawne, trzeci akapit	...strefę opolską ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego benzo(a)pirenu, poziomu docelowego benzenu...	...strefę opolską ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, poziomu docelowego benzo(a)pirenu, poziomu dopuszczalnego benzenu...	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
100	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 17, drugi akapit	Obszary przemysłowe skoncentrowane są w powiatach kędzierzyńsko-kozielskim, opolskim i brzeskim.	Obszary przemysłowe skoncentrowane są w powiatach kędzierzyńsko-kozielskim, opolskim i krapkowickim.	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
101	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 19, pierwszy wiersz	na os. im. Armii Krajowej – pył zawieszony PM10 i B(a)P.	na os. im. Armii Krajowej – pył zawieszony PM10, B(a)P oraz pył PM2,5, metale w pyłe (As, Ni, Cd i Pb), WWA .	Na stacji, poza zanieczyszczeniami dla których stwierdzono przekroczenia, zmierzono są również inne substancje, które należy uwzględnić.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
102	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 19, pierwszy akapit	W odniesieniu do roku bazowego (2016), pomiary stężeń pyłu zawieszonego PM10 prowadzone były na 2 stacjach: przy ul. Minorytów (kod stacji: OpO-	W odniesieniu do roku bazowego (2016), pomiary stężeń pyłu zawieszonego PM10 prowadzone były na 2 stacjach:	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
			pole3a, wsp.: 50040'01.28"N; 17055'21.40"E) oraz na osiedlu im. Armii Krajowej (OpOpole4pyl, wsp.: 50040'36.48"N; 17057'00.21"E)...	przy ul. Minorytów (kod stacji: OpOpoleMinor, wsp.: 50040'01,06"N; 17055'22,07"E) oraz na osiedlu im. Armii Krajowej (OpOpoleOsAKr, wsp.: 50040'36,68"N; 17057'01,00"E)...			
103	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 19, Rysunek 4	Mapa Opola z nowymi granicami nie obowiązywała w 2016 roku, na co wskazuje podpis rysunku.	Sugeruje się zamianę mapy z granicami przed powiększeniem.		nie	Podpis pod rysunkiem oraz i formacje w tekście wskazują na inne granice, ale zgodnie z wytycznymi analiza miasta miała zostać wykonana dla nowych granic miasta.
104	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 20, drugi akapit	Stacja zlokalizowana jest w centrum miasta...	Stacja przy ul. Minorytów zlokalizowana jest w centrum miasta...	Doprecyzowanie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
105	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 20, pkt. 2.2.2. Strefa opolska, wypunktowanie	w Głubczycach przy ul. Kochanowskiego;	w Głubczycach przy ul. Kochanowskiego/ul. Ratuszowej (od 2016 roku);	Doprecyzowanie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
106	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 20, Tabela 1, tytuł	Wykaz stacji monitoringu w strefie opolskiej w 2016 roku	Wykaz stacji monitoringu jakości powietrza w strefie opolskiej w 2016 roku	Doprecyzowanie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
107	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 20, Tabela 1	Błędne zapisy w tabeli	Poprawiona Tabela 1 w Załącznikunr 1	Błędne zapisy.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
108	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 21, Rysunek 5	Mapa strefy opolskiej z nowymi granicami miasta Opola nie obowiązywała w 2016 roku, na co wskazuje podpis rysunku	Sugeruje się zamianę mapy z granicami przed powiększeniem	Poprawa mapy.	nie	Podpis pod rysunkiem oraz i formacje w tekście wskazują na inne granice, ale zgodnie z wytycznymi analiza miasta miała zostać wykonana dla nowych granic miasta.
109	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 22, pkt. 2.3.1. Strefa miasto Opole, drugi akapit	...(Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.)	...(Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.)	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
110	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 22, Tabela 2 i Tabela 3	Wiersze z tabelach „dla obszarów uzdrowisk i ochrony uzdrowiskowej [tak/nie]”	Należy usunąć wiersze z tabel	W ocenie jakości powietrza, nie rozróżnia się obecnie obszarów uzdrowiskowych, dlatego zaleca się usunięcie wierszy, zwłaszcza, że przywołana jest ocena za rok 2016 jako źródło.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
111	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 22, przypis 20	Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.	Dz. U. z 2017 r. poz. 519, z późn. zm.	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
112	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 32, pkt. 3.2 Wpływ substancji..., drugi akapit	Z raportów Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wynika, że długotrwałe narażenie na działanie pyłu zawieszonego PM10 skutkuje...	Z raportów Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wynika, że długotrwałe narażenie na działanie pyłu zawieszonego PM2,5 skutkuje...	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
113	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 33, Tabela 6, tytuł	Tabela 6. Dopuszczalne poziomy stężeń substancji w powietrzu.	Tabela 6. Dopuszczalne, docelowe lub celu długoterminowego poziomy stężeń substancji w powietrzu.	Doprecyzowanie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
114	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 33, Tabela 6, nagłówek w kolumnie 3	Poziom dopuszczalny lub docelowy.	Poziom dopuszczalny, docelowy lub celu długoterminowego.	Doprecyzowanie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
115	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 33, Tabela 7	Błędne zapisy w tabeli.	Poprawiona Tabela 7 w Załącznikunr 2	Błędne zapisy.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
116	Wojewódzki Inspektorat	Str. 36, pierwszy	Poziom alarmowy pyłu zawie-	Poziom alarmowy pyłu	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
	Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	akapit	szego PM10 występował tylko na stacji w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2011 i 2012.	zawieszono PM10 wystąpił tylko na stacji w Kędzierzynie-Koźlu latach 2011 w roku 2012.			
117	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 61, Rysunek 23	Brak na wykresie wyników ze stacji w Oleśnie.	Należy uzupełnić wykres.	Niedoprecyzowany wykres.	tak	Wykres został uzupełniony.
118	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 64, Rysunek 25, wykres PM2,5 dla Kędzierzyna-Koźla	Na wykresie brak wyników przyjęto jako wartość „0”, co jest nieprawidłowe.	Należy poprawić wykres.	Niedopuszczalne jest przyjmowanie braku wyniku jako wartość zerową.	tak	Wykres został uzupełniony.
119	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 80, pkt 4.2. Możliwe do podjęcia..., pierwszy akapit	Na podstawie oceny stanu jakości powietrza w województwie opolskim stwierdzono konieczność wdrożenia działań naprawczych mających na celu redukcję emisji pyłu zawieszono PM10, pyłu zawieszono PM2,5 oraz B(a)P, a także PM10 i ozonu...	Na podstawie oceny stanu jakości powietrza w województwie opolskim stwierdzono konieczność wdrożenia działań naprawczych mających na celu redukcję emisji pyłu zawieszono PM10, pyłu zawieszono PM2,5 oraz B(a)P, a także benzenu i ozonu...	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
120	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 105, Tabela 45, ostatni wiersz	Beneficjent PJB/ Program priorytetowy Ochrona Środowiska	Należy zweryfikować beneficjentów i nazwę Programu.	Do weryfikacji.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
121	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 112, Zadania Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu...	- bieżące monitorowanie jakości powietrza w strefie;	- bieżące monitorowanie jakości powietrza w strefach;	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
122	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 112, Zadania Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu...	- informowanie o stanie zanieczyszczenia powietrza;	- udostępnianie informacji o stanie zanieczyszczenia powietrza;	Doprecyzowanie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
123	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 112, Zadania Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu...	- nadzór nad uchwalaniem Programu ochrony powietrza;	- nadzór nad terminowym uchwalaniem Programu ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych;	Doprecyzowanie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
124	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 195, Tabela 72, wiersze dotyczące Kędzierzyna-Koźla	Liczba dni z przekroczeniem normy 50 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] dla stężeń 24-godz. dla: 2011 – 78, 2014 – 58; Liczba dni z przekroczeniem poziomu informowania 200 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] dla: 2011 – 2, 2012 – 1	Liczba dni z przekroczeniem normy 50 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] dla stężeń 24-godz. dla: 2011 – 74, 2014 – 76; Liczba dni z przekroczeniem poziomu informowania 200 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] dla: 2011 – 1, 2012 – 6	Błędne zapisy.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
125	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 196, pierwszy akapit	W Planie Działań Krótkoterminowych zostały objęte substancje objęte Programem ochrony powietrza: pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, ozon oraz benzen.	Planie Działań Krótkoterminowych zostały objęte Programem ochrony powietrza: pył zawieszony PM10, benzo(a)piren, pył zawieszony PM2,5, ozon oraz benzen.	Uzupełnienie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
126	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 199, Tabela 75, piąty wiersz (Jednostki odpowiedzialne za przepływ informacji)	Powiatowe Centra Zarządzania Kryzysowego	Powiatowe Centra Zarządzania Kryzysowego	Informacja nie jest bezpośrednio przekazywana do PCZK, tylko zamieszczona na stronie WCZK.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
127	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 199, Tabela 75, szósty wiersz (Jednostki odpowiedzialne za realizację działań)	Samorządy lokalne na obszarze wystąpienia przekroczenia	Samorządy lokalne na obszarze wystąpienia przekroczenia	W przypadku wystąpienia ryzyka przekroczenia poziomu dopuszczalnego, działania powinny wynikać z POP. W PDK brak jest konkretnych działań do realizacji w przypadku Ostrzeżenia.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
128	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 204, Tabela 77, drugi wiersz (Warunek ogłoszenia)	Po uzyskaniu informacji z WIOŚ o wystąpieniu przekroczenia	Po uzyskaniu informacji z WIOŚ o wystąpieniu przekroczenia	Błąd stylistyczny (powtórzenie).	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
129	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 207, Tabela 77, dziewiąty wiersz (Podejmowane środki),	Unikanie przewietrzania pomieszczeń w trakcie trwania ostrzeżenia.	Unikanie przewietrzania pomieszczeń w trakcie trwania alarmu.	Błędny zapis.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
130	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 207, Tabela 77, dziewiąty wiersz (Podejmowane środki),	Zalecenie ograniczenia prac powodujących;	Zalecenie ograniczenia prac powodujących zapylenie;	Doprecyzowanie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
131	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Str. 208, pkt 24. Środki służące..., Preferowane zachowania i środki ostrożności..., wypunktowanie	Śledzenie informacji o występujących przekroczeniach wartości dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz o ryzyku wystąpienia takich przekroczeń;	Śledzenie informacji o występujących przekroczeniach wartości alarmowych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu oraz o ryzyku wystąpienia takich przekroczeń;	Doprecyzowanie zapisu.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
132	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Część V - Załączniki	Brak szablonu o wystąpieniu Alarmu I i II stopnia do zamieszczenia na stronie internetowej.	Załączniki należy uzupełnić o szablony do zastosowania przy wystąpieniu Alarmu I i II stopnia, w przeciwnym razie część zadań przypisanych dla WIOŚ do zamieszczenia na stronie internetowej nie będzie możliwa do realizacji (np. skutki zdrowotne, itp.)	Ujednolicenie zamieszczanych przez poszczególne jednostki informacji.	nie	Szablon komunikatu powinien być określony w Wojewódzkim Planie Zarządzania Kryzysowego dla województwa opolskiego, natomiast w Programie zostanie wskazana konieczność określenia tego szablonu dla Planu działań przez WCZK.
133	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska 15.12.2017 r.	Harmonogram	-	-	W harmonogramie realizacji działań musi być określony: termin rozpoczęcia zadania ograniczenia emisji pyłu PM10, PM2,5 i B(a)P oraz ozonu i benzenu, Termin zakończenia realizacji zadania nazwa podmiotu odpowiedzialnego za realizację zadania	tak	Dane w harmonogramie zostaną zmienione zgodnie z uwagą
134	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 3.3.2, strona 35, tabela 9 - liczba dni z przekroczeniem normy 24h dla Kluczborka	78	Powinno być oznaczone na czerwono, tak jak pozostałe przekroczenia.	Spójność zapisów.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
135	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 3.7.1, strona 67, rysunek 28	19,4% dla źródeł powierzchniowych	Należy poprawić dane w tabeli lub na rysunku (w tabeli 21 jest 19,3%).	Spójność danych.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
136	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 3.7.2, strona 69, tabela 23 - średni udział na obszarze całej	Suma jest mniejsza niż 100%.	Należy poprawić dane w tabeli.	Kompletność danych.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
		strefy					
137	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 3.7.2, strona 72, tabela 26 – średni udział na obszarze całej strefy	Suma jest mniejsza niż 100%.	Należy poprawić dane w tabeli.	Kompletność danych.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
138	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 5.1, strona 85, treść w podpunkcie „Inwestycje w zakresie emisji przemysłowej”	Inwestycje związane z ograniczeniem emisji ze źródeł przemysłowych były realizowane w dość okrojonym zakresie.	Uwzględnić dane dotyczące inwestycji dla Opola i strefy opolskiej prowadzone przez ECO S.A. w latach 2014-2016.	W latach 2014-2016 ze względu na zaostrenie standardów pyłów, które obowiązują od roku 2016, ECO SA wykonała modernizację instalacji odpylania w Opolu, Kluczborku, Krapkowicach, Strzelcach Opolskich, poza tym także modernizację źródeł ciepła oraz sieci ciepłowniczych (załączniki 1 i 2 – kopie pism przesłanych do UMWO i WIOŚ w Opolu). Koszt inwestycji wyniósł około 18 mln złotych.	tak	Uwzględnione zostały dane odnośnie inwestycji wykonanych i zaplanowanych przez ECO S.A.
139	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 6, strona 100, tabela 44	zwierających benzen	zawierających benzen	Błąd pisarski.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
140	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 6.1, strona 108, wers 1	demarkacyjna	demarkacyjną	Błąd pisarski.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
141	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 12.1.1, strona 128, wers 4	właściwa pełna nazwa firmy to Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. (w skrócie - ECO S.A.)			tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
142	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 12.2.1	Brak danych o sieci ciepłowniczej na terenie miasta Opola.		Uzupełnienie danych.	tak	Zapis został uzupełniony o dane dla sieci ciepłowniczej zgodnie z uwagą.
143	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Rozdział 12.2.2, strona 143, tabela 57	W podpunkcie Inwentaryzacja oraz charakterystyka techniczno-ekologiczna źródeł powierzchniowych, w tabeli podano długość sieci ciepłowniczych i kotłowni w poszczególnych powiatach.	Weryfikacja danych.	Wartości w pkt. 12.2.2 są danymi GUS i są podane w POP w rozdziale dotyczącym emisji powierzchniowej. Wydaje się, że wartości te oznaczają całkowitą długość sieci ciepłowniczej i kotłowni ze źródeł punktowych (systemowych) i powierzchniowych (lokalnych) – na podstawie załącznika nr 3.	tak	Dane w tabeli zostały zweryfikowane. Dane te pochodzą z GUS.
144	Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. 08.12.2017 r.	Cała treść	sieć ciepła		Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych (Dz. U. 2006, nr 16, poz. 92 z dnia 15.01.2007 roku) w definicjach jest sieć ciepłownicza.	tak	W dokumencie zostały zmienione zapisy odnośnie sieci.
145	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Cała treść	-		W projektowanym Programie Ochrony Powietrza winien znaleźć się zapis dotyczący konieczności stworzenia instrumentu finansowego na poziomie samorządu województwa opolskiego, który służyłby finansowaniu likwidacji niskiej emisji i byłby instrumentem wspomagającym działania na poziomie opolskich gmin.	nie	Działania w zakresie niskiej emisji są prowadzone na szczeblu gminnym. Na poziomie województwa istnieją instrumenty finansowe, które służą finansowaniu likwidacji niskiej emisji - można starać się o środki WFOŚiGW i RPO WO.
146	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.				Należy wprowadzić zapis mówiący, że na każdym etapie wdrażania, jak również przyszłych aktualizacji Programu Ochrony Powietrza w procesy te będą angażowane środowiska społeczne, w tym ekologiczne.	tak	Na każdym etapie realizacji Programu powinny być włączane środowiska społeczne i zostało to zapisane w Programie ochrony powietrza.
147	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Punkt 5.3. Stworzenie mechanizmów umożliwiających wdrożenie i zarządzanie Programu ochrony powietrza			W punkcie 5.3. Stworzenie mechanizmów umożliwiających wdrożenie i zarządzanie Programu ochrony powietrza brak zapisów dot. rzeczywiście skutecznych mechanizmów. Postuluję, aby punkt 5.3 został gruntownie przebudowany, tak aby w wyniku głębokiej refleksji i namysłu wprowadzić zapisy, które spowodują faktyczną możliwość wdrażania POP i uzyskiwania zaplanowanych efektów. Należy stworzyć narzędzia i kryteria kontroli realizacji programu przez gminy. W tym właśnie punkcie należy zwrócić większą uwagę na zbieranie informacji od Gmin oraz sprawozdawczość w zakresie prowadzonych działań, aby możliwe było weryfikowanie uzyskiwanych wyników poprawy jakości powietrza w okresach co najmniej półrocznych oraz wywieranie presji wdrożeniowej. Marszałek powinien powołać pełnomocnika ds. wdrażania POP. Jednym z głównych zadań pełnomocnika byłoby organizowanie cyklicznych spotkań konsultacyjnych z przedstawicielami gmin i powiatów Opolszczyzny w celu	tak	Punkt ten został przebudowany i rozszerzony o wytyczne dla systemu wdrożenia Programu ochrony powietrza, wskazanie możliwości realizacji i wsparcia poprzez szkolenia dla samorządów, aby lepiej radziły sobie z wdrażaniem Programu ochrony powietrza, informacje odnośnie nowych rozwiązań i spotkania skierowane na wymianę doświadczeń.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					monitorowania postępu wdrażania POP na poziomie samorządów gminnych i powiatowych. Na podstawie zebranych informacji pełnomocnik raz na trzy miesiące przygotowuje raport z wdrażania POP w woj. opolskim, uwzględnia w nim poziom wdrożenia w poszczególnych gminach i powiatach regionu i przygotowuje na tej podstawie odpowiedni komunikat kierowany przez Samorząd Województwa Opolskiego do opinii publicznej. Działanie to ma na celu mobilizowanie poszczególnych Gmin w woj. opolskim do aktywnego angażowania się w realizację i wdrażanie postanowień Programu Ochrony Powietrza.		
148	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Harmonogram	W projektowanym dokumencie jest zapis mówiący, że „w nowopowstających budynkach proponuje się stosowanie również alternatywnych źródeł ciepła, takich jak: kolektory czy pompy ciepła.”		Zapis ten nie powinien dotyczyć tylko budynków nowopowstających. Powinien dotyczyć zarówno budynków nowopowstających – w tym przypadku powinien bezwzględnie obowiązywać do stosowania odnawialnych źródeł energii wszędzie tam, gdzie występuje taka możliwość techniczna lub technologiczna, (nie proponować, tylko w tym przypadku zobowiązywać), jak również powinien dotyczyć budynków już istniejących, w których przeprowadza się wymianę źródła ogrzewania i zobowiązywać do instalacji odnawialnych źródeł energii wszędzie tam, gdzie istnieje taka możliwość techniczna lub technologiczna.	częściowo	Zapis został uzupełniony, ale trzeba mieć na względzie że OZE nie przynosi znacznego efektu ekologicznego i należy rozsądnie wydatkować fundusze na tego rodzaju działania.
149	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Punkt 5.4. Realizacja działań zmierzających do ograniczenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych	W punkcie 5.4. Realizacja działań zmierzających do ograniczenia emisji z indywidualnych systemów grzewczych w zakresie stworzenia systemu zachęt finansowych występuje zbyt duża ogólnikowość sformułowań, brak zobowiązania do stworzenia instrumentu finansowego na poziomie województwa opolskiego.		Proponuję dodanie zobowiązania. Ponadto proponuję wprowadzić zapis dot. obowiązku przeprowadzenia szeroko zakrojonej kampanii informacyjno-edukacyjnej w zakresie konieczności likwidacji źródeł niskiej emisji. Kampania taka, z udziałem Samorządu Województwa Opolskiego, powinna być przeprowadzona na terenie wszystkich gmin woj. opolskiego.	tak	Na poziomie województwa istnieją instrumenty finansowe, które służą finansowaniu likwidacji niskiej emisji - mona starać się o środki WFOŚiGW i RPO. W Programie ochrony powietrza zamieszczono zapisy dotyczące opracowania i prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnej, która pozwoli na zwiększenie świadomości w samorządach odnośnie realizacji działań.
150	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Harmonogram			W projektowanym katalogu działań w zakresie ograniczenia emisji powierzchniowej brak jest działania kontrolnego polegającego na monitorowaniu realizacji programów wymiany pieców w gminach. Proponuję wprowadzić taki zapis.	tak	Zapis ten wynika z przepisów prawnych i WIOŚ ma wpisany ten zapis w zadaniach, a ponadto znajduje się on w rozdziale 9 odnośnie monitorowania realizacji Programu ochrony powietrza.
151	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Harmonogram			W zakresie ograniczenia emisji liniowej brak jest działań uprzywilejowujących ruch pieszych w centrach miast. Należy wprowadzić zapisy mówiące o uprzywilejowaniu ruchu pieszych oraz rowerzystów.	tak	Zapisy odnośnie komunikacji zostały doprecyzowane pod względem rozwiązań dla miasta.
152	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Harmonogram			W zakresie redukcji emisji liniowej proponuję wprowadzenie zapisu, którego celem będzie zachęcenie do różnicowania godzin pracy, a przez to różnicowanie godzin dojazdów do pracy w instytucjach publicznych – to spowoduje zmniejszenie emisji poprzez udrożnienie przejazdów drogami publicznymi, zmniejszenie korków w ruchu samochodowym, a przez to zmniejszenie emisji spalin. Działania takie pozwolą bardziej równomiernie rozłożyć obciążenie emisją liniową w ciągu dnia.	nie	Nie ma możliwości różnicowania czasu pracy instytucji.
153	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Harmonogram			W zapisach mówiących o działaniach naprawczych – brak wskazania na odnawialne źródła energii w zakresie realizacji programów ograniczania niskiej emisji – mówi się o systemach gazowych, sieciach ciepłowniczych, ale brak wskazania na pompy ciepła, czy systemy solarne. Proponuję, aby dopisać do tej listy zarówno pompy ciepła, jak i instalacje solarne. Są to metody, które w najlepszy sposób likwidują problem smogu, bo są zeroemisyjne.	tak	Zostało dodane w działaniach naprawczych wykorzystanie OZE.
154	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Harmonogram			W działaniach kontrolnych brakuje zapisu o tym, że prezydenci i burmistrzowie powinni upoważnić swoich pracowników ewentualnie strażni miejskie do kontroli realizacji zakazu znajdującego się w uchwale antysmogowej, jest mowa tylko o kontroli spalania śmieci i odpadów z ogrodowych. Nie ma mowy o kontroli nielegalnego spalania mułków i flotokoncentratów, czyli tego co zostało zakazane od 1 listopada br. a co ma kluczowy wpływ na poprawę jakości powietrza. Proponuję uzupełnić tę część POP o zapisy dotyczące również kontroli rygorów zawartych w uchwale antysmogowej województwa opolskiego.	tak	Został dodany zapis odnośnie upoważnienia odpowiednich osób w samorządach.
155	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.	Diagnoza			W części stanowiącej diagnozę powinien znaleźć się zapis mówiący, że z uwagi na deficyty sieci pomiarowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, diagnoza w dużej mierze opiera się na szacunkach i hipotezach i nie sposób w opar-	częściowo	Informacja o sieci pomiarowej znajduje się w Programie ochrony powietrza a diagnoza została wykonana również na podstawie modelowania matematycznego. Zamieszczono w Programie

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					ciu o tak małą liczbę stacji pomiarowych w województwie opolskim przygotować precyzyjną diagnozę stanu wyjściowego. Co więcej – z uwagi na ostrożność metodologiczną, a także z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców regionu - należałoby przyjąć, że jakość powietrza w województwie opolskim jest gorsza, aniżeli wynikałoby to z danych pozyskanych dzięki sieci pomiarowej GIOŚ. Sieć pomiarowa GIOŚ, która co trzeba zauważyć jest zbudowana w zgodzie z właściwymi przepisami prawnymi i spełnia wymagania formalne, to niestety nie odpowiada na rzeczywiste potrzeby monitoringu w województwie opolskim – brakuje automatycznych stacji pomiarowych na terenie powiatu nyskiego, powiatu prudnickiego, powiatu głubczyckiego, powiatu krapkowickiego, powiatu strzeleckiego, powiatu kluczborskiego i powiatu brzeskiego. Na terenach gdzie istnieją stacje pomiarowe GIOŚ w województwie opolskim ich liczba pozwala jedynie na punktową ocenę jakości powietrza i w żadnym razie nie może być mowy o siatce pomiarowej, która w sposób reprezentatywny dla całego województwa dostarczałaby niezbędnych danych do prawidłowej diagnozy jakości powietrza. Prawidłowa diagnoza jest punktem wyjścia dla przyjęcia efektywnych działań naprawczych w POP, zatem należy w związku z powyższym urealnić ocenę jakości powietrza, biorąc pod uwagę niewydolność i niereprezentatywność pomiarów GIOŚ.		ochrony powietrza zadanie dotyczące rozbudowy sieci monitoringu. Dodatkowo w barierach opisany został problem zbyt małej inności stacji automatycznych PMS.
156	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.				W zakresie monitoringu wdrażania POP niezbędne jest opracowanie harmonogramu realizacji celów.	nie	Harmonogram znajduje się w Programie ochrony powietrza, natomiast cele szczegółowe powinny być określane w lokalnych harmonogramach realizacji działań.
157	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.				Projektowany POP powinien utrzymać w mocy zapis zakazujący używania dmuchaw do sprzątania chodników, skwerów, ulic, placów, etc. Zakaz ten powinien dotyczyć również zamiatarek samochodowych.	tak	Zakaz używania dmuchaw został wprowadzony do Programu ochrony powietrza.
158	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.				Projektowany Program Ochrony Powietrza powinien posługiwać się normami jakości powietrza określonymi przez WHO. Normy WHO są najbardziej adekwatne w stosunku do rzeczywistej skali zagrożenia zanieczyszczonego powietrza dla zdrowia i życia ludzi. Należy zwrócić szczególną uwagę na kwestię zdezaktualizowania się norm krajowych oraz na plany władz centralnych w zakresie zmian odpowiednich rozporządzeń i dostosowanie norm do aktualnego stanu wiedzy naukowej, w tym medycznej i dotyczącej zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludności.	nie	Wartości WHO nie odnoszą się nawet do wartości dopuszczalnych, które są wyznaczone prawnie do analizy pod kątem programów ochrony powietrza. Dlatego też należy opierać się na wartościach dopuszczalnych i docelowych podanych w rozporządzeniu. Dodatkowo obniżono poziom Alarmu I stopnia dla pyłu zawieszonego PM10 do 150 µg/m ³ .
159	Fundacja dla Czystego Powietrza 14.12.2017 r.				Projektowany POP powinien w różnorodny sposób odnosić się również do kwestii zieleni miejskiej. Proponuję zapis - zalecenie, aby każda gmina opracowywała i wdrażała roczny plan nasadzeń. Proponuję również, aby Samorząd Województwa Opolskiego opracował wykaz gatunków roślin, spełniających funkcje fitoremediacyjne oraz przeciwdziałające deficytowi tlenowemu. Wykaz taki powinien być podany do publicznej wiadomości oraz przekazany Gminom jako zalecenie związane z wdrażaniem POP na poziomie samorządów gminnych.	tak	Działanie związane z nasadzeniami zieleni i tworzeniem infrastruktury zielonej zostało dodane do Programu ochrony powietrza.
160	Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu 05.12.2017 r.	Plan działań krótkoterminowych			W którymś podpunkcie, chyba przed ostatnim znalazł się zapis: „ Prowadzenie bazy danych informujące o zagrożeniach krótkoterminowych w zakresie zanieczyszczeń benzenem - udostępnianie informacji mieszkańcom strefy. Kto to ma robić ?	tak	Zapis ten został usunięty z Programu ochrony powietrza.
161	osoba fizyczna 20.11.2017 r.				Czy w programie uwzględniono możliwość zagospodarowania ciepła z Elektrowni Opole tzn. możliwość rozbudowy sieci ogrzewającej domy mieszkalne ciepłem z elektrowni. mogliby na tym skorzystać mieszkańcy okolicznych gmin z tym że działania w tym kierunku należałoby koordynować	tak	W Programie ochrony powietrza. znajduje się działanie związane z rozbudową sieci ciepłowniczej.
162	Petrochemia Blachownia 08.12.2017 r.	Rozdział 6; str. 100, tabela 44: Ograniczenie emisji punktowej – opis działania naprawczego	Modernizacja procesów transportu i rozładunku benzolu, w tym wymiana taboru cystern kolejowych do transportu benzolu.	Modernizacja procesów transportu i rozładunku benzolu, w tym modernizacja taboru cystern kolejowych do transportu benzolu.	W chwili obecnej zadanie jest w trakcie realizacji. W ramach jego realizacji nie przewiduje się wymiany taboru cystern kolejowych, a jedynie ich modernizację polegającą na uzbrojeniu każdej cysterny w króciec umożliwiający wpięcie węża doprowadzającego azot.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
163	Petrochemia Blachownia 08.12.2017 r.	Rozdział 6; str. 100, tabela 44: Ograniczenie emisji punktowej	Liczba wymienionych cystern do transportu benzolu [szt.]	Usunąć wskaźnik.	W świetle uzasadnienia podanego w pkt. 1 powyżej wskaźnik staje się bezprzedmiotowy. Zmodernizowany układ rozładunku benzolu zostanie uruchomiony po zakończeniu modernizacji wszystkich cystern.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
		towej — Monitoring działania - wskaźniki					
164	Petrochemia Blachownia 08.12.2017 r.	Rozdział 6.1; str. 103; tabela 45, pkt. 6	Przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące działalność przesyłu, dystrybucji, magazynowania, regazyfikacji gazu ziemnego.	Przedsiębiorstwa energetyczne prowadzące działalność przesyłu, dystrybucji, magazynowania, regazyfikacji gazu koksowniczego.	Gaz ziemny praktycznie nie zawiera węglowodorów C6. Znaczące ich ilości zawiera natomiast gaz koksowniczy. Ponadto rurociągi przesyłowe gazu koksowniczego, ze względu na zły stan techniczny, mogą stanowić istotne źródło emisji benzenu (kilka awarii zostało w roku 2017 stwierdzonych).	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
165	Petrochemia Blachownia 08.12.2017 r.	W rozdziale 6.1, na str. 107	„W ramach finansowanych przedsięwzięć służących realizacji powyższych celów priorytetowo traktowane będą zadania wynikające z: Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych; przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego Nr XXXIV/417/2013 z dnia 25 października 2013 r.;		Czy zamiast wymienionych Programów ochrony powietrza nie powinien znaleźć się aktualnie opracowywany program, skoro po jego wejściu w życie wszystkie wymienione powyżej tracą moc?	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
166	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				Program ochrony powietrza powinien zawierać priorytety postępowania w sprawie wymiany ogrzewania na bardziej ekologiczne. Im większy efekt ekologiczny, mierzony ilością zredukowanej substancji zanieczyszczającej powietrze - tym większy priorytet. Priorytetowo powinno się potraktować też niektóre najbardziej zanieczyszczone obszary, poprzez „promowanie” miejsc szczególnie narażonych na zanieczyszczenie.	tak	Priorytety działań zostały ujęte w Programie właśnie ze względu na efekt ekologiczny działania.
167	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				Podstawą oceny działania POP powinien być efekt ekologiczny z nie liczbą wymienionych pieców.	tak	Działania związane z wymianą źródeł ciepła, czyli te przynoszące największe efekty zostały ujęte w celach określonych przez efekt ekologiczny redukcji emisji.
168	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				Na obszarach na których możliwe jest podłączenie do ECO nie powinno udzielać się dofinansowania do wymiany ogrzewania, ale realizować podłączenie.	tak	Takie zapisy odnośnie priorytetów znajdują się w Programie ochrony powietrza.
169	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				POP powinien zawierać odniesienia do zieleni w mieście z uwzględnieniem warunków aerosanitarnych, ponieważ zieleń miejska należy do najbardziej efektywnych reduktorów zanieczyszczeń. W związku z tym powinno się prowadzić nasadzenia i dbać o roślinność już występującą. Nasadzenia powinny być zgodne z planem nasadzeń uwzględniającym funkcje zieleni i efekty ekologiczne	tak	Działania związane z zielenią i infrastrukturą zieloną zostały dodane do Programu ochrony powietrza.
170	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				W planowaniu rozwoju miasta powinno się uwzględniać kliny napowietrzające. Nie można zabudowywać i zabetonowywać każdego skrawka terenu.	tak	Kliny przewietrzania miasta zostały ujęte w działaniu związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.
171	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				POP powinien zawierać zapis o inteligentnych systemach zarządzania ruchem oraz zapis o przeorganizowaniu tak ruchu pojazdów, żeby emisja spalin była jak najniższa.	tak	Zapisy odnośnie takich działań znajdują się w Programie ochrony powietrza w harmonogramie realizacji działań naprawczych.
172	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				W ślad za POP powinien powstać plan realizacji efektów POP z dokładnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie.	tak	Efekty działań najważniejszych znajdują się w harmonogramie realizacji Programu ochrony powietrza.
173	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				W POP brakuje rozdziału o środkach ochrony bezpośredniej czyli np. oczyszczaczy w żłobkach i przedszkolach oraz w szkołach i szpitalach.	tak	Środki ochrony grup wrażliwych ludności wpisane zostały w rozdziale 24 Planu Działań Krótkoterminowych.
174	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				W POP brakuje zasad ochrony poszczególnych grup ludzi (np. kobiety w ciąży, dzieci, osoby starsze, chore) przed zanieczyszczeniem powietrza oraz gdy normy zostaną przekroczone.	tak	Środki ochrony grup wrażliwych ludności wpisane zostały w rozdziale 24 Planu Działań Krótkoterminowych.
175	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				Poziomy ostrzegania alarmowania o zanieczyszczeniu powietrza powinny być obniżone zgodnie z wytycznymi WHO.	nie	Wartości WHO nie odnoszą się nawet do wartości dopuszczalnych, które są wyznaczone prawnie do analizy pod kątem programów ochrony powietrza. Dlatego też należy opierać się na wartościach

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
							dopuszczalnych i docelowych podanych w rozporządzeniu. Dodatkowo obniżono poziom Alarmu I stopnia dla pyłu zawieszonego PM10 do 150 µg/m ³ .
176	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				POP powinien rekomendować powstanie planu postępowania na wypadek smogu Centrum Zarządzania Kryzysowego.	tak	Takim planem jest w właśnie Plan Działań Krótkoterminowych.
177	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				POP powinien rekomendować i wspierać rozwiązania OZE.	częściowo	OZE znajduje się w Programie ochrony powietrza, ale nie są to działania przynoszące oczekiwane efekty, pomimo wydatkowanych środków finansowych.
178	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				POP powinien rekomendować i wspierać powstawanie systemów monitorujących zanieczyszczenie powietrza, zbieranie danych i informujących społeczeństwo o tym zanieczyszczeniu.	częściowo	Program ochrony powietrza może wskazać możliwości rozbudowy sieci, natomiast jedyną siecią z pomiarami referencyjnymi jest sieć Państwowego Monitoringu Środowiska.
179	osoba fizyczna 11.12.2017 r.				Podstawą wszelkich projektów w zakresie ochrony powietrza powinny być rzetelne dane. Trzeba poprawić pomiary i zbieranie danych.	nie	Brak jest podstaw do wskazywania nierzetelności pomiarów w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
180	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia” 12.12.2017 r.				Nie jest zgodne z prawdą stwierdzenie zamieszczone w części 3.3.1. POP, zgodnie z którym w strefie miasto Opole obserwowane jest zmniejszenie stężenia pyłu PM10, podczas gdy stężenia te pomimo wahań związanych ze zróżnicowanymi warunkami atmosferycznymi utrzymują się na poziomie wyższym od poziomów dopuszczalnych. Stwierdzenie jakoby na terenie strefy miasto Opole obserwowano poprawę jakości powietrza, czy też zmniejszenie stężenia pyłu PM10 w analizowanym okresie jest nadużyciem. Zgodnie z danymi przedstawionymi w POP, zmniejszenie stężenia średniorocznego jest nieznaczne, zaś liczba dni z przekroczeniami normy 24-godzinnej jest większa niż w 2015 (stacja os im. Armii Krajowej) i większa niż w 2013 (stacja ul. Minorytów). W tym zakresie dochodzi do związanych głównie ze zmiennością warunków klimatycznych i pogodowych. W każdym roku w analizowanym przedziale (2011-2016) przekroczona została dopuszczalna liczba dni z przekroczeniami.	nie	Program ochrony powietrza dla strefy miasta Opola nie neguje występowania przekroczeń stężeń dobowych pyłu zawieszonego PM10 w roku 2016 do którego odnosi się Program ochrony powietrza. Analiza i stwierdzenie odnośnie obniżania się wysokości stężeń dotyczy analizowanego okresu od 2011 roku i jest stwierdzeniem faktu wynikającego z wyników pomiarów sieci PMŚ. Wyniki te wskazują na niższe poziomy stężeń średniorocznych pyłu PM10 aniżeli w 2011 roku.
181	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia” 12.12.2017 r.				Data realizacji POP jest zbyt odległa, w związku z czym POP nie daje gwarancji, że okres, w którym wartości dopuszczalne nie będą przestrzegane, jest możliwie najkrótszy, a tym samym narusza art. 91 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska (dalej: POŚ) w zw. z art. 23 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (dalej: dyrektywa CAFE). Jak wskazano na wstępie uzasadnienia, zgodnie z dyrektywą CAFE program ochrony powietrza ma na celu najszybsze jak to możliwe doprowadzenie do przestrzegania wartości dopuszczalnych substancji w powietrzu. Tymczasem analizowany projekt POP przewiduje bardzo odległą perspektywę czasową, a ponadto nie gwarantuje, że nawet w roku 2025 doprowadzi do przestrzegania standardów jakości powietrza na terenie obu stref województwa opolskiego. Co więcej, w części 18 wskazano, że rezygnacja z podjęcia bardziej skutecznych środków naprawczych wynika z braku gotowości społeczeństwa do zastosowania tego typu ograniczeń. Tego rodzaju zapisy są niezgodne z art. 91 ust. 1 POŚ, który to przepis należy interpretować w sposób zgodny z transponowanym przezeń art. 23 dyrektywy CAFE.	częściowo	Termin realizacji Programu ochrony powietrza został wyznaczony w oparciu o zakres realizowanych działań oraz możliwe realne osiągnięcie celu. Program może być opracowany na czas najkrótszy czas za założeniem zwiększenia środków finansowych na pomoc samorządom w realizacji zapisów programu. Maksymalny czas na który może być określony Program to 10 lat, obecny okres jest krótszy niż możliwy do założenia.
182	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia” 12.12.2017 r.				POP nie przewiduje działań mających na celu osiągnięcie krajowego celu redukcji narażenia, w zw. z czym narusza art. 91 ust. 9d POŚ. Zgodnie z art. 91 ust. 9d POŚ, po określeniu krajowego celu redukcji narażenia, zarząd województwa jest obowiązany opracować projekt aktualizacji programu ochrony powietrza, określając dodatkowe działania mające na celu osiągnięcie krajowego celu redukcji narażenia. Krajowy cel redukcji narażenia został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2012 r. w sprawie krajowego celu redukcji narażenia i wynosi 18 µg/m ³ dla pyłu PM2,5. Termin jego osiągnięcia to 1 stycznia 2020 r. Tym samym mieści się on w ramach czasowych obowiązywania POP. Analiza danych ze stacji pomiarowych położonych w strefie miasto Opole wskazuje, że również w niej podana wyżej wartość dla pyłu PM2,5 jest przekraczana.	tak	Cel Programu został wskazany w rozdziale 1 i odnosi się również do celu redukcji narażenia. Działania naprawcze zostały zmienione skupiając się na działaniach przynoszących największy efekt ekologiczny w mieście Opolu i w strefie opolskiej. Działania przyczyniające się do redukcji pyłu zawieszonego PM10 przyczynią się również do redukcji pyłu zawieszonego PM2,5.
183	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia” 12.12.2017 r.				W części 4.3. POP (Prognoza poziomu zanieczyszczenia powietrza przy założeniu podjęcia wszystkich działań naprawczych do roku prognozy 2025) wskazano, że jeśli zostaną wdrożone działania przewidziane w POP spodziewać się należy	tak	Informacje o prognozie wyników realizacji programu zostały uzupełnione o wskazane treści odnośnie jakości powietrza wynikającej z realizacji działań naprawczych.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					poprawy stanu jakości powietrza w roku prognozy – 2025. Tymczasem celem POP nie jest poprawa jakości powietrza, lecz doprowadzenie do osiągnięcia poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (art. 91 ust. 1 POŚ). Ponadto, POP nie zawiera prognoz poziomów substancji uwzględnionych w programie ochrony powietrza w roku zakończenia programu ochrony powietrza, przy założeniu, że wszystkie działania zostaną podjęte oraz prognoz liczby dni z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu uwzględnionych w programie ochrony powietrza w roku jego zakończenia, przy założeniu, że wszystkie działania zostaną podjęte, a tym samym narusza § 3 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (dalej: Rozporządzenie). Zgodnie z POŚ oraz Rozporządzeniem, POP powinien zawierać szczegółowe prognozy dotyczące spodziewanego efektu ekologicznego wdrożenia przewidzianych w nim działań. Tymczasem POP w ogóle nie zawiera tych danych, wyliczenia przeprowadzono jedynie dla scenariusza w którym działania naprawcze w ogóle nie są podejmowane (w części 4.1.).		
184	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia” 12.12.2017 r.				POP nie zawiera analizy w zakresie potrzeby ustalenia wielkości dopuszczalnych emisji niższych niż standardy emisyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 dla źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, o której mowa w art. 91 ust. 9aa POŚ. Zgodnie z art. 91 ust. 9aa POŚ, opracowany przez zarząd województwa projekt uchwały w sprawie programu ochrony powietrza powinien uwzględniać przeprowadzoną przez zarząd województwa analizę w zakresie potrzeby ustalenia wielkości dopuszczalnych emisji niższych niż standardy emisyjne określone w przepisach wydanych na podstawie art. 146 ust. 3 dla źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej nie mniejszej niż 1 MW i mniejszej niż 50 MW, ustalonej z uwzględnieniem trzeciej zasady łączenia, o której mowa w art. 157a ust. 2 pkt. 3, zlokalizowanych na obszarze, na którym został przekroczony poziom dopuszczalny substancji w powietrzu, wyznaczonym w ocenie poziomów substancji w powietrzu, o której mowa w art. 89, jeżeli emisja niższa od wynikającej ze standardów emisyjnych z tych źródeł przyczyniłaby się do odczuwalnej poprawy jakości powietrza na tym obszarze. Analizowany projekt POP nie czyni zadość tym wymaganiom.	nie	Wskazane wymagania odnośnie instalacji mogłyby być wdrożone w przypadku realnego wpływu tych instalacji na poprawę jakości powietrza na wskazanym obszarze stref. Natomiast analizy udziału źródeł i ich wpływu na jakość powietrza potwierdzają, że dla źródeł przemysłowych nie ma znaczącego wpływu na poprawę jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 czy B(a)P. Zastosowanie bardziej rygorystycznych wymogów może być stosowane bezpośrednio przez organ wydający pozwolenie w przypadku wystąpienia do tego przesłanek.
185	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia” 12.12.2017 r.				Należy uwzględnić w POP działania naprawcze mające na celu ograniczenie emisji z sektora przemysłowego, w szczególności poprzez podkreślenie braku zgody na udzielanie odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych, o których mowa w art. 204 ust. 2 POŚ w zakresie emisji substancji, których poziomy dopuszczalne lub docelowe są przekraczane na terenie strefy opolskiej i strefy Miasto Opole oraz wprowadzenie obowiązku uwzględniania stanu powietrza oraz najlepszych dostępnych technik przy określaniu dopuszczalnych wielkości emisji w pozwoleniach zintegrowanych. Zgodnie z częścią opisową POP, emisje punktowe mają istotny wpływ na jakość powietrza w województwie opolskim (ich udział jest wyższy, niż w przypadku większości regionów w Polsce). W szczególności w odniesieniu do ponadnormatywnych stężeń benzenu obserwowanych w strefie opolskiej, wpływ emisji punktowych jest szczególnie istotny., Instrumentem prawnym, który pozwala skutecznie ograniczać emisje z sektora przemysłowego, są postępowania kompensacyjne, o których mowa w art. 225 POŚ. Aktualne brzmienie przywołanego przepisu pozwala ponadto na dokonywanie kompensacji ze źródłami emisji w sektorze komunalno-bytowym. Wg. informacji zbieranych przez fundację, organy wydające pozwolenia emisyjne i zintegrowane dla nowych i istotnie zmienianych instalacji często pomijają prowadzenie postępowania kompensacyjnych, pomimo istnienia przesłanek do ich prowadzenia. Wobec powyższego w Programie ochrony powietrza należy podkreślić wagę tej instytucji prawnej oraz wzmocnić obowiązek organów wydających pozwolenia do jej wykorzystywania. Ponadto, w odniesieniu do instalacji przemysłowych w branżach, dla których	częściowo	Emisja ze źródeł przemysłowych na terenie województwa opolskiego w wysokości stężeń substancji ma niewielki wpływ poza benzenem, gdzie jest przeważająca. W Programie wpisane zostało egzekwowanie postępowania kompensacyjnego wynikającego z ustawy POŚ w zakresie instalacji, które będą powstawały na obszarze występowania przekroczeń wartości dopuszczalnych. Natomiast nie zostanie ujęty zakaz udzielania odstępstw, ponieważ przepisy regulują tę kwestię. Art. 204.2 POŚ wskazuje: „W <u>szczególnych</u> przypadkach organ właściwy do wydania pozwolenia zintegrowanego <u>może</u> w pozwoleniu zintegrowanym zezwolić na odstępstwo od granicznych wielkości emisyjnych, jeżeli w jego ocenie ich osiągnięcie prowadziłoby do <u>nieproporcjonalnie wysokich kosztów w stosunku do korzyści dla środowiska (...)</u> ” oraz 4.3: „Przy dokonywaniu oceny, o której mowa w ust. 2, organ właściwy bierze pod uwagę <u>położenie geograficzne, lokalne warunki środowiskowe</u> , charakterystykę techniczną instalacji lub inne czynniki mające wpływ na funkcjonowanie instalacji i <u>środowisko jako całość</u> ”. Wprowadzenie zakazu odstępstw zwłaszcza dla instalacji energetycznych nie przyniesie efektu postacie polepszenia się jakości powietrza, ponieważ wpływ na nią mają innego rodzaju źródła niepodlegające pod pozwolenia. Dlatego też w Programie wpisano <i>„Uwzględnianie przy udzielaniu odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych, o których mowa w art. 204 ust. 2 POŚ, informacji</i>

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					<p>na szczelbu unijnym wydano konkluzje BAT, należy przeciwdziałać przyznawaniu (w trybie art. 204 ust. 2 POŚ) odstępstw od granicznych wielkości emisyjnych określonych w tych konkluzjach, w zakresie substancji, dla których notowane są przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych.</p> <p>Kwestia ta jest nabiera znaczenia w związku z wejściem w życie konkluzji BAT dla dużych obiektów energetycznego spalania. Udzielanie odstępstw od wymogów konkluzji BAT jest wysoce niewskazane w województwie, w którym dochodzi do znacznego przekroczenia standardów jakości powietrza. Wobec powyższego zasadne jest podjęcie środków mających na celu ograniczenie przyznawania odstępstw, w związku z negatywnymi uwarunkowaniami środowiskowymi i stanem środowiska jako całości. Wnioskowany zapis w Programie mógłby stanowić dodatkową gwarancję, że przyznawanie tego rodzaju odstępstw zostanie ograniczone, a tym samym duże obiekty energetycznego spalania i inne zakłady przemysłowe będą zobligowane do przestrzegania surowych wymogów wynikających z konkluzji BAT.</p> <p>Należy podkreślić, że przepisy rangi ustawowej, tj. przede wszystkim art. 84 i art. 91 POŚ w bardzo ogólny sposób określają zawartość programów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym programów ochrony powietrza. Zgodnie z § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (dalej: rozporządzenie POP), w programie określa się i ocenia między innymi konieczność zastosowania najlepszej dostępnej techniki.</p> <p>Art. 204 ust. 1 POŚ wskazuje, że instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego spełniają wymagania ochrony środowiska wynikające z najlepszych dostępnych technik, a w szczególności nie mogą powodować przekroczenia granicznych wartości emisyjnych (które ustala się w oparciu o wiążące na terenie UE dokumenty – konkluzje BAT). Zgodnie z art. 204 ust. 4 POŚ, jeżeli konkluzje BAT nie zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE, dopuszczalną wielkość emisji z instalacji ustala się, uwzględniając potrzebę przestrzegania standardów emisyjnych i standardów jakości środowiska (do których zaliczyć należy standardy jakości powietrza). Należy przy tym podkreślić, że w pozwoleniu zintegrowanym każdorazowo określa się dopuszczalną wielkość emisji gazów i pyłów (art. 202 ust. 2 w zw. z art. 224 ust. 3 i 4 POŚ). Ponadto, zgodnie z art. 205 POŚ, nieprzekraczanie wielkości emisji wynikającej z zastosowania najlepszych dostępnych technik nie zwalnia z obowiązku dotrzymania standardów jakości środowiska.</p> <p>W związku z powyższym nieprawidłowa jest praktyka określania w pozwoleniach zintegrowanych dopuszczalnej wielkości emisji zawsze na poziomie standardów emisyjnych. Dopuszczalne wielkości emisji ustalone w pozwoleniu zintegrowanym powinny mieć charakter zindywidualizowany, uwzględniający najlepsze dostępne techniki oraz przede wszystkim – jakość powietrza na danym obszarze.</p> <p>Wobec powyższego w pełni zasadny jest postulat wprowadzenia do Programu zapisu, adresowanego do organów wydających pozwolenia zintegrowane, tj. starostów i marszałka województwa, nakazującego uwzględnianie przy ich wydawaniu uwarunkowań środowiskowych, tj. zanieczyszczenia powietrza, oraz możliwości stosowania najlepszych dostępnych technik. Należy przy tym wskazać, że art. 18 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (Dyrektywa IED) stanowi wprost, że jeżeli jest to konieczne dla przestrzegania norm jakości środowiska, uzasadnione jest ustalenie w pozwoleniach warunków bardziej rygorystycznych od wynikających z zastosowania najlepszych dostępnych technik. W świetle dyrektywy dotrzymanie standardów jakości środowiska ma bezwzględny prymat nad innymi regulacjami.</p> <p>Należy zaznaczyć, że uwzględnienie działań naprawczych skierowanych na ograniczenie emisji przemysłowej ma również wymiar społeczny. W związku z przyjęciem uchwały antysmogowej, pojawiają się wśród mieszkańców województwa głosy krytyczne związane z faktem, że działania na rzecz poprawy jakości</p>		<p><i>o przekroczeniu poziomów dopuszczalnych dla substancji na danym obszarze zgodnie z roczną oceną jakości powietrza WIOŚ. Przy analizie udzielania odstępstw należy brać pod uwagę analizę obszaru występowania przekroczeń oraz wysokość stężeń na danym obszarze, na którym znajduje się instalacja".</i></p>

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					powietrza mają wymiar jednokierunkowy i obciążają niemal wyłącznie osoby fizyczne. Postulat nałożenia obowiązków związanych z ograniczaniem zanieczyszczenia powietrza również na sektor przemysłowy jest zasadny i ma podstawę w zasadzie solidarności społecznej.		
186	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia” 12.12.2017 r.				Należy wprowadzić cele ilościowe w zakresie działań naprawczych, polegających na ograniczaniu emisji powierzchniowej, a w szczególności cele dotyczące liczby niskosprawnych urządzeń grzewczych zlikwidowanych na terenie każdej gminy w konkretnych ramach czasowych, jak również minimalną liczbę lub częstotliwość kontroli nieruchomości pod kątem przestrzegania zakazu spalania odpadów i przestrzegania uchwały antysmogowej. Postuluje się wprowadzenie do Programu konkretnych celów ilościowych w zakresie likwidacji niskosprawnych palenisk oraz prowadzenia kontroli palenisk pod kątem przestrzegania uchwały antysmogowej oraz zakazu termicznego spalania odpadów. Cele te powinny zostać ujęte w konkretne ramy czasowe – np. 3-letnie okresy rozliczeniowe. Tylko takie rozwiązanie pozwoli na efektywną ocenę realizacji Programu przez zobowiązane do tego jednostki, w szczególności gminy, oraz na podejmowanie kroków niezbędnych do zwiększenia skuteczności tych działań. W tym zakresie modelowe rozwiązanie zastosowano w POP dla województwa małopolskiego.	częściowo	Część działań naprawczych została uzupełniona o cele ilościowe, natomiast nie wszystkie działania mogą być ten sposób zdefiniowane. Nie można też wskazać ilości dla niektórych działań. Nie można wskazać ilości urządzeń do wymiany lub likwidacji, ponieważ liczba ta musiałaby się opierać na danych o faktycznie występującej ilości źródeł emisji, a takich informacji gminy nie posiadają. Dlatego też nie można wpisać tak szczegółowych celów do Programu ochrony powietrza.
187	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia” 12.12.2017 r.				Opis wszystkich działań przewidzianych w POP powinien zostać uzupełniony o przewidywany efekt ekologiczny oraz o cele ilościowe, umożliwiające kontrolę realizacji POP przez zobowiązane do tego jednostki. Za rażące uchybienie należy uznać pominięcie w opisach niemal wszystkich działań naprawczych przewidzianych w POP ich przewidywanego celu ekologicznego, co uniemożliwia ocenę ich skuteczności w zakresie doprowadzenia do przestrzegania wartości dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu. Efekt ekologiczny określono jedynie dla działania OpOEP – ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy. Jednakże zestawienie przewidywanego efektu ekologicznego z sumą emisji na terenie analizowanych stref prowadzi do wniosku, że działanie to jest niewystarczające. Na terenie strefy miasto Opole działanie to ma doprowadzić do obniżenia emisji PM10 o 87,17 Mg, co stanowi mniej niż 10% sumy emisji tej substancji na terenie strefy (zgodnie z częścią 13. POP – bilans emisji). Na terenie strefy opolskiej cel ekologiczny omawianego działania określono dla PM10 na 1264,36 Mg, co stanowi ok. 1/10 aktualnej łącznej emisji tej substancji na terenie strefy. Ponadto, jedynie działanie OpOEP przewiduje cele związane z jego realizacją dla każdej z gmin województwa. Dla pozostałych działań naprawczych nie opisano celów ekologicznych, ani nie określono konkretnych celów dla poszczególnych jednostek, co uniemożliwia efektywną kontrolę realizacji POP.	częściowo	Część działań naprawczych zostało uzupełnione o cele ilościowe, natomiast nie wszystkie działania mogą być ten sposób zdefiniowane. Nie można też wskazać ilości dla niektórych działań. Nie można wskazać ilości urządzeń do wymiany lub likwidacji, ponieważ liczba ta musiałaby się opierać na danych o faktycznie występującej ilości źródeł emisji, a takich informacji gminy nie posiadają. Dlatego też nie można wpisać takie celu do Programu ochrony powietrza.
188	Stowarzyszenie Ekologiczne „Eko-Unia” 12.12.2017 r.				Należy zmodyfikować plan działań krótkoterminowych (dalej: PDK) poprzez wprowadzenie działań krótkoterminowych mogących wydatnie wpłynąć na szybką poprawę jakości powietrza i skrócenie czasu trwania przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych. Na szczególną uwagę zasługuje kwestia treści PDK. Na terenie obu stref województwa opolskiego notowane są w okresie jesienno-zimowym epizody smogowe, w trakcie których notowane są znaczące przekroczenia normy 24-godzinnej pyłu PM10. Należy podkreślić, że norma określona w dyrektywie CAFE, transponowana do prawa krajowego, stanowi efekt pewnego kompromisu, gdyż zgodnie z konsensusem środowisk naukowych nie można w ogóle mówić o bezpiecznym stężeniu pyłów w powietrzu, każda ich obecność wiąże się z pewnym zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi. Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że docelowe normy dla pyłu PM10 powinny wynosić 10 µg/m ³ średniorocznie, oraz 25 µg/m ³ średniodobowo (dopuszczalna liczba dni z przekroczeniem wartości dobowej wynosi wg. WHO: 3). Zgodnie z art. 24 ust. 1 dyrektywy 2008/50/WE, plan działań krótkoterminowych	częściowo	Plan Działania Krótkoterminowych wskazuje działania możliwe do podjęcia w okresie występowania poszczególnych rodzajów alarmów. Zakaz używania kominków niebędących jedynym źródłem ogrzewania wprowadzono na poziomie Alarmu I i Alarmu II stopnia. Wprowadzenie zakazu palenia w kominkach byłoby bardziej efektywne gdyby wprowadzono je uchwałą Sejmiku na podstawie art. 96 POŚ. Kwestia poruszania się pojazdów na drogach jest bardziej skomplikowana, ponieważ przepisy ruchu drogowego nie wskazują na możliwość uruchomienia na czas trwania alarmów strefy niskiej emisji komunikacyjnej. Wprowadzenie takich ograniczeń w poruszaniu się pojazdami w trakcie trwania Alarmu I i Alarmu I stopnia byłoby dla części miast nie do wykonania, ze względu na brak komunikacji publicznej lub układ komunikacyjny, który nie pozwala na wprowadzanie takich rozwiązań. Zakaz stosowania paliw stałych może być wprowadzony uchwałą

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					<p>podejmowany jest w celu ograniczenia zagrożenia lub skrócenia czasu występowania przekroczenia. Oznacza to, że celem planu działań krótkoterminowych nie jest skrócenie trwania stanu alarmowego, czy też poziomu informowania, ale przekroczenia wartości dopuszczalnych. Wobec powyższego, działania o charakterze nakazowo-zakazowym powinny być podejmowane już w sytuacji zagrożenia przekroczeniem poziomu dopuszczalnego.</p> <p>Art. 24 ust. 2 dyrektywy 2008/50/WE precyzuje, że plan działań krótkoterminowych powinien obejmować skuteczne działania niezbędne do kontrolowania i, w razie konieczności, ograniczania działalności, która przyczynia się do wystąpienia ryzyka przekroczenia wartości dopuszczalnych lub docelowych, lub progów alarmowych, art. poprzez środki w odniesieniu do ruchu drogowego, prac budowlanych, wykorzystywania zakładów i produktów przemysłowych oraz ogrzewania domowego.</p> <p>Na gruncie prawa krajowego treść planu działań krótkoterminowych reguluje art. 92 POŚ, zgodnie z którym plan powinien zawierać w szczególności listę podmiotów korzystających ze środowiska, obowiązanych do ograniczenia lub zaprzestania wprowadzania z instalacji gazów lub pyłów do powietrza; sposób organizacji i ograniczeń lub zakazu ruchu pojazdów i innych urządzeń napędzanych silnikami spalinowymi; sposób postępowania organów, instytucji i podmiotów korzystających ze środowiska oraz zachowania się obywateli w przypadku wystąpienia przekroczeń; określenie trybu i sposobu ogłaszania o zaistnieniu przekroczeń.</p> <p>Przepisy szczegółowe dot. treści planu działań krótkoterminowych zawiera rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych. Załącznik Nr 2 do rozporządzenia zawiera katalog proponowanych działań krótkoterminowych (nie jest to katalog zamknięty). Do proponowanych działań należy m. in. czasowy zakaz palenia w kominkach, jeżeli nie stanowią one jedyne źródła ogrzewania, ograniczenie ruchu samochodowego, czasowy zakaz wjazdu wyznaczonych pojazdów do wyznaczonych stref szczególnego narażenia, czasowe ograniczenie produkcji w instalacjach mających szczególnie uciążliwy wpływ na jakość powietrza w instalacjach wskazanych w planie działań krótkoterminowych jako mających największy wpływ na jakość powietrza na danym terenie i in. Mając na uwadze konieczność prounijną wykładni przepisów prawa krajowego, tj. w omawianym przypadku wykładni art. 92 POŚ i przepisów rozporządzenia zgodnie z art. 24 dyrektywy 2008/50/WE, należy uznać, że zakres działań naprawczych jakie można wprowadzić do planu działań krótkoterminowych jest bardzo szeroki.</p> <p>Postuluje się:</p> <p>a) Wprowadzenie całkowitego zakazu palenia w kominkach niebędących jedynym źródłem ogrzewania już na etapie I stopnia zagrożenia. Takie działania wskazane jest wprost w Załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych. Palenie w kominkach niebędących źródłem ogrzewania stanowi czynność wyłącznie rekreacyjną, co uzasadnia ograniczenia swobód obywatelskich w tym zakresie na rzecz ochrony ważniejszego dobra, jakim jest zdrowie i życie oraz stan środowiska naturalnego. Proponowane w projekcie aktualizacji Programu zapisy mówiące o „zaleceniu ograniczenia stosowania kominków” należy uznać za niewystarczające.</p> <p>b) Podjęcie zdecydowanych działań w kierunku ograniczenia emisji z transportu, szczególnie w największych miastach województwa. Takie działania znajdują oparcie w art. 92 ust. 2 pkt 2 POŚ oraz w art. 24 dyrektywy 2008/50/WE. Wzmoczone kontrole pojazdów pod kątem emisji spalin powinny być przeprowadzane już po ogłoszeniu I stopnia zagrożenia. W przypadku ogłoszenia II lub III poziomu zagrożenia zasadny jest całkowity zakaz poruszania się pojazdami z silnikiem diesla na obszarach szczególnego narażenia, ze względu na wysoki poziom emisji pyłów oraz powszechną praktykę usuwania filtrów cząstek stałych w takich pojazdach. W przypadku ogłoszenia III stopnia zagrożenia należy rozważyć wprowa-</p>		<p>Sejmiku na podstawie art. 96 POŚ, natomiast w przypadku planu działań krótkoterminowych nie ma możliwości zapewnienia mieszkańcom alternatywnych metod ogrzewania w tych dniach.</p> <p>W Programie ochrony powietrza zapis odnośnie instalacji został umieszczony, jednak nie może on zawierać danych o podmiotach gospodarczych wskazanych do podejmowania działań ze względu na charakter aktu prawa miejscowego.</p>

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					<p>dzenie całkowitego zakazu poruszania się samochodami, ew. określenie minimalnej liczby pasażerów w pojeździe. Rozwiązanie to ma charakter stosunkowo drastyczny, ale mając na uwadze konsekwencje zdrowotne zanieczyszczenia powietrza jakie występuje w przypadku III stopnia zagrożenia, należy je uznać za konieczne, w celu możliwie najszybszego ograniczenia stężenia zanieczyszczeń w powietrzu.</p> <p>c) Rozważenie wprowadzenia całkowitego zakazu stosowania paliw stałych w celach grzewczych w przypadku ogłoszenia III stopnia zagrożenia. Przenośne, elektryczne urządzenia grzewcze są obecnie szeroko dostępne, ich cena jest niewielka i mogą być użytkowane powszechnie, ze względu na pełną elektryfikację zabudowy mieszkalnej. Mając na uwadze poważne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, jakie wiąże się z przekroczeniem stanu alarmowego, konieczne jest podejmowanie w takim przypadku zdecydowanych i daleko idących kroków, które pozwolą najszybciej jak to możliwe doprowadzić do znaczącej poprawy jakości powietrza. Możliwość wdrożenia środków dotyczących ogrzewania domowego wynika wprost z art. 24 ust. 2 dyrektywy 2008/50/WE, zaś milczące w tym zakresie przepisy prawa krajowego należy interpretować w sposób zgodny z brzmieniem prawa unijnego (zgodnie z zasadą prounijnej wykładni prawa krajowego). Należy przy tym mieć na uwadze, że taki zakaz obowiązywałby krótkotrwale, zatem nie wiązałby się ze szczególnym narażeniem finansowym. Doświadczenia z pierwszych miesięcy 2017 r. pokazują, że jedynie bardzo daleko posunięte działania naprawcze umożliwią powstrzymanie fali smogu w sytuacji niekorzystnych uwarunkowań atmosferycznych.</p> <p>d) Wskazanie w PDK instalacji mających szczególnie uciążliwy wpływ na jakość powietrza oraz wprowadzenie działania krótkoterminowego polegającego na czasowym ograniczeniu emisji z tych instalacji, w szczególności w odniesieniu do instalacji będących źródłem ponadnormatywnych stężeń benzenu w strefie opolskiej.</p>		
189	Arcelor Mittal S.A.	2.2.2 str.20 Tabela 1	Zdzieszowice, ul. Sienkiewicza, stacja manualna	Zdzieszowice, os. Piastów, stacja automatyczna		tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
190	Arcelor Mittal S.A.	3.5.2 str.65 akapit 1	Na terenie strefy opolskiej występuje również problem zanieczyszczenia powietrza benzenem, który jest ściśle związany z występującym rodzajem przemysłu chemicznego i koksowniczego na terenie strefy.	Na terenie strefy opolskiej występuje również problem zanieczyszczenia powietrza benzenem.	Benzen jest mierzony tylko na stacjach w Kędzierzynie i Zdzieszowicach – i dlatego tylko tam jest zidentyfikowany problem. Jak wspomniano w pkt. 3.1 benzen pochodzi również ze spalin samochodowych a także z niskiej emisji (warunki niepełnego spalania paliw).	nie	Emisja benzenu pochodzi również z emisji liniowej i powierzchniowej, ale takie ilości nie powodują wystąpienia przekroczeń, dlatego też stwierdzenie dotyczy emisji przemysłowej, która ma w tym rejonie największy wpływ na jakość powietrza.
191	Arcelor Mittal S.A.	3.5.2 str.65 akapit 2	Dopiero w 2016 roku poziom stężenia na stacji w Zdzieszowicach zwiększył się o ponad 200% w stosunku do roku poprzedniego (2015).	Dopiero w 2016 roku poziom stężenia na stacji w Zdzieszowicach zwiększył się w stosunku do roku poprzedniego (2015).	Poziom wzrostu nie przekroczył 200%, wzrost w stosunku do roku 2015 był spowodowany głównie b. niekorzystnymi warunkami dyspersji w 2016 r.	tak	Zmieniono zgodnie z sugestią.
192	Arcelor Mittal S.A.	3.7.2 str.72 Tabela 26	Średni udział w obszarze przekroczeń stężeń średniorocznych benzenu - przemysł lokalny – 90%.		Wynik modelowania wydaje się mocno zawyżony, przeszacowano przyjętą emisję benzenu (patrz poz. 9 niniejszych uwag).	nie	Wartość z modelowania odpowiada wynikom pomiarów zachowując zgodność wynikającą z rozporządzenia.
193	Arcelor Mittal S.A.	3.7.2 str.72 ostatni akapit	Za przekroczenia poziomu benzenu odpowiadają źródła punktowe w gminach Kędzierzyn Koźle oraz Zdzieszowice.	Wykreślić zdanie	Brak uzasadnienia dla takiego stwierdzenia. Niespójność z innymi zapisami w tym dokumencie.	tak	Zapisy zostaną zmienione zgodnie z uwagą.
194	Arcelor Mittal S.A.	4.1 str.77 ostatni akapit	Jednakże, że względu na występowanie przekroczeń wartości dopuszczalnych benzenu, w zakresie przemysłu w rejonie	Wykreślić zdanie	Nie sprecyzowano o jakich „dodatkowych działaniach ograniczających emisję benzenu” jest mowa. Wątpliwe podstawy prawne takiego zapisu.	tak	Zapisy zostaną zmienione zgodnie z uwagą

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
			Kędzierzyna-Koźła oraz Zdieszowice należy wprowadzić dodatkowe działania ograniczające emisję benzenu.				
195	Arcelor Mittal S.A.	Rozdział 6 str.90 ostatni akapit, „ograniczenia emisji z zakładów produkcyjnych	- remonty instalacji baterii koksowniczych, poprawiające szczelność podczas produkcji; - ograniczenie emisji z procesu koksowania węgla i opalania baterii koksowniczych	- remonty instalacji baterii koksowniczych, poprawiające szczelność podczas produkcji; - dalsza hermetyzacja procesu odzysku węglowodnorodnych, dostosowanie do wymogów BAT - wyłączenie wyeksploatowanych baterii koksowniczych (2 szt.)	Uaktualnienie działań w Arcelor Mittal Poland S.A. O/Zdzieszowice.	tak	Zapisy zostaną zmienione zgodnie z uwagą.
196	Arcelor Mittal S.A.	Rozdział 6 str.100 Tabela 44 opis działania naprawczego	- remonty instalacji baterii koksowniczych, poprawiające szczelność podczas produkcji; - ograniczenie emisji z procesu koksowania węgla i opalania baterii koksowniczych;	- remonty instalacji baterii koksowniczych, poprawiające szczelność podczas produkcji; - dalsza hermetyzacja procesu odzysku węglowodnorodnych, dostosowanie do wymogów BAT	Uaktualnienie działań w Arcelor Mittal Poland S.A. O/Zdzieszowice.	tak	Zapisy zostaną zmienione zgodnie z uwagą
197	Arcelor Mittal S.A.	8.5 str. 115 Zadania podmiotów korzystających ze środowiska	- remonty instalacji baterii koksowniczych, poprawiające szczelność podczas produkcji; - ograniczenie emisji z procesu koksowania węgla i opalania baterii koksowniczych;	- remonty instalacji baterii koksowniczych, poprawiające szczelność podczas produkcji; dalsza hermetyzacja procesu odzysku węglowodnorodnych, dostosowanie do wymogów BAT	Uaktualnienie działań w ArcelorMittal Poland S.A. O/Zdzieszowice.	tak	Zapisy zostaną zmienione zgodnie z uwagą.
198	Arcelor Mittal S.A.	12.1 Inwentaryzacja oraz charakterystyka techniczno-ekologiczna punktowych źródeł emisji Str. 131-132 Tabela 54, powiat krapkowicki, emisja benzenu		28,9425 Mg/rok	Wg szacunków emisji niezorganizowanej ArcelorMittal Poland S.A. wartość emisji benzenu z instalacji koksowniczych nie przekracza 10% wykazanej wartości (0,1 do 2,5Mg/rok).	nie	Szacunki emisji oparte są na poradniku wydanym dla przemysłu koksowniczego przez ICHPW odnośnie emisji niezorganizowanej i dlatego też biorąc również pod uwagę trajektorię wsteczną wyników pomiarów i analizy jaka wielkość emisji może powodować takie stężenia roczne określono wielkość emisji szacunkowej dla benzenu z terenu Zdieszowic, która mogłaby powodować przekroczenie na stacji pomiarowej. Nie podano żadnych innych metod szacowania emisji, dlatego wykorzystano dostępne możliwe dane.
199	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego	Str. 85	Niejasne sformułowanie w dziale „Inwestycje w zakresie ograniczania emisji przemysłowej „ tj.: „Ponadto uwzględniano ograniczenia emisji w wydawanych pozwoleniach na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.”		Nie wiadomo kogo to dotyczyło konkretnie tj. czy osiedlowych kotłowni czy polegało to na wydawaniu im nowych decyzji na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza, czy dot. to całej strefy opolskiej czy Ozimka i Prudnika o których mowa wyżej itd. Jest to b. ogólne sformułowanie nie podające ani ilości wydawanych decyzji ani ich adresatów. Brak też jest informacji, czy organy przeprowadzały i gdzie - kontrole wydanych wcześniej decyzji na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza pod kątem ich przestrzegania.	nie	Takie dane nie były zbierane w sprawozdaniach, dlatego podsumowanie tego nie dotyczy. Istotne były te działania, które przyniosły efekt ekologiczny.
200	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego	Str. 90	Działania systemowe - sformułowanie : „prowadzenie bazy danych informującej o zagrożeniach krótkoterminowych w zakresie możliwych zanieczyszczeń benzenem - udostępnianie informacji mieszkańcom strefy		Brak jest konkretnej propozycji w jaki sposób mają być udostępniane te informacje dla mieszkańców w szczególności dla osób starszych.	tak	Informacja o środkach przekazu zostanie dodana do PDK.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
201	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego		Ograniczenie emisji z zakładów produkcyjnych: remonty instalacji baterii koksowniczych, poprawiające szczelność podczas produkcji; ograniczenie emisji z procesu koksowania węgla i opalania baterii koksowniczych; modernizacja procesów transportu i rozładunku benzolu, w tym wymiana taboru cystern kolejowych do transportu benzolu; modernizacja systemów kanalizacyjnych i odprowadzania ścieków z zakładów przemysłowych; modernizacja instalacji transportu gazów zwierających benzen.		Powyższe działania są powtórzone na str. 100 – w tabeli 44 - jako działania naprawcze z datą - 2025r. Proponujemy datę - 2020 r. Sprawa benzenu jest nie od dziś problemem i propozycja odwlekania w czasie działań naprawczych aż do 2025 r. -jest niezrozumiała.	tak	Działania dla benzenu są kontynuowane w ramach obecnie proponowanego Programu ochrony powietrza.
202	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego	Str. 104, tabela 45, wiersz 8	Wymiana oświetlenia -.POLiŚ 2014-2020 ; 1.7.1 „Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w konurbacji śląsko-dąbrowskiej”		Kto ma te działania wspierać tj. Czy Urząd Marszałkowski Woj. Opolskiego czy Woj. Śląskiego. Rozumiem, że autorzy Programu proponują w ten sposób zawarcie jakiegoś porozumienia między Województwami w tym zakresie. W dalszej części Programu nie ma jednak o tym mowy. W związku z powyższym proponujemy zapis obligujący do obowiązkowej wymiany informacji z województwami ościennymi w zakresie realizacji swoich Programów Ochrony Powietrza.	tak	Zapis został usunięty.
203	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego				Brak jest w Programie odniesienia się do planów zakupu aparatury do monitoringu jakości powietrza przez Prezydenta M. Opola i Starostów. Ten problem jest zupełnie pominięty jako nieistniejący przy śmiesznie małej ilości stacji pomiarowych w Województwie i mieście Opolu. Mowa jest w tekście przede wszystkim o modelowaniu matematycznym na podstawie dwóch tylko punktów pomiarowych w m. Opolu i po jednym w gminach. Czyżby zakup aparatury był niepotrzebny ?	częściowo	Zarówno lokalizacja jak i liczba stacji monitoringu jakości powietrza funkcjonujących w województwie opolskim jest zgodna z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MŚ z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu stawianymi Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Wyniki modelowania również spełniają wymagania stawiane wynikiem z modelu wskazanym w rozporządzeniu. W rozdziale odnośnie weryfikacji modelu w Programie ochrony powietrza zostały wskazane zgodności modelowania z wynikami pomiarów. Do dokumentu został dodany punkt w rozdziale 10. Bariery mogące mieć wpływ na realizację działań naprawczych w brzmieniu „zbyt mała siatka pomiarowa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie opolskim”. Dodatkowo jako Zadanie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu w ramach realizacji Programu ochrony powietrza dodano zapis: wzmocnienie systemu monitoringu jakości powietrza.
204	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego				Niezależnie od powyższych uwag nasz Klub popiera wnioski pozostałych Organizacji tj.: Zwiększenia liczby mierzonych parametrów jakości powietrza oraz liczby stacji pomiarowych. Dane niech będą podawane w czasie realnym.	częściowo	Zarówno lokalizacja jak i liczba stacji monitoringu jakości powietrza funkcjonujących w województwie opolskim jest zgodna z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MŚ z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu stawianymi Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Wyniki modelowania również spełniają wymagania stawiane wynikiem z modelu wskazanym w rozporządzeniu. W rozdziale odnośnie weryfikacji modelu w Programie ochrony powietrza zostały wskazane zgodności modelowania z wynikami pomiarów. Do dokumentu został dodany punkt w rozdziale 10. Bariery mogące mieć wpływ na realizację działań naprawczych w brzmieniu „zbyt mała siatka pomiarowa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie opolskim”. Dodatkowo jako Zadanie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu w ramach realizacji Programu ochrony powietrza dodano zapis: wzmocnienie systemu monitoringu jakości powietrza.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
205	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego				Niezależnie od powyższych uwag nasz Klub popiera wnioski pozostałych Organizacji tj.: Zieleni należy do najbardziej efektywnych reduktorów zanieczyszczeń. POP winien uwzględnić jej znaczenie obligując do powstania planu nasadzeń w gminach.	tak	Działania związane z zielenią i infrastrukturą zieloną zostały dodane do Programu ochrony powietrza.
206	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego				Niezależnie od powyższych uwag nasz Klub popiera wnioski pozostałych Organizacji tj.: Wprowadzenia systemów inteligentnego zarządzania ruchem z referencjami dla dróg rowerowych- dojazdowych, śluz, kontrapasów stref zwolnionego ruchu.	tak	Zapisy odnośnie takich działań znajdują się w Programie ochrony powietrza w harmonogramie realizacji działań.
207	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego				Niezależnie od powyższych uwag nasz Klub popiera wnioski pozostałych Organizacji tj.: W ślad za POP proponujemy zredagować „Plan realizacji efektów POP” z dokładnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie.	tak	W trakcie realizacji Programu ochrony powietrza powinien być utworzony w każdej gminie/ każdym powiecie dokładny plan realizacji efektów Programu ochrony powietrza z precyzyjnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie.
208	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego				Niezależnie od powyższych uwag nasz Klub popiera wnioski pozostałych Organizacji tj.: System ostrzegania przed smogiem i postępowania w razie smogu należy wprowadzić jak najszybciej.	tak	System będzie wdrażany po wejściu w życie uchwały sejmiku w sprawie Programu ochrony powietrza.
209	Klub Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego				Niezależnie od powyższych uwag nasz Klub popiera wnioski pozostałych Organizacji tj.: Wartości poziomów ostrzegania i alarmowania starać się zbliżyć do wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia. Należałoby to zaszyfrować w niniejszym Programie.	nie	Wartości WHO nie odnoszą się nawet do wartości dopuszczalnych, które są wyznaczone prawnie do analizy pod kątem programów ochrony powietrza. Dlatego też należy opierać się na wartościach dopuszczalnych i docelowych podanych w rozporządzeniu. Dodatkowo obniżono poziom Alarmu I stopnia dla pyłu zawieszonego PM10 do 150 µg/m ³ .
210	osoba fizyczna 17.12.2017 r.				Zieleni należy do najbardziej efektywnych reduktorów zanieczyszczeń. Niechaj POP uwzględni jej znaczenie obligując do powstania planu nasadzeń w gminach.	tak	Działania związane z zielenią i infrastrukturą zieloną zostały dodane do Programu ochrony powietrza.
211	osoba fizyczna 17.12.2017 r.				Pylenie wtórne jest ważnym czynnikiem wpływającym na jakość powietrza. Zmniejszmy to zagrożenie, rezygnując z dmuchaw i sprzętu wzbudzającego kurz, a nasze ulice sprzątajmy "na mokro.	tak	W Programie ochrony powietrza jest działanie związane z koniecznością mycia na mokro oraz zakaz używania dmuchaw.
212	osoba fizyczna 17.12.2017 r.				Wprowadźmy systemy inteligentnego zarządzania ruchem z referencjami dla dróg rowerowych- dojazdowych, śluz, kontrapasów stref zwolnionego ruchu i tempo 30.	tak	Zapisy odnośnie takich działań znajdują się w Programie ochrony powietrza w harmonogramie realizacji działań.
213	osoba fizyczna 17.12.2017 r.				W ślad za POP zredagujemy MasterPlan czyli plan realizacji efektów POP z dokładnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie.	tak	W trakcie realizacji Programu ochrony powietrza powinien być utworzony w każdej gminie/ każdym powiecie dokładny plan realizacji efektów Programu ochrony powietrza z precyzyjnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie.
214	osoba fizyczna 17.12.2017 r.				Pomóżmy grupom ubogim i najbardziej narażonym na smog. Zadbajmy o środki ochrony bezpośredniej i pomoc finansową dla zakupu oczyszczaczy i masek przeciwsmogowych.	częściowo	Środki ochrony ludności zostały wskazane w programie w rozdziale 24, natomiast działania powinny się skupiać na eliminacji przyczyn wystąpienia smogu, a nie na pozornym eliminowaniu smogu.
215	osoba fizyczna 17.12.2017 r.				Wartości poziomów ostrzegania i alarmowania zbliżmy do wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia, a system ostrzegania przed smogiem i postępowania w razie smogu wprowadźmy jak najszybciej.	nie	Wartości WHO nie odnoszą się nawet do wartości dopuszczalnych, które są wyznaczone prawnie do analizy pod kątem programów ochrony powietrza. Dlatego też należy opierać się na wartościach dopuszczalnych i docelowych podanych w rozporządzeniu. Dodatkowo obniżono poziom Alarmu I stopnia dla pyłu zawieszonego PM10 do 150 µg/m ³ .
216	osoba fizyczna 17.12.2017 r.				Zwiększmy liczbę mierzonych parametrów jakości powietrza oraz liczbę stacji pomiarowych, a dane niech będą podawane w czasie realnym. Przedstawiony projekt POP powinien zakładać pewną rezerwę dla danych i planowanych efektów.	częściowo	Zarówno lokalizacja jak i liczba stacji monitoringu jakości powietrza funkcjonujących w województwie opolskim jest zgodna z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MŚ z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu stawianymi Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Do dokumentu został dodany punkt w rozdziale 10. Bariery mogące mieć wpływ na realizację działań naprawczych w brzmieniu „zbyt mała siatka pomiarowa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie opolskim”. Dodatkowo jako Zadanie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu w ramach realizacji Programu ochrony powietrza dodano zapis: wzmocnienie systemu monitoringu jakości powietrza.
217	osoba fizyczna 17.12.2017 r.				Celem zapewnienia odpowiedniej edukacji społeczeństwa utwórzmy placówkę o charakterze Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej. Edukacja społeczeństwa jest kwestią podstawową i należy oddać ją w ręce osób	nie	Zadanie związane z edukacją jest wpisane w Program ochrony powietrza poprzez opracowanie i prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					wykwalfikowanych.		
218	osoba fizyczna 17.12.2017 r.				Partycypacja społeczna powinna być podstawowym modelem dla tworzenia POP i jego realizacji.	nie	Partycypacja społeczna jest podstawowym modelem tworzenia Programu ochrony powietrza, ponieważ już od początku tworzenia dokumentu była przekazana informacja społeczeństwu o takim dokumencie, były przeprowadzone konsultacje społeczne z 12 spotkaniami, tak więc była możliwość wypowiedzenia się na temat ochrony powietrza.
219	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				POP powinien zawierać priorytety postępowania w sprawie wymiany ogrzewania na przyjazne środowisku. Im większy efekt ekologiczny, mierzony ilością zredukowanej substancji zanieczyszczającej powietrze, tym większy priorytet. Priorytety powinny też być przyjmowane pod kątem najgorszych obszarów z zanieczyszczeniem, to znaczy, że punkty emisji zanieczyszczeń występujące na obszarach najbardziej zanieczyszczonych powinny mieć pierwszeństwo wymiany na lepsze, przed punktami w obszarach, w których zagrożenie nie występuje. Uważamy, że w POP należy dokładnie opisać na jakie źródła ogrzewania dopuszczalne jest dofinansowanie do wymian źródeł ciepła, tak aby nie dopuszczać np. zmiany ogrzewań elektrycznych na gazowe czy też inne kombinacje, które nie przynoszą efektów ekologicznych. Preferencje należą się odnawialnym źródłom energii.	nie	W Programie ochrony powietrza były zostały priorytety postępowania w przypadku realizacji działań naprawczych i jakie parametry muszą być brane pod uwagę.
220	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				Podstawą oceny działania POP powinien być efekt ekologiczny, mierzony wartością zredukowanego poziomu zanieczyszczeń, a nie liczbą wymienionych pieców.	nie	W Programie ochrony powietrza nie ma podanej liczby urządzeń a efekt ekologiczny do osiągnięcia.
221	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				Na obszarach na których możliwe jest podłączenie do sieci ciepłowniczej nie powinno udzielać się dofinansowania do wymiany ogrzewania, ale realizować podłączenie.	tak	Takie priorytety zostały ujęte w Programie ochrony powietrza.
222	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				POP powinien zawierać odniesienia do zieleni w miejscowościach z uwzględnieniem warunków aerosanitarnych, ponieważ zieleń miejska należy do najbardziej efektywnych reduktorów zanieczyszczeń.	tak	Działania związane z zielenią i infrastrukturą zieloną zostały dodane do Programu ochrony powietrza.
223	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				Pylenia wtórne są istotnym składnikiem zanieczyszczeń powietrza, dlatego podstawą redukcji musi być rezygnacja z używania dmuchaw i sprzętu wzbudzającego kurz. Sprzątanie podczas dni bezdeszczowych powinno przebiegać wyłącznie na mokro w godzinach małej aktywności mieszkańców. Zapis tych zasad winien się znaleźć w POP.	tak	Zakaz używania dmuchaw został wprowadzony do Programu ochrony powietrza.
224	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				Roślinność wysoka i niska, czyli zieleń jest efektywnym reduktorem zanieczyszczeń powietrza. Nasadzenia powinny być zgodne z planem nasadzeń w każdej miejscowości, uwzględniającym funkcje zieleni i efekty ekologiczne. Oznacza to, że gatunki roślin powinny być dobrane do zadań, które zieleń ma	tak	Działania związane z zielenią i infrastrukturą zieloną zostały dodane do Programie ochrony powietrza.
225	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				W planowaniu rozwoju miasta powinno się uwzględniać kliny napowietrzające. Celem oczyszczenia ulic o charakterze zabudowy tunelowej powinno się organizować akcje „żywe ulice”, polegające na wyłączeniu co jakiś czas np. na weekend, ulicy z ruchu i zamienienie jej w deptak lub w miejsce eventu. Akcie postępowanie oraz wyłączenie centrów miejscowości z ruchu samochodowego winno się stać zapisem w POP.	tak	Kliny napowietrzające są uwzględnione i zapisane jako wytyczne do planowania przestrzennego w Programie ochrony powietrza.
226	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				POP powinien zawierać zapis o systemach inteligentnych zarządzania ruchem. Preferencje ruchu powinny być skierowane na drogi rowerowe dojazdowe i śluzy oraz kontrapasy, strefy zwolnionego ruchu i tempo 30.	tak	Zapisy odnośnie takich działań znajdują się w Programie ochrony powietrza w harmonogramie realizacji działań.
227	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				W ślad za POP powinien powstać Master Plan czyli dokładny plan realizacji efektów POP z precyzyjnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie. Realizacja POP powinna być monitorowana, a uzyskane efekty ekologiczne opublikowane dla informacji obywateli, co pół roku.	tak	W trakcie realizacji Programu ochrony powietrza powinien być utworzony w każdej gminie/ każdym powiecie dokładny plan realizacji efektów Programu ochrony powietrza z precyzyjnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie.
228	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				W POP brakuje rozdziału o środkach ochrony bezpośredniej czyli np. maskach przeciwsmogowych i oczyszczaczach w żłobkach, przedszkolach, szkołach i szpitalach. Zasady ich stosowania w placówkach powinny być zapisane w POP.	częściowo	Środki ochrony ludności zapisane są w Programie ochrony powietrza. Natomiast nie ma możliwości na chwilę obecną, aby zastosować oczyszczacze powietrza ze względu na ich ograniczony poziom działania (do jednego pomieszczenia) oraz różne efekty uboczne które mogą występować. Maseczki antysmogowe mogą być rekomendowane w programie jako środki ochrony osobistej.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
229	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				Poziomy ostrzegania i alarmowania powinny być obniżone zgodnie z wytycznymi WHO. Odpowiednie wartości powinny być zapisane w POP.	nie	Wartości WHO nie odnoszą się nawet do wartości dopuszczalnych, które są wyznaczone prawnie do analizy pod kątem programów ochrony powietrza. Dlatego też należy opierać się na wartościach dopuszczalnych i docelowych podanych w rozporządzeniu. Dodatkowo obniżono poziom Alarmu I stopnia dla pyłu zawieszonego PM10 do 150 µg/m ³ .
230	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				POP powinien rekomendować powstanie planu postępowania na wypadek smogu Centrum Zarządzania Kryzysowego, z uwzględnieniem zasady ochrony najsłabszych grup społeczeństwa: chorych, kobiet w ciąży, dzieci, starszych	tak	Program ochrony powietrza uwzględnia plan postępowania na wypadek smogu, którym jest Plan Działań Krótkoterminowych.
231	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				Partycypacja społeczna powinna być podstawowym modelem dla tworzenia POP i jego realizacji, konieczne jest zapisanie tej zasady w POP.	nie	Partycypacja społeczna jest podstawowym modelem tworzenia Programu ochrony powietrza, ponieważ już od początku tworzenia dokumentu była przekazana informacja społeczeństwu o takim dokumencie, były przeprowadzone konsultacje społeczne z 12 spotkaniami, tak więc była możliwość wypowiedzenia się na temat ochrony powietrza.
232	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				Podstawa wszelkich projektów w zakresie ochrony powietrza powinny być rzetelne dane. Trzeba poprawić jakość pomiarów i zbieranie danych. Jest niezmiernie ważne, by pomiary były podawane w czasie aktualnym, informacja o stanie nieaktualnym nie spełnia oczekiwań mieszkańców. Sieć pomiarową GIOŚ należy rozbudować o punkty pomiarowe w kolejnych miastach oraz w Opolu. Uważamy, że 2 stacja jest niewystarczająca. Należy powiększyć ilość mierzonych parametrów jakości powietrza, np. o badania zawartości rtęci. Przedstawiony projekt POP, mając na uwadze te braki, powinien zakładać pewną rezerwę dla danych i efektów.	częściowo	Zarówno lokalizacja jak i liczba stacji monitoringu jakości powietrza funkcjonujących w województwie opolskim jest zgodna z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MŚ z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu stawianymi Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Do dokumentu został dodany punkt w rozdziale 10. <i>Bariery mogące mieć wpływ na realizację działań naprawczych</i> w brzmieniu „zbyt mała siatka pomiarowa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie opolskim”. Dodatkowo jako Zadanie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu w ramach realizacji Programu ochrony powietrza dodano zapis: wzmocnienie systemu monitoringu jakości powietrza.
233	Opolski Alarm Smogowy 18.12.2017 r.				Celem zapewnienia odpowiedniej edukacji społeczeństwa należy powołać placówkę o charakterze Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej. Powołanie takiego Centrum i edukacja na rzecz ochrony powietrza winne być zapisane w POP.	nie	Zadanie związane z edukacją jest wpisane w Program ochrony powietrza poprzez opracowanie i prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej.
234	osoba fizyczna 02.12.2017 r.				NASADZENIA DRZEW – nie ma w nich w projekcie ani słowa. Wycinki drzew – zdrowych, chorych – również tylko w niewielkim stopniu, niestety, zaczynają być stałym, smutnym elementem opolskiego krajobrazu. A drzewa to przecież najtańsze płuca miast. Proszę o uwzględnienie w projekcie planu nasadzeń ze szczególnym uwzględnieniem ciągów komunikacyjnych, przy których w ostatnich miesiącach wycięto najwięcej drzew.	tak	Działanie w tym zakresie zostało dodane do harmonogramu uwzględniając nasadzenia zieleni i utrzymanie infrastruktury zielonej w obszarach zabudowy.
235	osoba fizyczna 02.12.2017 r.				KONTROLING - PAKIET INFORMACYJNY kierowany do policji, straży miejskiej. Chodzi o kontrolę i egzekwowanie przepisów ustawy o ruchu drogowym, w szczególności tych, które mają zapobiec uciążliwościom związanym z nadmierną emisją spalin : pozostawianie pojazdów z włączonym silnikiem w terenie zabudowanym, oddalanie się od pojazdu, gdy silnik jest w ruchu, - art.60.1. Parkingi, przystanki końcowe autobusów MZK itp.	tak	Do harmonogramu realizacji w Programie ochrony powietrza wpisane zostały działania związane z akcją szkoleniową dla służb, których działanie ma wpływ na działania na rzecz ochrony powietrza, włączając strażę miejską, samorządy, Policję.
236	osoba fizyczna 02.12.2017 r.				KAMPANIA INFORMACYJNA – promująca wśród mieszkańców Opolszczyzny zmianę nawyków, zachowań. Społeczeństwo nieświadome skutków swoich szkodliwych zachowań nie zmieni ich bez odpowiedniej edukacji. Trzeba pokazać mieszkańcom województwa, jak wiele od nich zależy. Ludzie nie przesiądą się na rowery tylko dlatego, że wybudujemy im ścieżki rowerowe, nie wyłączą silnika na parkingu tylko dlatego, że ustawa im tego zabrania, nie wytną drzewa przed domem jeśli w inteligentny sposób nie przekonamy ich, że sami sobie robią krzywdę.	tak	Takim działaniom służą działania edukacyjne, które znajdują się w Programie. Nazwa czy zakres edukacji ekologicznej zależy od samorządów, więc lepiej nie narzucać sztywnych reguł edukacji zostawiając możliwość dowolnego kształtowania informacji i formy edukacji.
237	Fundacja Wiedzieć Więcej 18.12.2017 r.	6.HARMONOGRAM Rzeczowo-finansowy dla działań naprawczych strona 90 działania systemowe.	brak	Dopisanie: Utrzymanie zieleni wysokiej oraz prowadzenie nowych nasadzeń alejowych na terenach rolniczych.	Ograniczenia pylenia poprzez wprowadzania naturalnych barier.	tak	Działanie zostało dodane do działań wspomagających w harmonogramie.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
238	Fundacja Wiedzieć Więcej 18.12.2017 r.	6.HARMONOGRAM Rzeczowo-finansowy dla działań naprawczych strona 90 działania systemowe	brak	Dopisanie: Zakaz stosowania dmuchaw do liści na terenach zurbanizowanych.	Ograniczenie pylenia na terenach zurbanizowanych. Pozostawianie biomasy.	tak	Zakaz używania dmuchaw został wprowadzony do Programu ochrony powietrza.
239	Fundacja Wiedzieć Więcej 18.12.2017 r.	8.3. Zadania starostów, prezydentów miast, burmistrzów i wójtów, strona 113	brak	Dopisanie: Wprowadzenie zakazu do gminnych regulaminów utrzymania czystości porządku na terenie gminy zakazu stosowania dmuchaw do liści na terenach zurbanizowanych.	Ograniczenie pylenia na terenach zurbanizowanych. Pozostawianie biomasy.	tak	Zakaz używania dmuchaw został wprowadzony do Programu ochrony powietrza oraz zadanie dotyczące wprowadzenia całorocznego zakazu używania dmuchaw do sprzątania ulic, chodników i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników na terenach zabudowanych do regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminie.
240	Fundacja Wiedzieć Więcej 18.12.2017 r.	8.3. Zadania starostów, prezydentów miast, burmistrzów i wójtów, strona 113	brak	Dopisanie: Utrzymanie w należytym stanie istniejącej zieleni wysokiej i uzupełnianie ubytków w istniejących alejach i szpalerach.	Ograniczenie pylenia poprzez naturalne bariery.	tak	Działanie w tym zakresie zostało dodane do harmonogramu uwzględniając nasadzenia zieleni i utrzymanie infrastruktury zielonej w obszarach zabudowy oraz do zadań wójtów/ burmistrzów/ prezydentów/ starostów.
241	Fundacja Wiedzieć Więcej 18.12.2017 r.	8.3. Zadania starostów, prezydentów miast, burmistrzów i wójtów Obowiązki Starostów powiatów w ramach realizacji Programu ochrony powietrza to: strona 114	brak	Dopisanie: Utrzymanie w należytym stanie istniejącej zieleni wysokiej i uzupełnianie ubytków w istniejących alejach i szpalerach.	Ograniczenie pylenia poprzez naturalne bariery.	tak	Działanie w tym zakresie zostało dodane do harmonogramu uwzględniając nasadzenia zieleni i utrzymanie infrastruktury zielonej w obszarach zabudowy oraz do zadań wójtów/ burmistrzów/ prezydentów/ starostów.
242	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				POP powinien zawierać priorytety postępowania w sprawie wymiany ogrzewania na przyjazne środowisku. Im większy efekt ekologiczny, mierzony ilością zredukowanej substancji zanieczyszczającej powietrze, tym większy priorytet. Priorytety powinny też być przyjmowane pod kątem najgorszych obszarów z zanieczyszczeniem, to znaczy, że punkty emisji zanieczyszczeń występujące na obszarach najbardziej zanieczyszczonych powinny mieć pierwszeństwo wymiany na lepsze, przed punktami w obszarach, w których zagrożenie nie występuje. Uważamy, że w POP należy dokładnie opisać na jakie źródła ogrzewania dopuszczalne jest dofinansowanie do wymian źródeł ciepła, tak aby nie dopuszczać np. zmiany ogrzewań elektrycznych na gazowe czy też inne kombinacje, które nie przynoszą efektów ekologicznych. Preferencje należą się odnawialnym źródłom energii.	nie	W Programie ochrony powietrza były ujęte priorytety postępowania w przypadku realizacji działań naprawczych.
243	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				Podstawą oceny działania POP powinien być efekt ekologiczny, mierzony wartością zredukowanego poziomu zanieczyszczeń, a nie liczbą wymienionych pieców.	nie	W Programie ochrony powietrza nie było podanej liczby urządzeń a efekt ekologiczny do osiągnięcia, który z tą liczbą jest ściśle powiązany.
244	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				Na obszarach na których możliwe jest podłączenie do sieci ciepłowniczej nie powinno udzielać się dofinansowania do wymiany ogrzewania, ale realizować podłączenie.	tak	W Programie powietrza zostały ujęte priorytety.
245	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				POP powinien zawierać odniesienia do zieleni w miejscowościach z uwzględnieniem warunków aerosanitarnych, ponieważ zieleń miejska należy do najbardziej efektywnych reduktorów zanieczyszczeń.	tak	Działania związane z zielenią i infrastrukturą zieloną zostały dodane do Programu ochrony powietrza.
246	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				Pylenia wtórne są istotnym składnikiem zanieczyszczeń powietrza, dlatego podstawą redukcji musi być rezygnacja z używania dmuchaw i sprzętu wzbudzającego kurz. Sprzątanie podczas dni bezdeszczowych powinno przebiegać wyłącznie na mokro w godzinach małej aktywności mieszkańców. Zapis tych zasad winien się znaleźć w POP.	tak	W programie jest działanie związane całorocznym zakazem używania dmuchaw do sprzątania ulic, chodników i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników na terenach zabudowanych.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
247	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				Roślinność wysoka i niska, czyli zieleń jest efektywnym reduktorem zanieczyszczeń powietrza. Nasadzenia powinny być zgodne z planem nasadzeń w każdej miejscowości, uwzględniającym funkcje zieleni i efekty ekologiczne. Oznacza to, że gatunki roślin powinny być dobrane do zadań, które zieleń ma	tak	Działania związane z zielenią i infrastrukturą zieloną zostały dodane do Programu ochrony powietrza.
248	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				W planowaniu rozwoju miasta powinno się uwzględniać kliny napowietrzające. Celem oczyszczenia ulic o charakterze zabudowy tunelowej powinno się organizować akcje „żywe ulice”, polegające na wyłączeniu co jakiś czas np. na weekend, ulicy z ruchu i zamienienie jej w deptak lub w miejsce eventu. Akie postępowanie oraz wyłączenie centrów miejscowości z ruchu samochodowego winno się stać zapisem w POP.	tak	Kliny napowietrzające są uwzględnione i zapisane jako wytyczne do planowania przestrzennego w Programie ochrony powietrza.
249	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				POP powinien zawierać zapis o systemach inteligentnych zarządzania ruchem. Preferencje ruchu powinny być skierowane na drogi rowerowe dojazdowe i śluzę oraz kontrapasy, strefy zwolnionego ruchu i tempo 30.	tak	Zapisy odnośnie takich działań znajdują się w Programie ochrony powietrza w harmonogramie realizacji działań.
250	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				W ślad za POP powinien powstać Master Plan czyli dokładny plan realizacji efektów POP z precyzyjnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie. Realizacja POP powinna być monitorowana, a uzyskane efekty ekologiczne opublikowane dla informacji obywateli, co pół roku.	tak	W trakcie realizacji Programu ochrony powietrza powinien być utworzony w każdej gminie/ każdym powiecie dokładny plan realizacji efektów Programu ochrony powietrza z precyzyjnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie.
251	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				W POP brakuje rozdziału o środkach ochrony bezpośredniej czyli np. maskach przeciwsmogowych i oczyszczaczach w żłobkach, przedszkolach, szkołach i szpitalach. Zasady ich stosowania w placówkach powinny być zapisane w POP.	częściowo	Środki ochrony ludności zapisane są w Programie ochrony powietrza. Natomiast nie ma możliwości na chwilę obecną, aby zastosować oczyszczacze powietrza ze względu na ich ograniczony poziom działania (do jednego pomieszczenia) oraz różne efekty uboczne, które mogą występować w trakcie ich użytkowania. Maseczki antysmogowe mogą być rekomendowane w Programie ochrony powietrza jako środki ochrony osobistej.
252	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				Poziomy ostrzegania i alarmowania powinny być obniżone zgodnie z wytycznymi WHO. Odpowiednie wartości powinny być zapisane w POP.	nie	Wartości WHO nie odnoszą się nawet do wartości dopuszczalnych, które są wyznaczone prawnie do analizy pod kątem programów ochrony powietrza. Dlatego też należy opierać się na wartościach dopuszczalnych i docelowych podanych w rozporządzeniu. Dodatkowo obniżono poziom Alarmu I stopnia dla pyłu zawieszonego PM10 do 150 µg/m ³ .
253	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				POP powinien rekomendować powstanie planu postępowania na wypadek smogu Centrum Zarządzania Kryzysowego, z uwzględnieniem zasady ochrony najsłabszych grup społeczeństwa: chorych, kobiet w ciąży, dzieci, starszych.	nie	Program ochrony powietrza uwzględni taki plan, czyli Plan działań krótkoterminowych.
254	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				Partycypacja społeczna powinna być podstawowym modelem dla tworzenia POP i jego realizacji, konieczne jest zapisanie tej zasady w POP.	nie	Partycypacja społeczna jest podstawowym modelem tworzenia pop, ponieważ już od początku tworzenia dokumentu była przekazana informacja społeczeństwu o takim dokumencie, były przeprowadzone konsultacje społeczne z 12 spotkaniami, tak więc była możliwość wypowiedzenia się na temat ochrony powietrza.
255	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				Podstawa wszelkich projektów w zakresie ochrony powietrza powinny być rzetelne dane. Trzeba poprawić jakość pomiarów i zbieranie danych. Jest niezmiernie ważne, by pomiary były podawane w czasie aktualnym, informacja o stanie nieaktualnym nie spełnia oczekiwań mieszkańców. Sieć pomiarową GIOŚ należy rozbudować o punkty pomiarowe w kolejnych miastach oraz w Opolu. Uważamy, że 2 stacja jest niewystarczająca. Należy powiększyć ilość mierzonych parametrów jakości powietrza, np. o badania zawartości rtęci. Przedstawiony projekt POP, mając na uwadze te braki, powinien zakładać pewną rezerwę dla danych i efektów.	częściowo	Zarówno lokalizacja jak i liczba stacji monitoringu jakości powietrza funkcjonujących w województwie opolskim jest zgodna z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MŚ z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu stawianymi Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Do dokumentu został dodany punkt w rozdziale 10. Bariery mogące mieć wpływ na realizację działań naprawczych w brzmieniu „zbyt mała siatka pomiarowa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie opolskim”. Dodatkowo jako Zadanie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu w ramach realizacji Programu ochrony powietrza dodano zapis: wzmocnienie systemu monitoringu jakości powietrza.
256	Osoba fizyczna 18.12.2017 r.				Celem zapewnienia odpowiedniej edukacji społeczeństwa należy powołać placówkę o charakterze Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej. Powołanie takiego Centrum i edukacja na rzecz ochrony powietrza winne być zapisane w POP.	nie	Zadanie związane z edukacją jest wpisane w Program ochrony powietrza poprzez opracowanie i prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej.
257	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				Zwiększmy liczbę mierzonych parametrów jakości powietrza oraz liczbę stacji pomiarowych zwłaszcza na obrzeżach Opola w rejonach domków jednorodzinnych a nie jak obecnie na terenie blokowisk ogrzewanych przez ciepłownię, O stacje	częściowo	Zarówno lokalizacja jak i liczba stacji monitoringu jakości powietrza funkcjonujących w województwie opolskim jest zgodna z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MŚ z dnia 13 września 2012 r.

Lp.	Zgłaszający/ data	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Sposób uwzględnienia	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					pomiarowe proszą się również opolskie wioski o choćby taki łoś w gdzie zanieczyszczenia w sezonie zimowym na oko przekraczają kilkadziesiąt razy normy. Dane z nich pozyskiwane niech będą podawane w czasie realnym w sposób widoczny i łatwo dostępny dla większości społeczeństwa. Przedstawiony projekt POP powinien zakładać pewną rezerwę dla danych i planowanych efektów.		w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu stawianymi Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Do dokumentu został dodany punkt w rozdziale 10. <i>Bariery mogące mieć wpływ na realizację działań naprawczych</i> w brzmieniu „zbyt mała siatka pomiarowa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie opolskim”. Dodatkowo jako Zadanie Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu w ramach realizacji Programu ochrony powietrza dodano zapis: wzmocnienie systemu monitoringu jakości powietrza.
258	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				Wprowadźmy w POP niezbędne priorytety postępowania w procesie wymiany ogrzewania na bardziej ekologiczne. Im większy efekt ekologiczny, mierzony redukcją substancji zanieczyszczającej powietrze (a nie liczbą pieców), tym większy priorytet.	nie	Priorytety działań były ujęte w Programie ochrony powietrza właśnie ze względu na efekt ekologiczny działania.
259	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				Zieleń należy do najbardziej efektywnych reduktorów zanieczyszczeń. Niechaj POP uwzględni jej znaczenie obligując do powstania planu nasadzeń w gminach.	tak	Działania związane z zielenią i infrastrukturą zieloną zostały dodane do Programu ochrony powietrza.
260	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				Pylenie wtórne jest ważnym czynnikiem wpływającym na jakość powietrza. Zmniejszmy to zagrożenie, rezygnując z dmuchaw i sprzętu wzbudzającego kurz, a nasze ulice sprzątajmy "na mokro".	tak	W Programie ochrony powietrza jest działanie związane z koniecznością mycia na mokro oraz całoroczny zakaz używania dmuchaw do sprzątania ulic, chodników i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników na terenach zabudowanych.
261	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				Wprowadźmy systemy inteligentnego zarządzania ruchem z referencjami dla dróg rowerowych- dojazdowych, śluz, kontrpasów stref zwolnionego ruchu i tempo 30.	tak	Zapisy odnośnie takich działań znajdują się w Programie ochrony powietrza w harmonogramie realizacji działań.
262	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				W ślad za POP zredagujmy MasterPlan czyli plan realizacji efektów POP z dokładnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie.	tak	W trakcie realizacji Programu ochrony powietrza powinien być utworzony w każdej gminie/ każdym powiecie dokładny plan realizacji efektów Programu ochrony powietrza z precyzyjnym rozpisaniem zadań i efektów ekologicznych w czasie.
263	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				Pomóżmy grupom ubogim i najbardziej narażonym na smog. Zadbajmy o środki ochrony bezpośredniej i pomoc finansową dla zakupu oczyszczaczy i masek przeciwsmogowych.	częściowo	Środki ochrony ludności zostały wskazane w Programie ochrony powietrza w rozdziale 24, natomiast działania powinny się skupiać na eliminacji przyczyn wystąpienia smogu, a nie na pozornym eliminowaniu smogu.
264	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				Wartości poziomów ostrzegania i alarmowania zbliżyły do wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia, a system ostrzegania przed smogiem i postępowania w razie smogu wprowadźmy jak najszybciej.	nie	Wartości WHO nie odnoszą się nawet do wartości dopuszczalnych, które są wyznaczone prawnie do analizy pod kątem programów ochrony powietrza. Dlatego też należy opierać się na wartościach dopuszczalnych i docelowych podanych w rozporządzeniu. Dodatkowo obniżono poziom Alarmu I stopnia dla pyłu zawieszzonego PM10 do 150 µg/m ³ .
265	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				Celem zapewnienia odpowiedniej edukacji społeczeństwa utwórzmy placówkę o charakterze Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej. Edukacja społeczeństwa jest kwestią podstawową i należy oddać ją w ręce osób wykwalifikowanych.	nie	Zadanie związane z edukacją jest wpisane w Program ochrony powietrza poprzez opracowanie i prowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej.
266	Osoba fizyczna 19.12.2017 r.				Partycypacja społeczna powinna być podstawowym modelem dla tworzenia POP i jego realizacji.	nie	Partycypacja społeczna jest podstawowym modelem tworzenia Programu ochrony powietrza, ponieważ już od początku tworzenia dokumentu była przekazana informacja społeczeństwu o takim dokumencie, były przeprowadzone konsultacje społeczne z 12 spotkaniami, tak więc była możliwość wypowiedzenia się na temat ochrony powietrza.

5. ZAŁĄCZNIK NR 3.

Opinie przekazane przez gminy/starostwa w ramach konsultacji projektu Programu ochrony powietrza dla województwa opolskiego

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
1	Urząd Gminy Murów				W Gminie Murów odnotowano przekroczenie poziomu benzo(a)pirenu, a przekroczeń w stosunku do pyłu PM10, PM2,5 nie odnotowano. Uważam, że przekroczenie benzo(a)pirenu wynika z niedalekiego sąsiedztwa elektrowni, która znajduje się w gminie Dobrzeń Wielki. Głównym źródłem zanieczyszczenia benzo(a)pirenem są, jak słusznie zauważono silniki spalinowe oraz liczne procesy przemysłowe. Dlatego sądzę, że w ogólnej mierze powinno się zacząć POP od zakładów przemysłowych oraz od dużych przedsiębiorstw, poczynając od modernizacji kotłowni komunalnych oraz dużych obiektów energetycznych spalania paliw celem ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń poprzez modernizację kotłów, automatyzację procesu spalania, zmianę rodzaju paliwa ze stałego na gazowe, olejowe lub alternatywne źródła energii. Wprowadzanie przez przedsiębiorców nowoczesnych i przyjaznych środowisku technologii, hermetyzacja układów technologicznych, modernizacja instalacji celem spełnienia wymagań BAT oraz standardów emisyjnych.	nie	Elektrownia nie jest źródłem benzo(a)pirenu, który powstaje podczas spalania paliw w niższych temperaturach, dlatego też odpowiedzialnym jest sektor komunalno-bytowy.
2	Urząd Gminy Murów				Warto również zwiększyć kontrole pojazdów opuszczających place budowy oraz duże przedsiębiorstwa pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu.	tak	Działanie zostało ujęte w Programie ochrony powietrza.
3	Urząd Gminy Reńska Wieś				W tabeli 80 na stronie 224 programu proszę o dopisanie do wiersza z zapisem "Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Reńska Wieś" - numeru uchwały Rady Gminy Reńska Wieś Nr XXII/127/16 z dnia 24 sierpnia 2016 r.	tak	PGN dla gminy został dopisany do tabeli.
4	Urząd Gminy Reńska Wieś				W tabeli 80 na stronie 224 programu proszę o zmianę istniejącego zapisu w kolumnie "działania wpisane do realizacji" dot. Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Reńska Wieś na następujący: "Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Sali Wiejskiej w Pokrzywicy; wymiana centralnego ogrzewania oraz instalacja paneli fotowoltaicznych w budynku Społecznej Szkoły Podstawowej w Mechnicy; Przebudowa dróg na odcinku 6,34 km (dot. dróg powiatowych); prowadzenie akcji promocyjno-edukacyjnych w zakresie OZE, efektywności energetycznej, ochrony powietrza dla 100 mieszkańców; uwzględnianie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza i zmian klimatu; aktualizacja MPZP i dostosowanie ich do wymogów POP dla strefy opolskiej; opracowanie dokumentu założenia do planu zaopatrzenia w ciepło (...); budowa 10 km ścieżek rowerowych; zakup aut dla OSP Większyce, Długomiłowice, Mechnica; budowa i remonty dróg na odcinku 7,75 km; termomodernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Reńskiej Wsi".	tak	Zapisy zostały zmienione zgodnie z propozycją
5	Urząd Miejski w Otmuchowie				Błąd pisarski: "8 budynki" należy zmienić na "8 budynków".	tak	Zapis został zmieniony.
6	Urząd Miejski w Otmuchowie				Z uwagi na potrzebę ochrony powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji jego zanieczyszczeń zwracam uwagę na konieczność zabezpieczenia, poza wykorzystywanymi dotąd środkami finansowym pochodzącymi z budżetu Gminy, stanowiącymi dotację dla mieszkańców do modernizacji kotłów grzewczych, również krajowych i wojewódzkich środków finansowych na dodatkowe dotacje do realizacji wymiany źródeł ciepła oraz dopłat do zakupu ekologicznych paliw dla osób o najniższych dochodach.	nie	W Programie ochrony powietrza wskazane są środki finansowe na każdym szczeblu, które mogą służyć realizacji działań.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
7	Urząd Miejski w Głubczycach	Załącznik Nr 1, str. 222, Tabela 80, wiersz 6, kolumna 2	Termomodernizacja budynków, wymiana źródeł ogrzewania, montaż instalacji OZE, wymiana oświetlenia oraz wymiana i modernizacja sieci c.o. w budynkach należących do mienia gminy; termomodernizacja 46 budynków stanowiących własność prywatną, wymiana dwóch kotłowni węglowych; termomodernizacja 12 budynków oraz wymiany 6 źródeł ogrzewania, montaż instalacji OZE, wymiana oświetlenia w obiektach przemysłowych; modernizacja oświetlenia ulicznego; przebudowa dworca autobusowego oraz budowa ścieżek rowerowych.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, stanowiących własność prywatną, usługowo- przemysłowych oraz budynków mieszkalnych należących do gminy Głubczyce. Z miana sposobu ogrzewania w placówkach oświatowych oraz lokalach mieszkaniowych gminnych. Wymiana źródła ciepła w obiektach sektora usługowo-przemysłowego. Modernizacja kotłowni węglowych na kotłownie zasilane gazem w budynkach mieszkalnych wielolokalowych. Wymiana sieci ciepłowniczej rozdzielczej. Wymiana oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej. Montaż OZE w budynkach użyteczności publicznej i obiektach sektora usługowo przemysłowego w tym budowa farmy fotowoltaicznej o mocy ok. 2 MW. Wymiana okien w lokalach mieszkalnych gminnych „budynkach użyteczności publicznej i obiektach usługowo-przemysłowych. Wymiana taboru autobusowego - zakup busów na energooszczędne o niskiej emisji spalin. Modernizacja oświetlenia ulicznego. Przebudowa dworca autobusowego w Głubczycach wraz z przebudową ciągów pieszo-jednych (Al. Śląska), budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Głubczyce. Dotacje celowe do wymiany indywidualnych źródeł ciepła, dotacje celowe do montażu instalacji solarnych i pomp ciepła.	Zgodnie z zapisami działań zaplanowanych do realizacji w PGN dla gminy Głubczyce w perspektywie długoterminowej i krótko/średnioterminowej.	tak	Zapisy zostały zmienione zgodnie z propozycją.
8	Urząd Miejski w Głubczycach	Rozdział 9, strona 117, Tabela 48		Dodać stosowny zapis, aby móc wprowadzić do sprawozdawczości informację o dokonanych działaniach naprawczych związanym z zamontowaniem OZE służącym do wspomaganie c.o. i ogrzewania ciepłej wody użytkowej tj. pompy ciepła lub instalacji solarnej (niestanowiących jednego źródła ciepła).	Montowane są pompy ciepła lub instalacje solarne służące do wspomaganie centralnego ogrzewania i ogrzewania ciepłej wody użytkowej lub tylko do ogrzewania ciepłej wody użytkowej np. w okresie letnim, nie likwidując obecnego źródła węglowego.	tak	Działania te mogą być realizowane, i sprawozdawane, ale ich efekt ekologiczny jest niewielki w porównaniu do wymaganego. Informacje takie należy wpisać w 13 wierszu.
9	Urząd Miejski w Głubczycach	Rozdział 9, strona 121, tabela 52		Brak wskaźników dla działania naprawczego związanego z zastosowaniem pompy ciepła. Brak wskaźników dla działania naprawczego związanego z odłączeniem się od kotłowni zbiorczej opalanej paliwem stałym (węgiel; koks) na indywidualne ogrzewanie gazowe.	Stosowane są pompy ciepła służące do wspomaganie centralnego ogrzewania i ogrzewania ciepłej wody użytkowej lub tylko do ogrzewania ciepłej wody użytkowej np. w okresie letnim. Realizowane jest sukcesywnie odłączenie małego osiedla od starej kotłowni węglowej i montaż w lokalach mieszkalnych pieców dwufunkcyjnych zasilanych gazem.	nie	Wskaźniki były wpisane w tabeli 52 odpowiednio w wierszach: 10 i 8.
10	Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle	-	-	-	Nawet przy zastosowaniu działań naprawczych wskazanych w opiniowanym dokumencie zdaniem tego organu jakość powietrza nie ulegnie znacznej poprawie bez konkretnych działań podejmowanych na szczeblu centralnym, bez wsparcia i zaangażowania władz krajowych związanych z dostosowaniem przepisów prawa do obowiązków nałożonych przez UE w zakresie ochrony środowiska. Znaczną redukcję emisji z sektora komunalnego można uzyskać poprzez wprowadzenie zakazu handlu na terenie kraju mułem lub flotokoncentratem. Ponadto funkcjonująca na rynku polskim drastyczna różnica pomiędzy cenami paliw ekologicznych a paliwem stałym w postaci węgla oraz podatek akcyzowy nie zachęcają	wyjaśnienie w tabeli	Działania dla szczebla krajowego również zostały ujęte w Programie ochrony powietrza.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					społeczeństwa do wymiany źródeł ciepła na ekologiczne systemy grzewcze oparte na energii elektrycznej, gazie, czy oleju.		
11	Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle	-	-	-	Nie jest możliwym również wykonywanie zadania wynikającego z uchwały ant)smogowej Sejmiku Województwa Opolskiego Nr XXXII/367/2017 z dnia 26 września 2017 r. zawartego w planie działań krótkoterminowych tj. intensywne kontrole instalacji spalania paliw stałych w zakresie przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej. Brak jest bowiem podstawy prawnej wskazującej kto będzie kontrolował i egzekwował zapisy uchwały oraz jaka będzie wysokość kar. Biorąc pod uwagę sankcję wskazaną w art. 334 .POŚ, zgodnie z Kodeksem postępowania w sprawach o wykroczenia postępowanie mandatowe jest prowadzone przez Policję, a przez inne organy tylko wtedy, gdy stanowi tak przepis szczególny. Nie jest natomiast zabronione samo posiadanie tych paliw. Trudnym do stwierdzenia, wręcz niemożliwym, będzie zbadanie, czy w danej kotłowni lokalnej wilgotność zeskładowanego drewna w stanie roboczym przekracza 20% lub czy frakcja węgla kamiennego o uziarnieniu mniejszym niż 3 =jest większa niż 15%.	tak	W Programie ochrony powietrza przewidziano realizację szkoleń w tym zakresie.
12	Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle	-	-	-	Ponadto w ślad za regulacjami prawnymi powinny pójść rozwiązania związane ze wsparciem dla osób, których nie stać na droższe urządzenia, czy paliwa. Aby skutecznie realizować zapisy uchwały musiałyby powstać programy finansowania czy dofinansowania przedmiotowych działań. Należałoby stworzyć system długofalowych rekompensat dla najuboższych, obejmujących nie tylko dofinansowanie nowoczesnych urządzeń grzewczych, ale też zakup w kolejnych latach odpowiednich paliw.	tak	Działania wsparcia mogą być realizowane w różny sposób przez samorząd lub na szczeblu wyższym poprzez dodatkowe rozwiązania podatkowe czy wsparcia.
13	Urząd Gminy Łubniany	Harmonogram		Uwzględnić różnice pomiędzy strefą miasta Opole, a strefą opolską odnośnie sieci ciepłowniczych, taboru, komunikacji zbiorowej, wprowadzenia inteligentnego systemu sterowania ruchem - w gminie Łubniany nie występują tego typu rozwiązania techniczne.		tak	Różnice w działaniach zostały uwzględnione w Harmonogramie rzeczowo-finansowym.
14	Urząd Gminy Łubniany			Czyszczenie ulic na mokro - gminnych dróg utwardzonych zamiast zastąpić zmiataaniem jedynie po okresie zimowym - w celu ochrony gleby, wód gruntowych i powierzchniowych oraz ze względów ekonomicznych.		częściowo	Dla dróg gminnych nie została wskazana częstotliwość realizacji działania.
15	Urząd Gminy Łubniany			Prowadzenie bazy danych o zagrożeniach krótkoterminowych w zakresie możliwych zanieczyszczeń benzenem - udostępnianie informacji mieszkańcom strefy.	Usunięcie zapisu z programu, gdyż dopuszczalny poziom substancji jaką jest benzen w powietrzu odnosi się do roku kalendarzowego.	tak	Usunięto zapis.
16	Urząd Gminy Olszanka				Modernizacja ogrzewania węglowego wymiany kotłów i termomodernizacji w budynkach należących do osób fizycznych na terenie gminy, powinna następować poprzez cykliczne i wysokoprocentowe systemu wsparcia dofinansowania zarówno ze środków krajowych jak i unijnych, z uwagi na obecne wysokie ceny zakupu ogrzewania proekologicznego paliwa.	tak	Wsparcie krajowe trafia do gmin i powiatów i stąd do mieszkańców.
17	Urząd Gminy Olszanka				Regularne utrzymanie czystości nawierzchni w zaproponowanej częstotliwości wymaga dużych nakładów finansowych potrzebnych do zakupu sprzętu lub zlecenia firmom zewnętrznym równocześnie drogi gminne nie są tak uczęszczane jak drogi miejskie a w okresie zimowym posypywane solą proponuje się zapis o utrzymaniu czystości powierzchni w gminach wiejskich w okresie silnego ich zapylenia.	tak	Działanie zostało podzielone na działanie dla gmin i dla miast.
18	Urząd Gminy Olszanka				Budowa ścieżek rowerowych do końca nie jest uzasadniona, powinno być rozróżnienie na gminy miejskie i wiejskie ponieważ w gminach wiejskich aspekt jest częściowo spełniony, przez posiadanie dróg dojazdowych do gruntów rolnych oraz dróg gminnych, które spełniają funkcje ścieżek rowerowych i są tak wykorzystywane.	tak	Działanie zostało podzielone na działanie dla gmin i dla miast.
19	Urząd Gminy				Wszystkie obowiązki spoczywające na wójcie/burmistrzu prezydencie/staroście	nie	Program ochrony powietrza nie jest realizo-

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
	Olszanka				w ramach realizacji Programu ochrony powietrza powinny być poprzedzone 3 letnim okresem przejściowym , który umożliwiłby gminom / miastu przygotowanie finansowe.		wany od roku, a jest kontynuacją poprzednich obowiązujących Programów, dlatego też gminy miały sporo okresów do przygotowania odpowiednich mechanizmów realizacji działań.
20	Urząd Gminy Olszanka				Projekt uchwały sejmiku Województwa opolskiego w sprawie Programu ochrony powietrza ... jest niezbędnym narzędziem zapobiegania dalszemu zanieczyszczeniu środowiska atmosferycznego oraz do propagowania idei ochrony powietrza.		Bez odniesienia
21	Urząd Gminy Popielów	Tabela nr 42, str. 98, wiersz Opis działania naprawczego	... raz w miesiącu na pozostałych drogach...	Wykreślenie zapisu	Na drogach gminnych natężenie ruchu samochodowego a co za tym idzie ilość powstających zanieczyszczeń pyłowych w stosunku do innych dróg jest niewielki. Wobec tego koszty przeprowadzenia mycia dróg na mokro byłyby nieporównywalnie wyższe od zamierzonego efektu ekologicznego. Poza tym drogi gminne zazwyczaj utrzymywane są w czystości przez mieszkańców.	tak	Działanie zostało podzielone na działanie dla gmin i dla miast.
22	Starostwo Powiatowe w Brzegu	Tabela 34 Harmonogram		Doprecyzowanie jednostek realizujących zadanie i organu sprawozdającego (starosta). W tabeli nr 35 (zestawienie lokalizacji realizacji zadań zgodnie z kodem działania OpOEP) wymienione są tylko gminy i miasta, nie ma wymienionych powiatów.	Ponadto ograniczenie emisji z instalacji o mocy poniżej 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, nie jest w kompetencjach starosty (zgłoszenie instalacji spalania paliw na paliwo stałe na podstawie art. 152 ustawy Prawo ochrony środowiska, dotyczy instalacji powyżej 1 MW).	nie	Działania dotyczą obszaru gmin, natomiast powiat może również realizować działania na ich terenie.
23	Starostwo Powiatowe w Brzegu	Tabela 37. Harmonogram rzeczowo-finansowy - charakterystyka zadania OpTMB.		Doprecyzowanie jakich obiektów budowlanych dotyczy termomodernizacja (np. budynki użyteczności publicznej).	Doprecyzowanie.	tak	Działanie zostało zmienione.
24	Starostwo Powiatowe w Brzegu	Tabela 39. Harmonogram rzeczowo-finansowy - charakterystyka zadania OpKON.		Doprecyzowanie słowa „jednostki samorządu terytorialnego”. Zgodnie z opisem działań naprawczych w niniejszej tabeli, starosta nie ma kompetencji w zakresie kontroli gospodarstw domowych, kontroli budów oraz kontroli pojazdów opuszczających place budów.	Doprecyzowanie.	tak	Określenie samorządy lokalne zostało doprecyzowane w Programie ochrony powietrza w kontekście działań.
25	Starostwo Powiatowe w Brzegu	Tabela 40. Harmonogram rzeczowo-finansowy - charakterystyka zadania OpKOM		Doprecyzowanie słowa „samorządy lokalne”. Zgodnie z opisem działań naprawczych w niniejszej tabeli, starosta nie ma kompetencji w tym zakresie, zadanie te realizowane są przez gminy.	Doprecyzowanie.	tak	Określenie samorządy lokalne zostanie doprecyzowane w Programie ochrony powietrza w kontekście działań.
26	Starostwo Powiatowe w Brzegu	Tabela 41. Harmonogram rzeczowo-finansowy -charakterystyka zadania OpISt.		Doprecyzowanie słowa „samorządy lokalne”. Zgodnie z opisem działań naprawczych w niniejszej tabeli, starosta nie ma kompetencji w tym zakresie, zadanie te realizowane są przez gminy.	Doprecyzowanie.	tak	Określenie samorządy lokalne zostanie doprecyzowane w Programie ochrony powietrza w kontekście działań.
27	Starostwo Powiatowe w Brzegu	Str. 114		w obowiązkach Starostów powiatów, wymieniono między innymi kontrole nad prawidłowym funkcjonowaniem stacji kontroli pojazdów, natomiast w harmonogramie rzeczowo-finansowym nie ujęto tego zadania.	Doprecyzowanie.	tak	Dokonano zmiany w harmonogramie w odniesieniu do danego działania.
28	Starostwo Powiatowe w Brzegu	Str. 197	W Tabeli nr 73 w podstawie prawnej podano art. 92 ust. 1, 1a,1 c, i d, art. 94 pkt. lb,1c, ustawy POŚ.	Nie punkt a ustępy.		tak	Zapis został zmieniony.
29	Starostwo Powiatowe w Brzegu	PDK		Ponadto Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego, Spraw Wojskowych i Obronnych Starostwa Powiatowego w Brzegu, po analizie ww. Programu, którego integralną część stanowi Plan Działań Krótkoterminowych wnioskuje: o opracowanie wzoru formularza rocznego sprawozdania		tak	Szablon sprawozdania z Planu Działań Krótkoterminowych zostanie przedstawiony do wypełnienia po uzgodnieniu formularza zgodnie z wytycznymi ujętymi w rozporządzeniu w sprawie informacji o programach jakości powietrza.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
30	Starostwo Powiatowe w Brzegu	W Tabeli 76.		Należy w Tabeli 76. „Tryb uruchamiania i karta działań w przypadku ogłoszenia alarmu 1 stopnia” str. 202 oraz Tabeli 77. „Tryb uruchamiania i karta działań w przypadku ogłoszenia alarmu II stopnia” str. 206 w sposobach informowania zastąpić pojęcie „zakład opieki zdrowotnej” zapisem „podmiot wykonujący działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej”, co dokładnie wskazuje na odbiorcę przedmiotowej informacji.	Zmiana nazwy.	tak	Zamiana nazw jednostek została wprowadzona do Planu Działań Krótkoterminowych.
31	Starostwo Powiatowe w Brzegu	W Tabeli 76.		„Tryb uruchamiania i karta działań w przypadku ogłoszenia alarmu I stopnia” str. 202 oraz Tabeli 77. „Tryb uruchamiania i karta działań w przypadku ogłoszenia alarmu II stopnia” str. 206 w sposobach informowania dla poziomu powiatowego w pkt. 2) proponuje się wprowadzenia zapisu w brzmieniu: „PCZK przekazuje informacje kierownictwu (zarządzającym) szpitali na administrowanym terenie o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wysokich stężeń zanieczyszczeń”. Natomiast na poziom lokalny w sposobach informowania należy wprowadzić zobowiązanie do przekazywania informacji dla kierownictwa (zarządzających) podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na administrowanym terenie, co w zdecydowany sposób usprawni szybkość przekazywanej informacji. Powyższe należy uwzględnić w Tabeli 79. „Zestawienie działań krótkoterminowych przewidzianych do realizacji w województwie opolskim” na str. 213 w działaniach organizacyjnych dotyczących „Zbudowania i aktualizacji bazy danych o jednostkach opieki zdrowotnej” w kolumnie „Podmioty odpowiedzialne za realizację zadania” pozostawiając samorządom powiatowym szpitale, oraz wprowadzić dodatkowy zapis przydzielający samorządom gminnym podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.		tak	Karty dla alarmów zostaną zmienione zgodnie z propozycją z uwagi.
32	Starostwo Powiatowe w Brzegu	Do Tabeli 39. Harmonogram rzeczowo-finansowy -charakterystyka zadania OpKON str. 97.		Zadania i kompetencje należące do właściwości powiatowego inspektora nadzoru budowlanego jako organu pierwszej instancji są określone w Art. 83 ust. 1 ustawy Prawo budowlane. "Kontrole pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu" określone w trzecim dzia-		tak	Zmiana odnośnie działania zostanie wprowadzona do Programu ochrony powietrza. Kontrole powinny być wykonywane przez Policję lub Straż Miejską.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
				łaniu kontrolnym tabeli 39 nie należą do zadań Nadzoru Budowlanego (tabela 39) z budżetu tego mogą być jedynie finansowane zadania należące do kompetencji powiatowego inspektora nadzoru budowlanego określone w Art. 83 ust. 1 ustawy Prawo budowlane. Inne działania nie określone w tym z ustawy Prawo budowlane nie mogą być finansowane z budżetu organów nadzoru budowlanego, a co za tym idzie wykonywane.			
33	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Część II. 9. Monitorowanie Realizacji Programu Ochrony Powietrza, str. 118 ; wiersz 10	Ilość zlikwidowanych tradycyjnych pieców węglowych i powierzchnia użytkowa lokali [m ²].	Ilość zlikwidowanych tradycyjnych pieców węglowych i powierzchnia użytkowa lokali [m ²]. Dołączenie wiersza: Ilość zlikwidowanych tradycyjnych pieców węglowych na podstawie ilości zrealizowanych zadań dotowanych przez jednostkę i powierzchnia użytkowa lokali [m ²].	Konieczność przeanalizowania sposobu podawania ilości zlikwidowanych źródeł ciepła w przypadku łączonego dofinansowania np. gmina/powiat/WFOŚiGW.	tak	Do wskaźników zostało dodane odniesienie odnośnie wspólnego finansowania.
34	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Część II. 9. Monitorowanie Realizacji Programu Ochrony Powietrza, str. 118 ; wiersz 13	Alternatywne lub odnawialne źródło ciepła [m ²].	Po wierszu 13 dołączenie wiersza : „Pompy ciepła do przygotowania c.w.u.	Takie zadanie również było realizowane na terenie powiatu w 2017 r.	tak	Do opisu została dodana informacja o możliwościach zastosowania pomp ciepła.
35	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Część II. 9. Monitorowanie Realizacji Programu Ochrony Powietrza, str. 121 ; tabela 52	Wymiana starych kotłów węglowych na nowe zasilane automatycznie zgodnie z klasą 5 normy PN EN 303:5/2012.	Dołączenie wiersza: Wymiana starych kotłów węglowych na nowe zasilane automatycznie zgodnie z klasą 4 normy PN EN 303:5/2012.	W 2017 r. udzielano dotacji z budżetu powiatu do kotłów klasy 4 i 5 (większość stanowiły kotły klasy 4). Konieczność wyliczenia efektu ekologicznego.	nie	Wymiana powinna być wykonywana tylko i wyłącznie na kotły klasy 5.
36	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Część II. 9. Monitorowanie Realizacji Programu Ochrony Powietrza, str. 121 ; tabela 52	Wymiana ogrzewania węglowego na pompę ciepła.	Dołączenie wiersza: Zastosowanie pompy ciepła jako alternatywnego źródła energii.	Część osób instalujących pompy ciepła posiada jeszcze inne źródło ogrzewania – konieczność wyliczenia efektu ekologicznego.	tak	Wskazane zostało jak wyliczyć efekt dla alternatywnego źródła ciepła jakim jest pompa ciepła.
37	Starostwo Powiatowe w Głubczycach	Część II. 9. Monitorowanie Realizacji Programu Ochrony Powietrza, str. 121 ; tabela 52		Dołączenie wiersza: zastosowanie pompy ciepła wykorzystywanej do przygotowania ciepłej wody użytkowej.	Konieczność wyliczenia efektu ekologicznego.	tak	Wskazane zostało jak wyliczyć efekt dla alternatywnego źródła ciepła jakim jest pompa ciepła.
38	Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu	Str. 90 działania systemowe	Prowadzenie bazy danych informującej o zagrożeniach krótkoterminowych w zakresie możliwych zanieczyszczeń benzenem - udostępnienie informacji mieszkańcom strefy.	Wykreślenie zapisu.	Wykreślenie tego zapisu ze względu na brak normy dla benzenu odnoszącej się do stężeń krótkotrwałych. W przypadku pozostawienia tego zapisu proszę o korektę określającą możliwość informowania o zagrożeniach benzenem w stosunku do obowiązujących przepisów prawa oraz konkretne wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za realizację tego zadania.	tak	Działanie to zostało wykreślone ze względu na brak odniesienia do normy dla benzenu innej niż norma średnioroczna.
39	Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu	Str. 91 harmonogram			Zapis dotyczący osiągnięcia wymaganego efektu ekologicznego - możliwy dzięki wprowadzonej uchwale antysmogowej - w praktyce mało egzekwowalny ze względu na brak przepisów wykonawczych, Jaki organ będzie egzekwował przeprowadzał kontrolę i na jakiej podstawie karał w przypadku niespełnienia wymogów uchwały. Należy doprecyzować zapis.	tak	Egzekwowanie uchwały jest problemem, natomiast Program ochrony powietrza wskazują uchwałę jako osobne działanie, które zostało wprowadzone osobnym aktem prawa miejscowego.
40	Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu	W pkt. 8.2 Zadania str. 111-113		Przygotowanie sprawozdań z realizacji zadań wskazanych w programie ochrony powietrza zgodnie z zasadami określonymi w POP i przekazywanie ich Zarządowi Województwa do 30 kwietnia każdego roku.	Punkt należy opisać do wszystkich jednostek poza Zarządem Województwa.	tak	Zadanie zostało przypisane jednostkom w ramach sprawozdawczości.
41	Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu	W pkt. 8.5 Zadania podmiotów str. 115-116		Przygotowanie sprawozdań z realizacji zadań wskazanych w programie ochrony powietrza zgodnie z zasadami określonymi w POP i przekazywanie ich Zarządowi Województwa do 30 kwietnia każdego roku.	Punkt należy opisać do wszystkich jednostek poza Zarządem Województwa.	tak	Zadanie zostało przypisane jednostkom w ramach sprawozdawczości.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
42	Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu	Część IV PDK tabela 76 strona 202 oraz str. 206	Szacunkowa lokalizacja wystąpienia wysokich stężeń substancji w powietrzu.	Brak tego zapisu.	Według jakich kryteriów Starostwa Powiatowe mają określać szacunkową lokalizację? Brak tego zapisu dla WIOŚ i WCZK powoduje brak możliwości wykonania takiej analizy. Proszę o dodatkową analizę w tym zakresie odnośnie poziomu lokalnego.	tak	Informacje zostały wpisane dla WIOŚ i WCZK.
43	Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu	Część IV PDK strona 207	Dyrektorzy placówek oświatowych i opiekuńczych mają obowiązek opracować procedury i instrukcje stosowania się do ogłaszanych poziomów.	Dyrektorzy placówek oświatowych i opiekuńczych powinni opracować procedury i instrukcje stosowania się do ogłaszanych poziomów.	W opinii wydziału nie ma podstaw prawnych do nałożenia takich obowiązków na Dyrektorów omawianych jednostek organizacyjnych.	nie	Zapis ma wymóc zastosowanie środków ochrony grup wrażliwych. Zbyt miękkie potraktowanie tych zapisów może nie przynieść wyników.
44	Starostwo Powiatowe w Kluczborku	Pkt 8.3 dotyczącym obowiązków starostów na str. 114		W dokumencie dokonano zapisu - Na etapie wydania decyzji administracyjnych na emisję gazów i pyłów do powietrza, wprowadzanie zapisów na temat standardów i limitów emisji pyłu zawieszonego PM10, czy benzenu, jeśli prowadzona działalność powoduje emisję do powietrza.	Nie dokonano w powyższym programie zapisów w zakresie możliwości wykonywania w/w obowiązku, zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2017 r., poz. 519), brak definicji „limitów emisji”, której także nie ma w przedmiotowym programie. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów Dz.U. z 2014 r., poz. 1546: - brak standardów emisyjnych dla benzenu, - standard emisyjny został określony dla pyłu (bez wyodrębnienia dla pyłu PM10). Dla pyłu PM10 oraz dla benzenu zostały określone wartości odniesienia oraz poziomy dopuszczalne w $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu, oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu), a w pozwoleniu określa się wielkość emisji dopuszczalnej dla każdego źródła powstawania i miejsca wprowadzania gazów i pyłów do powietrza w kg/h lub mg/m^3 , oraz w Mg/rok dla całej instalacji (art. 224 ustawy Prawo ochrony środowiska).	tak	Zapis ten został zmieniony i usunięty z zadań.
45	Starostwo Powiatowe w Kluczborku	Tabela 76.		Ponadto wnioskuję o: opracowanie wzoru formularza rocznego sprawozdania.	Należy w Tabeli 76. „Tryb uruchamiania i karta działań w przypadku ogłoszenia alarmu I stopnia” str. 202 oraz Tabeli 77. „Tryb uruchamiania i karta działań w przypadku ogłoszenia alarmu II stopnia” str. 206 w sposobach informowania zastąpić pojęcie „zakład opieki zdrowotnej” zapisem „podmiot wykonujący działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej”, co dokładnie wskazuje na odbiorcę przedmiotowej informacji.	tak	Zapis odnośnie placówek został zmieniony. Wzór formularza będzie przesyłany do jednostek realizujących działania naprawcze przed okresem sprawozdawczym.
46	Starostwo Powiatowe w Kluczborku	Tabela 76			w Tabeli 76. „Tryb uruchamiania i karta działań w przypadku ogłoszenia alarmu I stopnia” str. 202 oraz Tabeli 77. „Tryb uruchamiania i karta działań w przypadku ogłoszenia alarmu II stopnia” str. 206 w sposobach informowania dla poziomu powiatowego w pkt. 2) proponuje się wprowadzenia zapisu w brzmieniu: „PCZK przekazuje informacje kierownictwu (zarządzającym) szpitali na administrowanym terenie o możliwości wystąpienia większej ilości przypadków nagłych (np. wzrost dolegliwości astmatycznych lub niewydolności krążenia) z powodu wysokich stężeń zanieczyszczeń”.	tak	Zapis odnośnie przekazywania informacji został zmieniony.
47	Starostwo Powiatowe w Kluczborku				Natomiast na poziom lokalny w sposobach informowania należy wprowadzić zobowiązanie do przekazywania informacji dla kierownictwa (zarządzających) podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na administrowanym terenie, co w zdecydowany sposób usprawni szybkość przekazywanej informacji.	tak	Zapis odnośnie przekazywania informacji został zmieniony.
48	Starostwo Powiatowe w Kluczborku	W Tabeli 79. str. 213			Powyższe należy uwzględnić „Zestawienie działań krótkoterminowych przewidzianych do realizacji w województwie opolskim” na str. 213 w działaniach organizacyjnych dotyczących „Zbudowania i aktualizacji bazy danych o jednostkach opieki zdrowotnej” w kolumnie „Podmioty odpowiedzialne za realizację zadania” pozostawiając samorządom powiatowym szpitale, oraz wprowadzić dodatkowy zapis przydzielający samorządom gminnym podmioty wykonujące działalność leczniczą w zakresie owej opieki zdrowotnej.	tak	Zapis odnośnie działań został zmieniony.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
49	Urząd Gminy Strzeleccki	Harmonogram			Powszechna wiedza poparta badaniami jednoznacznie wskazuje, że to niska emisja generuje największe zanieczyszczenie powietrza. Nakłady jednostek samorządu terytorialnego na wspieranie wymian źródeł ogrzewania są ustalane w miarę ich możliwości finansowych, które najczęściej są niewspółmierne w stosunku do zapotrzebowania. Problem dotyczy przede wszystkim gmin, w których przeważającą część zabudowań stanowią domy jednorodzinne posiadające indywidualne źródła ogrzewania. Dotowanie wymiany każdego z nich jest nieosiągalne z poziomu środków samorządów gminnych bez wsparcia z funduszy krajowych. Ponadto należy zwrócić uwagę jak znaczną część zanieczyszczeń powietrza przedstawione w przedmiotowym opracowaniu podejmowane działania przyczyniają się do poprawy jakości powietrza, jednak zadowalający efekt na terenie województwa opolskiego nie zostanie osiągnięty bez współpracy z regionami sąsiednimi na szczeblu redukcji zanieczyszczeń atmosferycznych.	tak	Wszystkie sąsiednie województwa prowadzą działania w ramach Programów ochrony powietrza, dlatego też działania te zostaną ujęte w Programie również dla województwa opolskiego.
50	Urząd Gminy Strzeleccki	Harmonogram			W sferze działań ograniczenia emisji liniowej i nakazu mycia dróg na mokro we wszystkich miastach województwa opolskiego z częstotliwością dwóch razy w miesiącu dla dróg głównych, jednego razu dla pozostałych, a obligatoryjnie wszystkich po sezonie zimowym, konieczne jest zaopatrzenie zarządców dróg w sprzęt umożliwiający właściwe wykonanie zadania, bez dodatkowego generowania ścieków spływających na pobocza i tereny przyległe. Działania te wydają się być nieproporcjonalnie kosztowne do potencjalnie osiąganego efektu ekologicznego. Trudno wówczas nie mieć na względzie, że praca urzędów czyszczących na mokro także jest źródłem emisji.	tak	Działania związane z myciem dróg zostały podzielone na działania dla miast i działania dla gmin.
51	Urząd Gminy Turawa				Z treści projektu wynika, że wszelkie działania do realizacji w programie zostały przypisane samorządom, które następnie będą rozliczane z wykonania poszczególnych zadań. Samorządy gminne obciążone są dodatkowymi zadaniami bez odpowiednich instrumentów i środków och realizacji i nie są w stanie z własnych środków wykonać zadań wpisanych do przedmiotowego dokumentu.	tak	Samorządy mają największe kompetencje o realizacji działań wskazanych w Programie ochrony powietrza.
52	Urząd Gminy Turawa	Część II Obowiązki		Proponuje się ponownie przeanalizować zapis bądź do wykreślić a dotyczący prowadzenia działań odgarniających emisję wtórną pyłu na drogach poprzez regularne czyszczenie nawierzchni metodą mokrą .	Według oceny Wójta Gminy Turawa obowiązek czyszczenia ulic na mokrą nie jest do zrealizowania przez gminy wiejskie - gminy nie dysponują środkami finansowymi na tzn. cel ani zaplecem technicznym oraz jednostkami do tego uprawnionymi. W przypadku braku kanalizacji deszczowej zabieg ten nie przyniesie efektu, bo ścieki z dróg stanowią zanieczyszczenie wód i gleby.	tak	Działania związane z myciem dróg zostały podzielone na działania dla miast i działania dla gmin.
53	Urząd Gminy Turawa	Część II Obowiązki			Większość społeczeństwa nie stać na zakup droższego opału czy posiadanie ogrzewania elektrycznego lub podłączenie do sieci ciepłowniczej. Czy gazowej. Obecnie przy braku korzystnego programu dofinansowania skierowanego dla mieszkańców województwa opolskiego o wysokim procencie dofinansowania do 85% ze środków zewnętrznych obowiązek wymiany kotłów wydaje się obowiązkiem nie do wykonania. Gmina obecnie nie dyskutuje środkami finansowymi w budżecie gminy na wdrożenie Programu dotowania kotłów na nowoczesne i ekologiczne na dużą skalę.	tak	W Programie ochrony powietrza wskazane są środki finansowe możliwe do podjęcia do realizacji działań.
54	Urząd Gminy Turawa	Część II Obowiązki	Nałożono obowiązki na samorządy w zakresie sprawozdawczości ilości zlikwidowanych i wymienionych kotłów.	W chwili obecnej nie ma podstawy prawnej do przekazywania przez mieszkańców do właściwego urzędu faktu demontażu starego i montażu nowego kotła. Analogiczna sprawa wygląda z termomodernizacją budynków. Brak informacji zaburzy wielkość efektu ekologicznego podawanego w sprawozdaniach.		tak	Działania w sprawozdaniach mają dotyczyć tych działań jakie prowadzi samorząd, ponieważ jak wskazano nie ma możliwości nakazania mieszkańcom informowania o inwestycjach.
55	Urząd Gminy Turawa	Harmonogram	Działania kontrolne pod kątem nielegalnego spalania odpadów		Z uwagi na brak Straży Gminnej zadanie jest trudne do wykonania bo pracownicy gmin nie posiadają instrumentów do realizacji tego działania.	nie	Działanie jest wpisane w ustawę POŚ i brak straży gminnej nie zwalnia z obowiązku kontroli mieszkańców pod kątem negatywnego oddziaływania na jakość powietrza.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
56	Urząd Gminy Turawa	PDK	Lista działań wskazanych w Planach gospodarki niskoemisyjnej gdzie jest wyszczególniony PGN dla gminy Turawa	Wnioskuje o dopisanie następującego zapisu: W związku z tym, że w PGN gmina Turawa zaplanowała szereg działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych działania będą realizowane przez Gminę Turawa w zależności od potrzeb, posiadanych środków finansowych oraz w zależności od uruchomienia zewnętrznych programów finansowych umożliwiających pozyskanie wsparcia finansowego.		tak	Zapis został dodany do zapisów PGN.
57	Urząd Miejski w Prószkowie	Rozdział 8.3. str. 113	Stworzenie i utrzymanie systemu organizacyjnego dla realizacji działań naprawczych.	Usunięcie zapisu.	Zbyt duży koszt dla budżetu JST.	nie	Aby realizować Program ochrony powietrza konieczne jest zorganizowanie sposobu realizacji działań zapisanych w Programie ochrony powietrza.
58	Urząd Miejski w Prószkowie	Rozdział 8.3. str. 113	Prowadzenie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez utrzymanie czystości nawierzchni.	W zakresie oczyszczania dróg - zarządcy tych dróg.	Każdy podmiot realizujący zadania na obszarze danej drogi powinien być za to odpowiedzialny.	nie	Za działanie odpowiadają zarządzający drogą.
59	Urząd Miejski w Prószkowie	Rozdział 8.3. str. 113	Kontrola gospodarstw domowych oraz kontrole w zakresie spalania pozostałości roślinnych.	W zakresie posiadanych środków finansowych.	Zbyt duży koszt dla budżetu JST.	nie	Kontrole wymagane są z ustawy POŚ art. 379 i mogą być realizowane w ramach kosztów działań własnych statutowych.
60	Urząd Miejski w Prószkowie	Rozdział 8.3. str. 113	Nasadzanie wzdłuż dróg.	Dróg należących do danego zarządcy.	Nasadzanie wzdłuż drogi powinno być zadaniem zarządców dróg.	tak	Nasadenia wzdłuż dróg wpisane zostaną jako zadanie zarządzającego drogą.
61	Urząd Gminy Chrzęstowice				Zgodnie z Programem ochrony powietrza dla strefy opolskiej i strefy miasta Opole ochrona powietrza wymaga działań interdyscyplinarnych. Niska emisja jest rzeczywiście głównym problemem gmin. Zadania wyznaczone w harmonogramie rzeczowo finansowym pochłaniają ogromne środki finansowe, których bez pomocy i działań polskiego rządu oraz środków unijnych gminy nie będą w stanie udźwignąć. W związku z tym nie można wszystkich działań scedować na samorządy i rozliczać z ich wykonania.	częściowo	Wskazane zostały w Programie ochrony powietrza bariery realizacji Programu ochrony powietrza, a także wskazane zostały wytyczne dla rządu w celu wspomagania realizacji działań. Natomiast to samorządy mają najwięcej kompetencji do realizacji wskazanych działań wynikające z przepisów prawnych.
62	Urząd Gminy Chrzęstowice				Dostęp do ekologicznych źródeł energii nadal jest bardzo kosztowny i skomplikowany dla przeciętnego mieszkańca. Większość społeczeństwa po prostu nie stać na wymianę ogrzewania na bardziej ekologiczną wersję. Dobrym rozwiązaniem w zakresie ograniczenia niskiej emisji z pewnością byłaby większa ilość programów pomocowych na wymianę starych kotłów węglowych. Obecnie mieszkańcy mogą uzyskać dofinansowanie z WFOŚiGW w formie pożyczki oprocentowanej w skali roku 2,5% i umorzeniu 20 lub 30% w zależności od wymienianego źródła ciepła. Ubiegając się o ten rodzaj dofinansowania należy spełnić wiele wymogów formalnych, przedstawić szereg dokumentów, z którymi zazwyczaj prości i starsi ludzie nie są w stanie sobie poradzić. Należałoby ułatwić procedury ubiegania się o dofinansowanie i ograniczyć biurokrację w tym zakresie. Dobrym przykładem jest realizacja zadań związanych z utylizacją azbestu. Gmina na podstawie złożonych przez mieszkańców wniosków wnioskuje wówczas o dotację do WFOŚiGW i koordynuje zadanie.	nie	W Programie ochrony powietrza wskazane są środki finansowe możliwe do podjęcia do realizacji działań.
63	Urząd Gminy Chrzęstowice				Powszechnie również wiadomo, iż w przypadku realizacji zadań inwestycyjnych z zakresu termomodernizacji obiektów budowlanych, czy infrastruktury drogowej i rowerowej, termin ich realizacji zależy w dużej mierze od terminów naboru wniosków o dofinansowanie inwestycji. Niejednokrotnie realizacja planowanych przedsięwzięć wraz z procedurą dokumentacyjną wydłuża się znacznie w czasie, nie z winy inwestora, co również opóźnia osiągnięcie założonego w POP efektu ekologicznego. Powszechnie wiadomo, że procedury ubiegania się o dofinansowanie zadań z projektów rządowych, ministerialnych oraz unijnych są czasochłonne i trudne.	nie	Program ochrony powietrza zaplanowany został do 2025 roku i jest czas na zaplanowanie i zrealizowanie działań.
64	Urząd Gminy Chrzęstowice				Ponadto chcielibyśmy zasygnalizować, że ujęcie w harmonogramie Wójta jako organu sprawozdawczego w zakresie ilości zlikwidowanych i wymienionych kotłów, wymaga wprowadzenia jakichś zapisów wprawie, aby mieszkańcy byli zobligowani do zgłaszania do urzędu faktu demontażu starego i montażu nowego kotła. Analogicznie sprawa wygląda z termomodernizacjami budynków mieszkal-	nie	Ilość dotyczy tych urządzeń, które były dofinansowane przez gminę. Tylko w tym zakresie samorząd może sprawozdawać, chyba że uzyska informacje od mieszkańców, pomimo faktu ich nieobowiązkowości.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					nich. Brak danych uniemożliwi prowadzenie rzetelnej sprawozdawczości, co zaburzy poziomy redukcji zanieczyszczeń.		
65	Urząd Gminy Chrzastowice	6. Harmonogram rzeczowo-finansowy, tabela 39, str. 97	Działania kontrolne pod kątem nielegalnego spalania odpadów, spalania pozostałości z ogrodów, placów budów oraz pojazdów opuszczających place budowy.	Wykreślenie jednostki samorządu terytorialnego jako jednostki realizującej zadanie.	Brak Straży Gminnej uniemożliwia ukaranie za nieprawidłowości w tym zakresie.	nie	Samorząd jako organ sprawujący kontrolę wskazany został w art. 379 ustawy POŚ, a ponadto może również prowadzić kontrolę bez konieczności posiadania straży gminnej.
66	Urząd Gminy Chrzastowice	6. Harmonogram rzeczowo-finansowy, tabela 42, str. 98	Czyszczenie dróg na mokro Realizacja zadania — 1 x w miesiącu.	Należy przypisać zadanie miastom.	Zadanie niewykonalne na terenach wiejskich. Nie ma zasadności wydatkowania środków z budżetu na przedmiotowy cel. Ponadto odciek z dróg stanowi zanieczyszczenie wód i gleby.	tak	Działanie zostało rozgraniczone na działanie dla miast i dla gmin.
67	Urząd Miejski w Prudniku				Przyjęty model wyliczeń rozkładu stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM 2,5 oraz B(A)P dla gminy Prudnik został wykonany w oparciu o wyliczenia matematyczne, które nie są według nas adekwatne do rzeczywistych stężeń zanieczyszczeń na terenie Gminy Prudnik. Uważamy, że przyjęty model wyliczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń został zawyżony.	nie	Wyliczenia matematyczne opierają się na wymaganiach wskazanych w rozporządzeniu MŚ w sprawie dokonywania oceny jakości powietrza w strefach i spełnione zostały wszystkie wymagania pokrycia wyników modelowania z wynikami pomiarów.
68	Urząd Miejski w Prudniku				Dużym problemem miasta Prudnik jest komunikacja, która ma bezpośredni wpływ na emisję zanieczyszczeń do powietrza. Skutki tranzytu pojazdów ciężkich, również w ruchu międzynarodowym drogą nr 40 przez praktycznie centrum miasta, ewidentnie winno znaleźć odzwierciedlenie w programie ze wskazaniem zadań do realizacji, polegających na budowie obwodnicy wschodniej i południowej Prudnika. Do wskazanych przedsięwzięć zgodnie z właściwością winna zostać zobowiązana Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.	częściowo	Zmodyfikowano zapis odnośnie mycia dróg w miastach i obszarach poza miastami, ale nie zrezygnowano z mycia dróg. Natomiast budowy obwodnic nie są zadaniem w Programie ochrony powietrza ze względu na pośredni charakter efektu ekologicznego, a ponadto są działaniami zaplanowanymi w ramach innych dokumentów strategicznych.
69	Urząd Miejski w Prudniku				Analizując strukturę własnościową nieruchomości występujących na terenie miasta Prudnika możemy zauważyć, że: w zabudowie jednorodzinnej zauważalna jest stała tendencja docieplenia budynków, problemem jest ogrzewanie budynków mieszkalnych węglem. Paliwem gazowym i olejowym ogrzewane są budynki zamieszkiwane przez osoby zamożne. Duża część pozostałych właścicieli odłączyła sprawne ogrzewanie gazowe zastępując je piecami węglowymi. Podobną tendencją (choć o mniejszym zasięgu) jest odłączenie nieruchomości jednorodzinnych od centralnej kotłowni ZEC i przechodzenie na paliwo węglowe. Tak więc powodem rezygnacji z paliw ekologicznych nie jest koszt przyłącza, czy też instalacji ekologicznego źródła ciepła, ale ekonomiczność ogrzewania nieruchomości paliwem węglowym.		Bez odniesienia
70	Urząd Miejski w Prudniku				Analizując strukturę własnościową nieruchomości występujących na terenie miasta Prudnika możemy zauważyć, że: w zabudowie wielorodzinnej w nieruchomościach zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe (najczęściej budynki powstałe pod koniec XIX początek XX wieku) priorytety należy ustalić według gradacji potrzeb, czyli: najpierw remont dachu, wymiana stolarki okiennej, docieplenie budynku (jeśli w ogóle będzie to możliwe ze względu na zabytkowy charakter większości nieruchomości), wymiany instalacji i wentylacji poszczególnych mieszkań. Zapóźnienia w tej materii widoczne są gołym okiem, a większość wspólnot zadłuża się, aby likwidować bieżące zagrożenia spowodowane np. nieszczelną instalacją gazową, czy też niesprawną wentylacją. Trudno w tym miejscu znaleźć stosowne argumenty, aby przekonać daną wspólnotę, że ważniejszy jest przyłączyć do ZEC od naprawy ciekącego dachu. Czasokres określony w programie na realizację przedsięwzięć w zakresie ochrony powietrza jest potrzebny na rewitalizację substancji mieszkaniowej, a dopiero w jej następstwie wdrożenie programu. Jeśli wziąć pod uwagę fakt, że wspólnoty mieszkaniowe (właściciele mieszkań) muszą pozyskać środki na remonty, na wymianę źródła ciepła na ekologiczne i ponoszenie wyższych kosztów ich eksploatacji — to z góry należy 7A7naczyć że, ogniwo w skład którego wchodzi wspólnoty mieszkaniowe jest najliczniejszym i najstarszym ogniwo tego programu	nie	Program ochrony powietrza ma dać możliwość ubiegania się o środki finansowe, które właśnie będą wspomagać najstarsze ogniwa w zakresie zarządzania nieruchomościami.
71	Urząd Miejski w Prudniku				Analizując strukturę własnościową nieruchomości występujących na terenie miasta Prudnika możemy zauważyć, że: odnosząc się do nieruchomości wieloro-	nie	Program ochrony powietrza nie definiuje w jakich budynkach powinny być prowadzone

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					dzinnych należących w całości do gminy Prudnik należy zauważyć, że nowa substancja powstała w wyniku przeprowadzonych remontów kapitalnych — spełnia oczekiwania programu. Niestety w pozostałych przypadkach należy zgodzić się z ograniczeniami wyspecyfikowanymi dla wspólnot mieszkaniowych. Dodatkowo tą część substancji zamieszkuje najuboższa część społeczeństwa często zalegająca i tak z niewielkim czynszem.		działania, a jedynie wskazuje że muszą być one prowadzone w sektorze komunalno-bytowym. Wszystko zależy od zasobów i możliwości realizacji działania, a także zapotrzebowania na zmiany w tym zakresie.
72	Urząd Miejski w Prudniku				Program nie ma pokrycia w możliwościach finansowych gminy Prudnik i jej mieszkańców.	nie	Problem ten jest stały dla wszystkich samorządów nie tylko województwa opolskiego. Działania powinny być prowadzone w ramach możliwości finansowych.
73	Urząd Miejski w Prudniku				W „CZĘŚCI V - ZAŁĄCZNIKI” załącznik nr 1, tabela nr 80 „Lista działań wskazanych do realizacji w ramach Planów Gospodarki Niskoemisyjnej realizowanych w gminach województwa opolskiego” brak zapisu dot. dokumentu: „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla obszaru Gminy Prudnik” przyjętego uchwałą nr XIX/279/2015 Rady Miejskiej w Prudniku z dnia 18.06.2015 r.; zmienionej uchwałą nr XXVIII/503/2016 z dnia 29.09.2016r.; zmienionej uchwałą nr X>O<V1/594/2017 z dnia 26.01.2017r. Przyjęty dokument „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla obszaru Gminy Prudnik” jest w trakcie aktualizacji.	tak	Zapis odnośnie PGN dla Prudnika został uzupełniony w Tabeli.
74	Urząd Miejski w Prudniku	-	-	-	Program nie ma pokrycia w możliwościach finansowych gminy Prudnik i jej mieszkańców. W celu ograniczenia emisji powierzchniowej koniecznym będzie wydatkowanie środków finansowych na realizację Programu, i to zarówno przez gminę jak też podmioty gospodarcze i właścicieli prywatnych posesji. Zatem koniecznym jest wskazanie w Programie zewnętrznych źródeł finansowania (zwłaszcza dla osób fizycznych), dostępnych dla realizujących Program. Problem dotyczy przede wszystkim gmin, w których przeważającą część zabudowań stanowią domy jednorodzinne, a także zabudowa wielorodzinna w nieruchomościach zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe, posiadające indywidualne źródła ogrzewania. Dotowanie wymiany każdego z nich jest nieosiągalne z poziomu środków samorządów gminnych bez wsparcia z funduszy krajowych oraz zaangażowania władz krajowych (nakłady jednostek samorządu terytorialnego na wspieranie wymian źródeł ogrzewania są ustalane w miarę ich możliwości finansowych).	tak	Zewnętrzne źródła finansowania działań zostały ujęte w programie
75	Urząd Miejski w Prudniku	-	-	-	Problemem jest struktura komunikacyjna miasta Prudnika. W sferze ograniczenia emisji liniowej - pominięcie działań naprawczych polegających na „wyprowadzeniu” z miasta Prudnik ruchu tranzytowego pojazdów poprzez budowę obwodnicy wschodniej i południowej, uaktywni problem infrastruktury komunikacyjnej miasta, który ma bezpośredni wpływ na emisję zanieczyszczeń do powietrza. Ponadto nakaz mycia dróg na mokro we wszystkich miastach województwa opolskiego z częstotliwością dwóch razy w miesiącu dla dróg głównych, jednego razu dla pozostałych, a bezwzględnie jeden raz po okresie zimowym, koniecznym będzie zaopatrzenie zarządców dróg w kosztowny sprzęt umożliwiający właściwe wykonanie zadania, który z jednej strony ograniczy emisję, a z drugiej — przyczyni się do jej powstania (praca urządzeń czyszczących będzie również źródłem emisji).	częściowo	Zmodyfikowano zapis odnośnie mycia dróg w miastach i obszarach poza miastami, ale nie zrezygnowano z mycia dróg. Natomiast budowy obwodnic nie są zadaniem w Programie ze względu na pośredni charakter efektu ekologicznego, a ponadto są działaniami zaplanowanymi w ramach innych dokumentów strategicznych.
76	Urząd Miejski w Prudniku	-	-	-	Tło zanieczyszczeń jest źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie województwa opolskiego. Na jakość powietrza na danym obszarze mają wpływ zanieczyszczenia napływowe (transgraniczne) z obszarów sąsiednich, jak też atmosferyczne przemiany fizykochemiczne. Procesy te mają wpływ na kształtowanie się tzw. tła zanieczyszczeń, które stanowi znaczną część zanieczyszczeń powietrza na terenie województwa opolskiego. Uważamy, że efekt ekologiczny nie zostanie osiągnięty bez współpracy z regionami sąsiednimi w zakresie redukcji zanieczyszczeń atmosferycznych.	tak	Współpraca z regionami sąsiednimi jest również kluczowa do podejmowania wspólnych działań na rzecz lepszej jakości powietrza. działanie takie przypisane jest w programie Zarządowi Województwa.
77	Urząd Gminy Walce	stronie 113 Rozdział 8.3 Zadania starostów, prezydentów miast, burmistrzów i wójtów	„modernizacja ogrzewania węglowego poprzez system dofinansowania wymiany kotłów w budynkach należących do osób fizycznych na terenach gmin i miast nieobjętych wymogiem realizacji Programu	„modernizacja ogrzewania węglowego poprzez system dofinansowania wymiany kotłów w budynkach należących do osób fizycznych na terenach gmin i miast nieobjętych wymogiem realizacji Programu Ograniczenia Niskiej Emisji, przy czym		tak	Zapis został zmieniony zgodnie z propozycją.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
			Ograniczania Niskiej Emisji".	wysokość dofinansowania uzależniona jest od posiadanych bądź pozyskanych do poniesienia środków".			
78	Urząd Gminy Zębowice	Część V – Załączniki Rozdział 30 str.225 tabela 80	Termomodernizacja 5 budynków użytku publicznego; modernizacja linii napowietrznych; budowa, remonty dróg gminnych na odcinku 3 km; wymiana taboru rolniczego; adaptacja dawnego budynku Szkoły Podstawowej w Kadłubie Wolnym; budowa ścieżki pieszo-rowerowej o długości 2,3 km; modernizacja oświetlenia ulicznego; organizacja kampanii promocyjnych i akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem OZE; wdrażanie efektywnych energetycznie zamówień/zakupów publicznych; wdrażanie zmian w zapisach dotyczących zagospodarowania przestrzennego wynikających z zapisów POP dla strefy opolskiej.	użytku publicznej; organizacja kampanii promocyjnych i akcji społecznych związanych z ograniczeniem emisji, efektywnością energetyczną oraz wykorzystaniem OZE; wdrażanie efektywnych energetycznie zamówień/zakupów publicznych; aktualizacja projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe; modernizacja linii napowietrznych; budowa, remonty dróg gminnych na odcinkach do 1 km; wymiana taboru rolniczego; adaptacja dawnego budynku Szkoły Podstawowej w Kadłubie Wolnym; budowa ścieżki pieszo-rowerowej o długości 2,3 km na odcinku Zębowice - Kadłub Wolny; wdrażanie zmian w zapisach dotyczących zagospodarowania przestrzennego.	Jeżeli publikujemy niepełną listę działań wskazanych do realizacji w ramach Planów Gospodarki Niskoemisyjnej realizowanych w gminach województwa opolskiego to należałoby podać wg jakiego klucza. Dla naszej gminy proponujemy zapisać wszystkie zadania do realizacji w latach 2016-2020. Zadanie dotyczące budowy i remontu dróg gminnych jest niepoprawnie zapisane.	tak	Lista działań w PDK została zweryfikowana i uzupełniona pod kątem działań, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy.
79	Urząd Gminy Branice	Załącznik nr 1 str. 221		Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Branice – Uchwała Rady Gminy Branice nr XXVIII/224/16 z dnia 21 listopada 2016 r.	Brak wpisanego PGN dla Gminy Branice.	tak	Lista PGN została zweryfikowana i dodany został PGN dla gminy Branice.
80	Urząd Gminy Branice	Rozdział 2.5. str. 30-31	„Mokre-Lewice” 6 527,5 ha i inne OCHK	„Mokre-Lewice” 7 689,9 ha i inne OCHK	Zgodnie z Uchwałą nr XX/228/2016 Sejmiku Województwa Opolskiego w sprawie obszarów chronionego krajobrazu, Uchwała XXX/336/2017 zmiana.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z propozycją.
81	Urząd Gminy Komprachcice	-	-	-	Jak słusznie zauważono i zapisano w Programie ochrony powietrza dla strefy opolskiej i strefy miasta Opole, iż ochrona powietrza wymaga działań interdyscyplinarnych. W związku z tym nie można wszystkich działań scedować na samorządy i rozliczać z ich wykonania. Zadania wyznaczone w harmonogramie rzeczowo finansowym pochłaniają ogromne środki finansowe, których bez pomocy i działań polskiego rządu oraz środków unijnych gminy nie będą w stanie sobie z własnych budżetów poradzić.	nie	Nie tylko samorządy zostały wyznaczone do realizacji działań naprawczych, ale ze względu na największe kompetencje do wykonywania działań spora ich część leży w gestii samorządów. Dlatego też zostały wskazane dodatkowe środki finansowe, które mogą być podejmowane przez samorządy w celu realizacji działań.
82	Urząd Gminy Komprachcice	-	-	-	Głównym problemem, z którym borykają się Gminy w zakresie zanieczyszczenia powietrza jest rzeczywiście niska emisja. Jednakże dostęp do ekologicznych źródeł energii nadal jest bardzo kosztowny. Większość społeczeństwa po prostu nie stać na zakup oleju czy podłączenie do sieci gazowej. Ponadto procedury uzyskania zezwolenia na przyłączenie do sieci gazowej są bardzo czasochłonne i wymagają sporego zaangażowania przez potencjalnego mieszkańca (np. wykonanie projektu, uzgodnienia). Niektórzy mieszkańcy nie potrafią sobie z tym poradzić.	nie	Niekoniecznie należy celować w tylko gaz i sieć ciepłowniczą, bo obecne a rynku urządzenia spełniające klasę 5 normy dla urządzeń na paliwa stałe mogą być użytkowane w miejscach gdzie nie ma sieci i nie ma możliwości jej doprowadzenia.
83	Urząd Gminy Komprachcice	-	-	-	Dobrym rozwiązaniem w zakresie ograniczenia niskiej emisji z pewnością byłaby większa ilość programów pomocowych na wymianę starych kotłów węglowych. Obecnie mieszkańcy mogą uzyskać dofinansowanie z WFOŚiGW w formie pożyczki oprocentowanej w skali roku 2,5% i umorzeniu 20 lub 30% w zależności od wymienianego źródła ciepła. Ubiegając się o ten rodzaj dofinansowania należy spełnić wiele wymogów formalnych, przedstawić szereg dokumentów, z którymi zazwyczaj prości i starsi ludzie nie są w stanie sobie poradzić. Należałoby ułatwić procedury ubiegania się o dofinansowanie i ograniczyć biurokrację w tym zakresie. Dobrym przykładem jest realizacja zadań związanych z utylizacją azbestu. Gmina wnioskuje o dotację do WFOŚiGW i realizuje zadanie na podstawie złożonych przez mieszkańców wniosków. Większość formalności załatwiają pracownicy gmin, bez zbędnego angażowania mieszkańców. Jest to dobry przykład do zastosowania w ubieganiu się o dofinansowanie do likwidacji ogrzewania węglowego.	tak	Zapisy odnośnie wzmocnienia dofinansowania przez WFOŚiGW zostały ujęte w Programie, natomiast samorząd lokalny będzie musiał udzielać wsparcia mieszkańcom w zakresie tego dofinansowania.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
84	Urząd Gminy Komprachcice	-	-	-	Powszechnie również wiadomo, iż w przypadku zadań inwestycyjnych z zakresu termomodernizacji obiektów budowlanych, czy infrastruktury drogowej i rowowej ich realizacja zależy w dużej mierze od terminów naboru wniosków o dofinansowanie inwestycji. Niejednokrotnie realizacja planowanych przedsięwzięć wraz z procedurą dokumentacyjną wydłuża się znacznie w czasie, nie z winy inwestora, co również opóźnia osiągnięcie założonego w POP efektu ekologicznego. Powszechnie wiadomo, że procedur ubiegania się o dofinansowanie zadań z projektów rządowych, ministerialnych oraz unijnych są czasochłonne i trudne.	tak	Procedury zawsze wydłużają czas, dlatego należy tak zaplanować działania, aby móc zrealizować je w zaplanowanym terminie.
85	Urząd Gminy Komprachcice	-	-	-	Gmina będzie w stanie realizować zadania z zakresu ograniczenia niskiej emisji, jeśli będą ku temu odpowiednie programy pomocowe i mechanizmy, a mieszkańcy będą wymieniać kotły o złej sprawności na bardziej ekologiczne jeśli procedury uzyskania dofinansowania będą mniej skomplikowane.	tak	Programy pomocowe będą realizowane przy wsparciu samorządu gminnego. Program wskazuje cele do opracowania takich mechanizmów i kierunków działania
86	Urząd Gminy Komprachcice	-	-	-	Ponadto chcielibyśmy zasignalizować, że ujęcie w harmonogramie Wójta jako organu sprawozdawczego w zakresie ilości zlikwidowanych i wymienionych kotłów, wymaga wprowadzenia jakichś zapisów w prawie, aby mieszkańcy byli zobligowani do zgłaszania do urzędu faktu demontażu starego i montażu nowego kotła. Analogicznie sprawa wygląda z termomodernizacjami budynków mieszkalnych. Brak danych uniemożliwi prowadzenie rzetelnej sprawozdawczości, co zaburzy poziomy redukcji zanieczyszczeń.	nie	Nie wszystkie informacje znajdują się w gminie, dlatego też sprawozdawczość będzie dotyczyła wyłącznie działań prowadzonych przez samorząd.
87	Urząd Gminy Komprachcice	6. Harmonogram rzeczowo-finansowy, tabela 39, str. 97	Działania kontrolne pod kątem nielegalnego spalania odpadów, spalania pozostałości z ogrodów, placów budów oraz pojazdów opuszczających place budowy	Wykreślenie jednostki samorządu terytorialnego jako jednostki realizującej zadanie.	Brak Straży Gminnej uniemożliwia ukaranie za nieprawidłowości w tym zakresie.	nie	Samorząd gminny odpowiedzialny jest za realizację kontroli mieszkańców pomimo braku staży miejskiej czy gminnej. Zgodnie z art. 379 ustawy POŚ Marszałek województwa, starosta oraz wójt, burmistrz lub prezydent miasta sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów. Organy, o których mowa w ust. 1, mogą upoważnić do wykonywania funkcji kontrolnych pracowników podległych im urzędów marszałkowskich, powiatowych, miejskich lub gminnych lub funkcjonariuszy straży gminnych. Kontrolujący, wykonując kontrolę, jest uprawniony do: 1) wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem przez całą dobę na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, a w godzinach od 6 do 22 – na pozostały teren; 2) przeprowadzania badań lub wykonywania innych niezbędnych czynności kontrolnych; 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwanie osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego; 4) żądania okazania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, starosta, marszałek województwa lub osoby przez nich upoważnione są uprawnieni do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska.
88	Urząd Gminy Komprachcice	6. Harmonogram rzeczowo-finansowy, tabela 42, str. 98	Czyszczenie dróg na mokro Realizacja zadania — Ix w miesiącu.	Należy przypisać zadanie miastom.	Zadanie niewykonalne na terenach wiejskich. Nie ma zasadności wydatkowania środków z budżetu na przedmiotowy cel. Ponadto odciek z dróg stanowi zanie-	częściowo	Zadanie zmodyfikowano dzieląc na obszary miejskie i obszary wiejskie.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					czyszczenie wód i gleby.		
89	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W zakresie zadań Marszałka Województwa Opolskiego należy ująć zadanie polegające na przeprowadzeniu szeroko zakrojonej kampanii edukacyjnej na temat wprowadzenia w życie postanowień uchwały „antysmogowej” na terenie województwa opolskiego, aby wzorem innych województw, mieszkańcy Opolszczyzny mogli poznać skutki przyjętej przez Samorząd Województwa uchwały. Większość mieszkańców naszego województwa nie posiada informacji w tym zakresie i nie zdążyli się przygotować do jej realizacji, dlatego, aby uniknąć takiej sytuacji w następnym sezonie grzewczym, należałoby dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców, aby mogli przygotować się w zakresie zakupu odpowiedniego opału, spełniającego warunki ww. uchwały.	tak	Działanie takie zostało wpisane dla Marszałka celem efektywnego wdrażania uchwały antysmogowej.
90	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W zakresie zadań Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu proponuję dodać następujące zadania: wprowadzenie jednolitego dla całego województwa opolskiego systemu krótkoterminowych prognoz jakości powietrza, aby stały się one podstawą do informowania mieszkańców Opolszczyzny o prognozowanym stanie powietrza - informacje takie będą szczególnie przydatne w przypadku prognozowanych: przekroczeń stężeń dopuszczalnych dobowych, przekroczeń poziomu informowania, jak i przekroczeń poziomu alarmowego pyłu zawieszonego PM 10. W kilku województwach na terenie kraju takie prognozy są wykonywane na zlecenie WIOŚ i dzięki temu mieszkańcy tych województw są informowani w tym zakresie, a odpowiednie służby mogą przygotować się, aby wdrożyć odpowiednie działania chroniące najbardziej narażone grupy mieszkańców.	tak	Prognozy zostały wpisane do Programu ochrony powietrza jako jedno z działań.
91	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W zakresie zadań Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu proponuję dodać następujące zadania: Wprowadzenie zadania polegającego na podawaniu do publicznej wiadomości komunikatu w sytuacji gdy: - pomiar stężenia 24-godzinnego pyłu PM10 na stacji automatycznej w dniu poprzedzającym osiągnął wartość powyżej 50 µg/m ³ - prognoza stężenia pyłu PM10 na obszarze reprezentatywnym dla danej stacji pomiarowej wskazuje dla aktualnej doby ryzyko przekroczenia wartości stężenia 24-godzinnego na poziomie 50 µg/m ³ . Komunikat powinien zawierać następujące informacje: - datę i obszar, na jakim istnieje ryzyko przekroczenia poziomów stężeń dla pyłu PM10; - ostrzeżenie dla osób szczególnie wrażliwych dotyczące zagrożenia dla zdrowia i informacje o środkach zapobiegawczych, które mogą być podjęte ze względu na przekroczenia. Proponowane przykładowe działania krótkoterminowe dla ostrzeżenia: - ograniczenie przebywania dzieci na otwartej przestrzeni w czasie pobytu placówce - odpowiedzialni dyrektorzy placówek oświatowo wychowawczych i opiekuńczo - wychowawczych; - kontrole palenisk domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów; - odpowiedzialni wójt, burmistrz, prezydent (straż Miejska); - promocja stosowania paliw lepszej jakości poprzez informacje dla mieszkańców - odpowiedzialni wójt, burmistrz, prezydent; - ograniczenie stosowania kominków, poprzez informacje dla mieszkańców - odpowiedzialni wójt, burmistrz, prezydent; - zalecenia korzystania z komunikacji zbiorowej, poprzez informacje dla mieszkańców - odpowiedzialni wójt, burmistrz, prezydent; - zalecenia przemieszczania się rowerem lub pieszo na krótkich odcinkach dróg poprzez informacje dla mieszkańców - odpowiedzialni wójt, burmistrz, prezydent.	częściowo	Komunikat został zmodyfikowany pod kątem dodania informacji, ale nie będą prowadzone nowe poziomy substancji, przy których będzie przekazywany komunikat ze względu na uzgodnione wartości dla substancji.
92	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W zakresie zadań Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu proponuję dodać następujące zadania: Kontrolowanie przestrzegania zapisów POP i PDK w zakresie przestrzegania zapisów dotyczących osób fizycznych i podmiotów korzystających ze środowiska.	tak	Działanie to jest w kompetencjach samorządu lokalnego czyli Urzędu Miasta.
93	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W zakresie zadań Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu proponuję dodać następujące zadania: Rozszerzenie państwowego monitoringu jakości powietrza na terenie województwa opolskiego, w tym miasta Opola, o dodatkowe punkty pomiarowe stężeń pyłów PM10 i PM2,5.	tak	Zapis odnośnie rozszerzenia sieci monitoringu został wpisany do Programu ochrony powietrza.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
94	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W zakresie zadań Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu proponuję dodać następujące zadania: Montaż na terenie województwa w tym miasta Opola elektronicznych tablic informacyjnych, wyświetlających wyniki PM ₅ oraz prognoz w zakresie jakości powietrza oraz utworzenie aplikacji wzorem innych miast. Takie działania kształtują świadomość ekologiczną, poprzez informację o środowisku. Wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza, prowadzonych w poszczególnych gminach w ramach sieci monitoringu powietrza, powinny być wyświetlane na tablicach oraz na stronach internetowych, w taki sposób, aby mieszkańcy mogli obserwować bieżące zmiany stanu powietrza.	tak	Działanie to w ramach Planu Działań Krótkoterminowych zostało wpisane w Program ochrony powietrza. Musi to być element systemu informowania społeczeństwa.
95	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W zakresie zadań Prezydenta Miasta Opola należy ująć zadanie polegające na budowie i wyznaczaniu buspasów oraz innych rozwiązań inżynierskich preferujących komunikację zbiorową w ruchu drogowym; opracowanie i prowadzenie kampanii promocyjno-edukacyjnej, zachęcającej mieszkańców miasta do korzystania z alternatywnych form transportu (sprzyjających ochronie powietrza np. rowery i transport zbiorowy).	tak	Działanie to zostało rozbudowane w Programie ochrony powietrza zgodnie z propozycją
96	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W zakresie Planu Działań Krótkoterminowych dla strefy miasto Opole: Należy wprowadzić zapis o brzmieniu: całkowity zakaz używania dmuchaw do sprzątania ulic i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników.	tak	W ramach PDK został ujęty zakaz stosowania dmuchaw.
97	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W zakresie działań Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu należy wprowadzić zadanie dla WIOŚ: kontrole w zakresie przestrzegania przez zarządców nieruchomości całkowitego zakazu używania dmuchaw do sprzątania ulic i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników.	nie	WIOŚ jest odpowiedzialny za realizację innych działań kontrolnych, natomiast kontrole dmuchaw należy do kompetencji straży miejskiej, natomiast WIOŚ będzie kontrolował realizację Programu ochrony powietrza.
98	Urząd Miasta Opola	-	-	-	Miasto Opole wnioskuję o wprowadzenie dodatkowego zadania dla WCZK polegającego na sporządzaniu komunikatów ogłaszanych w sytuacji gdy: pomiar stężenia 24-godzinnego pyłu PM ₁₀ na stacji automatycznej w dniu poprzedzającym osiągnął wartość powyżej 50 µg/m ³ lub prognoza stężenia pyłu PM ₁₀ na obszarze reprezentatywnym dla danej stacji pomiarowej wskazuje dla aktualnej doby ryzyko przekroczenia wartości stężenia 24-godzinnego na poziomie 50 µg/m ³ .	tak	Poziom ostrzeżenia nie zostanie rozbudowany o dodatkowe parametry stężeń, zakres informacji odnosi się tylko do ustalonych zakresów stężeń, przy których określane jest ostrzeżenie. Na terenie całego województwa opolskiego nie istnieje prognoza stężeń zanieczyszczeń. Dodatkowo ilość stacji automatycznych jest zbyt mała i istnieje ryzyko nierównego traktowania mieszkańców województwa opolskiego. Natomiast wyniki pomiarów ze stacji manualnych znane są z miesięcznym opóźnieniem. Także niemożliwym jest wydanie ostrzeżenia ze stacji manualnych w momencie, gdy pomiar stężenia 24-godzinnego pyłu PM ₁₀ w dniu poprzedzającym osiągnął wartość powyżej 50 µg/m ³ .
99	Urząd Miasta Opola	-	-	-	Ponadto zwracam uwagę na kwestie związane z wysokim udziałem źródeł emisji położonych na terenie województwa opolskiego, a także poza nim, w stężeniach średniorocznych pyłu zawieszonego PM ₁₀ na terenie strefy miasto Opole. Udział tła całkowitego z ww. źródeł na obszarze całej strefy miasto Opole wynosi 68,4 %, a w obszarze przekroczeń stężeń 24-godzinnych 59,4 %. Oznacza to, że stan powietrza w Opolu poprawi się w znaczący sposób, jeśli działania podejmowane na rzecz jego ochrony będą podejmowane nie tylko w Opolu, ale również na terenie województwa opolskiego, jak i poza nim. Bardzo ważne jest też właściwe zdiagnozowanie przyczyn złego stanu powietrza, a także określenie skali wpływu na stan powietrza poszczególnych grup źródeł zanieczyszczeń, aby podjęte działania były skuteczne i podejmowano je w równym stopniu na terenie wszystkich gmin i województw, z których przemieszczają się zanieczyszczenia na teren Opola. Dlatego kolejnym ważnym krokiem jest, aby wszystkie samorządy województwa opolskiego objąć inwentaryzacją źródeł niskiej emisji, a także stworzyć plan działań w zakresie zaopatrzenia w ciepło, w zależności od możliwości doprowadzenia odpowiednich nośników energii do gmin w oparciu o krajowe i wojewódzkie plany, strategię zaopatrzenia w proekologiczne nośniki energii. Bez szeroko zakrojonych działań przy odpowiednim wsparciu finansowym samorządów, nie	tak	Działania muszą być realizowane globalnie nawet nie tylko w skali jednego województwa, dopiero wówczas będzie możliwość poprawy jakości powietrza. Inwentaryzacja jest kluczowym elementem do prowadzenia działań, ale powinny być one przeprowadzone między innymi w ramach planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla każdej gminy.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					osiągniemy znaczącej poprawy jakości powietrza w województwie opolskim. Mechanizmy finansowe przytoczone w projekcie Programu ochrony powietrza nie przewidują bezwrotnego wsparcia finansowego dla osób fizycznych, które pragnęłyby zmienić sposób ogrzewania na ekologiczny. Środków finansowych będących w gestii Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, a także będących w dyspozycji Samorządu Województwa Opolskiego nie można przeznaczyć na dotacje dla indywidualnych użytkowników źródeł ogrzewania na konieczne modernizacje lub/i na tzw. programy osłonowe, które zapewniłyby trwałe użytkowanie ekologicznych źródeł ciepła. Ww. działania umożliwiłyby władzom samorządowym skuteczną walkę ze smogiem, ale również dzięki tym narzędziom można byłoby zabiegać o dodatkowe fundusze na budowę profesjonalnych kotłowni lokalnych wyposażonych w odpowiednie urządzenia ochrony środowiska, budowę lub rozbudowę sieci ciepłowniczych, budowę lub rozbudowę sieci gazowniczych. Stworzenie finansowych zachęt do zmiany sposobu ogrzewania również przyczyniłoby się do poprawy jakości powietrza. Należałoby przeanalizować, czy ww. działania mogłyby być sfinansowane z programów przygranicznych lub międzynarodowych mechanizmów finansowych (na zasadzie podpisania współpracy międzyregionalnej lub partnerskiej), a także ze środków regionalnych i przy odpowiednim zaangażowaniu gmin. Potrzebna jest też współpraca z sąsiednimi województwami, ponieważ dla zanieczyszczeń powietrza nie ma barier, a warunki meteorologiczne powodują ich przemieszczanie się na bliższe i dalsze odległości w różnych kierunkach. Dlatego powinna być nawiązana współpraca pomiędzy sąsiadującymi ze sobą województwami: śląskiego, opolskiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego i łódzkiego, aby została opracowana wspólna koncepcja lub platforma wymiany doświadczeń, w celu podejmowania i monitorowania skutecznych i spójnych działań w zakresie redukcji zanieczyszczeń powietrza. W ww. projekcie Programu ochrony powietrza brakuje także prognozy w zakresie redukcji zanieczyszczeń pyłowych pochodzących ze źródeł położonych na terenie regionu opolskiego oraz poza województwem. Jeśli nie zostanie zbadane, choćby na podstawie uchwalonych już POP-ów, w jaki sposób działania podejmowane w sąsiednich województwach i w strefie opolskiej przyczynią się do redukcji pyłów zawieszonych na terenie strefy miasto Opole, to nie będziemy mogli w pełni poznać efektywności działań naprawczych.		
100	Urząd Miasta Opola	-	-	-	Z uwagi na ogromne nakłady, jakie Miasto oraz inne samorządy województwa opolskiego muszą ponieść na realizację zadań wynikających z Programu ochrony powietrza do 2025 r. Samorząd Województwa Opolskiego powinien w perspektywie budżetowej na lata 2021-2025 przewidzieć środki finansowe na wsparcie samorządów lokalnych w zakresie walki z tzw. niską emisją. Na redukcję pyłów zawieszonych PM10 i PM2.5 z emisji powierzchniowej (z instalacji o małej mocy < 1MW, w których następuje spalanie paliw stałych) przewidziano w projekcie 349,3 mln złotych, z czego w strefie miasto Opole przewidziano 22,5 mln zł na redukcję 87,17 Mg pyłów zawieszonych, a w strefie opolskiej 326,8 mln zł na redukcję 1264,36 Mg pyłów zawieszonych. Z analizy tych danych wynika, że koszt redukcji 1 Mg pyłów zawieszonych wynosić będzie w mieście Opolu ok. 258 116 zł.	tak	Działania powinny być prowadzone w skali całego województwa i środki muszą być uzyskiwane ze wszystkich możliwych źródeł.
101	Urząd Miasta Opola	-	-	-	W projekcie ww. Programu ochrony powietrza wskazano, że w mieście Opolu do 2025 r. należy podjąć działania naprawcze, polegające na ograniczeniu emisji powierzchniowej, które spowodują redukcję pyłów zawieszonych PM 10 o 87,17 Mg, benzo(a)pirenu o 0,033 Mg, natomiast w rozdziale (tab. 31 i 34 projektu POP), dotyczącym prognozy poziomu zanieczyszczenia powietrza przy założeniu niepodejmowania dodatkowych działań naprawczych w roku prognozy 2025, ilość pyłów zawieszonych PM 10 ulegnie redukcji o 36,18 Mg. W związku z tym należałoby ponownie przeanalizować, o ile należy obniżyć ilość pyłów zawieszonych w powietrzu, aby stan czystości powietrza uległ poprawie oraz aby ilość nakładów rzeczowych i finansowych koniecznych do podjęcia była adekwatna	tak	Wielkość emisji do zredukowania została zweryfikowana i zmieniona.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
					w stosunku do osiągnięcia właściwego efektu ekologicznego.		
102	Urząd Miasta Opola	-	-	-	Ponadto, ze względu na dużą ilość uwag Miasta Opola do treści projektu „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomów dopuszczalnych pyłu 2,5, ozonu i benzenu dla strefy opolskiej, przekazuję dokument w formie elektronicznej, w której nanie-siono uwagi/poprawki w trybie tzw. „śledzenia zmian”.	tak	Zmiany zostały uwzględnione zgodnie z Załącznikiem.
103	Urząd Miasta Opola				Uwaga dotycząca całego dokumentu Brak pełnej spójności pomiędzy częścią opracowań kartograficznych a ich opi-sami. Część zamieszczonych map dotyczących Opola przedstawiona jest w prze-kroju, prawdopodobnie, wg obrębów geodezyjnych, natomiast w ich opisie tek-stowym formuluje się tezy w odniesieniu do „dzielnic”. Należy zauważyć, że gra-nice jednych i drugich w dużej części nie są tożsame. Dzielnice w przypadku Opola są jednostkami pomocniczymi Miasta, a ich zasięg przestrzenny jest ściśle określony w stosownych uchwałach Rady Miasta Opola. Proponuje się przyjęcie jednolitej nomenklatury w tym zakresie (albo wg aktualnych granic obrębów albo wg aktualnych granic dzielnic) i dokonanie stosownych zmian.	tak	Zmieniony został opis z dzielnice na obręby geodezyjne.
104	Urząd Miasta Opola	Str. 12	Program ochrony powietrza dla stref województwa opolskiego jest do-kumentem strategicznym, którego celem jest poprawa jakości miesz-kańców województwa opolskiego.	Oczywista omyłka. Powinno być "poprawa jakości życia..."	-	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
105	Urząd Miasta Opola	Str. 15	Zgodnie z decyzją Rady Ministrów z lipca 2016 roku od 1 stycznia 2017.....	Należy przywołać jeszcze Rozporządzenie Rady Ministrów.	-	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
106	Urząd Miasta Opola	Str. 15	Zgodnie z decyzją Rady Ministrów z lipca 2016 roku od 1 stycznia 2017 roku obszar miasta Opola został powiększony o 12 sołectw.....	Powinno być "12 sołectw lub ich części..."	-	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
107	Urząd Miasta Opola	Str. 15	Dzięki temu miasto zyskało około 9,5 tysięcy...	Powinno być 9,3 tys. mieszkańców i ponad 5,2 tys. hektarów.	-	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
108	Urząd Miasta Opola	Str. 16 rysunek 1	-	Nieprecyzyjna legenda (nieaktualna na moment przygotowania programu). Mapa przedstawia miasto w starych granicach oraz części sołectw lub sołectwa przyłączone do miasta w 2017 roku.	-	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
109	Urząd Miasta Opola	Str. 16 rysunek 1	-	Nieaktualne dane. Powinno być: + 9,3 tys.	-	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
110	Urząd Miasta Opola	Str. 16 rysunek 1	-	Błędna jednostka miary. Błędna wartość. Powinno być: +5,2 tys. ha. Nie ilość, ale powierzchnia terenów.	-	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
111	Urząd Miasta Opola	Str. 19	W odniesieniu do roku bazowego (2016), pomiary stężeń pyłu zawie-szonego PM10 prowadzone były na 2 stacjach: przy ul. Minorytów (kod stacji: OpOpole3a, wsp.: 50040'01.28"N; 17055'21.40"E)	Stacja została przeniesiona w 2016 r. na ul. Koszyka i powinno być to napisane w dokumencie.	-	tak	Stacja została umieszczona na Koszyka od 2017 roku i taka informacja znalazła się w dokumencie.
112	Urząd Miasta Opola	Str. 21 rysunek 5, Legenda			Zdublowana legenda	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
113	Urząd Miasta Opola	Str. 33	3.3.1. Strefa miasto Opole Na terenie strefy na przestrzeni lat 2011-2016 pomiary jakości powie-trza prowadzone były na dwóch stacjach: na os. im. Armii Krajowej; przy ul. Minorytów.	Stacja z ul. Minorytów została przenie-siona na ul. Koszyka i od 2016 r. pomiar tam jest prowadzony.	-	tak	Stacja została umieszczona na Koszyka od 2017 roku i taka informacja znalazła się w dokumencie.
114	Urząd Miasta Opola	Str. 33 tabela 7		Należy również pokazać wyniki ze stacji przy ul. Koszyka.	-	tak	Stacja została umieszczona na Koszyka od 2017 roku i taka informacja znalazła się w dokumencie.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
115	Urząd Miasta Opola	Str. 37 Podsumowanie stanu jakości powietrza			Prosimy o wskazanie działań Miasta w przedmiotowym zakresie, ponieważ Opole pod tym względem się wyróżnia. Ponadto należy wskazać jakie działania były i są podejmowane.	tak	Dodane zostały działania miasta Opola przeprowadzone w latach 2014-2016.
116	Urząd Miasta Opola	Str. 38 Stężenia 24-godz. pyłu zawieszonego PM10	Wyniki modelowania dla 2016 roku wskazują na przekroczenia występujące na obszarze centralnych i południowych dzielnic miasta: Goślawice, Grudzice, Kolonia Goślawicka, Malina, Zakrzów, Półwieś, a także dzielnic włączonych do obszaru strefy od 2017 roku, takich jak: Chmielowice, Krzanowice i Winów.		Patrz uwaga - pierwsza w dokumencie.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
117	Urząd Miasta Opola	Str. 38 Tabela 14.	Obszar Goślawice, Grudzice, Kolonia Goślawicka, Malina, Zakrzów, Półwieś, a także Chmielowice, Krzanowice i Winów Powierzchnia obszaru 60,99 km ² Liczba narażonej ludności 105 671		Patrz uwaga - pierwsza w dokumencie.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
118	Urząd Miasta Opola	Str. 39 Tabela 15	Liczba narażonej ludności 119 149		Niewłaściwa liczba (powierzchnia vs ludność). Powierzchnia odnosi się do powiększonego miasta a liczba mieszkańców już nie.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
119	Urząd Miasta Opola	Str. 39	Analizując uzyskane wyniki, można sformułować następujące wnioski: <u>Sławków</u>		W Opolu nie ma takiej dzielnicy. Sławice	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
120	Urząd Miasta Opola	Str. 41 Rysunek 8	opis		Proszę rozwinąć opis ponieważ w tej formie nie jest czytelny.	nie	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
121	Urząd Miasta Opola	Str. 55 Rysunek 16			Na mapie nie można odczytać obszarów dla miasta proszę o bardziej czytelną mapę.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne obszary szczególnie narażone na złą jakość powietrza na terenie województwa opolskiego i do tego celu jest wystarczająca.
122	Urząd Miasta Opola	Str. 58 Rysunek 19			Proszę o dodanie wartości tj. liczby dni z przekroczeniami.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
123	Urząd Miasta Opola	Str. 67 Tabela 21			Proszę o sprawdzenie udziału (procentowego) komunikacji lokalnej w obszarze przekroczeń, ponieważ zgodnie z danymi z tabeli zamieszczonej na str. 74, udział wagowy wyrażony w Mg komunikacji lokalnej wynosi 149,38 Mg (co daje ok. 14%), natomiast przemysłu (emisja punktowa) 401,19 Mg (co daje ok. 39,36%). Przyjmując, że w obszarze przekroczeń udział tych źródeł jest niższy (jeśli weźmie się pod uwagę wszystkie źródła zanieczyszczeń, również spoza Opola), to w przypadku pozostałych źródeł zanieczyszczeń (oprócz emisji liniowej i punktowej) zachowana jest skala oddziaływania poszczególnych rodzajów źródeł zanieczyszczeń: powierzchniowe, nieorganizowane, rolnictwo. Podsumowując: ilość wyemitowanych zanieczyszczeń z przemysłu jest większa niż ilość wyemitowanych zanieczyszczeń z komunikacji (tak przynajmniej wynika z tabeli 27 zamieszczonej w projekcie POP). Proszę o ponowne przeanalizowanie tych danych.	nie	Informacje o udziałach zostały zweryfikowane, natomiast wielkość emisji nie odzwierciedla udziału w stężeniach ze względu na inny charakter emisji.
124	Urząd Miasta Opola	Str. 80	Podstawowymi działaniami naprawczymi skierowanymi na ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych są: ewentualnie wymiana dotychczasowych kotłów węglowych na nowoczesne kotły węglowe (paliwo: węgiel, orzech, groszek) zasilane automatycznie, ale w dzielnicach, gdzie nie jest możliwe doprowadzenie gazu czy sieci ciepłowniczej.		Proszę usunąć zapis ponieważ dotacji udzielamy na wszystkie rejony, chyba że zapisy miejscowych planów określają inne zakazy. Proszę wprowadzić zapis na kotły spełniające wymagania co najmniej 5 klasy.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
125	Urząd Miasta Opola	Str. 84	W Opolu prowadzone były prace związane z budową intermodalnego węzła przesiadkowego przy Dworcu Głównym PKP oraz rozbudową dróg		Jaskie prace macie Państwo na myśli ponieważ centrum przesiadkowe Opole Główne jest na etapie projektowania.	tak	Zapis został uzupełniony zgodnie z uwagą.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
			z obwodnicą Opola.				
126	Urząd Miasta Opola	Str. 86	Aktualizacja projektów założeń do planów oraz planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w gminach – aktualizacje wykonano w 2015 roku w Strzelcach Opolskich		W Opolu również w 2016 roku dokonano aktualizacji projektu założeń.	tak	Zapis został uzupełniony.
127	Urząd Miasta Opola	Str. 86	Uwzględnianie ograniczenia emisji pyłów na etapie wydawania i opiniowania pozwoleń. Zapisy odnośnie ograniczania emisji ze źródeł przemysłowych wskazywane były każdego roku w wydawanych pozwoleniach.		Proszę uzupełnić o działania miasta tj. Napisać o wdrożeniu pomiarów czujnikowych w 17 lokalizacjach miasta więcej informacji na stronie: http://www.niskaemisjaopole.pl/	tak	Rozdział został uzupełniony o działania na terenie miasta Opola.
128	Urząd Miasta Opola	Str. 89	...mieszkańcy.		Proszę o inną redakcję zapisu ponieważ wszystkie wymienione grupy to mieszkańcy.	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
129	Urząd Miasta Opola	Str. 97 tabela 40	Zadanie realizowane poprzez: - wymianę taboru na <u>pojazdy ekologicznie czyste, zasilane gazem LPG, LNG lub CNG bądź hybrydowe lub elektryczne.</u>		Propozycja zmiany na: "zakup niskoemisyjnego taboru dla transportu publicznego" + zmiana nazwy we wskaźnikach. Brak powiązania ze wskazanymi wyżej działaniami naprawczymi: Liczba wymienionych autobusów [szt.]; Liczba utworzonych nowych linii autobusowych [szt.].	tak	Zapis został zmieniony zgodnie z uwagą.
130	Urząd Miasta Opola	Str. 99 tabela 43	- prowadzenie bazy danych informującej o zagrożeniach krótkoterminowych w zakresie możliwych zanieczyszczeń benzenem - udostępnianie informacji mieszkańcom strefy.	- prowadzenie bazy danych informującej o zagrożeniach krótkoterminowych w zakresie możliwych zanieczyszczeń benzenem - udostępnianie informacji mieszkańcom strefy.	Proszę o wykreślenie tego zadania w zakresie miasta Opola, ponieważ miasto nie ma przekroczeń dla benzenu. Poza tym jest to element PMS więc powinno być to zadaniem WIOŚ.	tak	Zapis zadania został wykreślony z tabeli
131	Urząd Miasta Opola	Str. 102 tabela 45, Lp. 9 i 10	Beneficjent: JST i ich związki miast wojewódzkich Polski Wschodniej Źródło/Program: POPW 2014-2020 Odniesienie do osi/ działania i poddziałania odpowiedniego programu: 2.1 Zrównoważony transport miejski Beneficjent: JST, Związki i stowarzyszenia JST Źródło/Program: POPW 2014-2020 Odniesienie do osi/ działania i poddziałania odpowiedniego programu: 2.2. Infrastruktura drogowa	Beneficjent: JST i ich związki miast wojewódzkich Polski Wschodniej Źródło/Program: POPW 2014-2020 Odniesienie do osi/ działania i poddziałania odpowiedniego programu: 2.1 Zrównoważony transport miejski Beneficjent: JST, Związki i stowarzyszenia JST Źródło/Program: POPW 2014-2020 Odniesienie do osi/ działania i poddziałania odpowiedniego programu: 2.2. Infrastruktura drogowa	W odniesieniu do tabeli nr 45 wyjaśnienia wymaga wskazana w tabeli możliwość aplikowania na zadania określone w POP dla strefy opolskiej i Opola ze źródeł Programu Operacyjnego Polska Wschodnia. Raczej jest mało prawdopodobne aby podmioty z terenu woj. opolskiego mogły aplikować o środki z tego funduszu. Np. wsparcie w ramach dz. 2.1 zrównoważony transport miejski, zgodnie z SZOP skierowane jest do 5 miast wojewódzkich Polski Wschodniej (Białystok, Kielce, Lublin, Olsztyn, Rzeszów) wraz z ich obszarami funkcjonalnymi albo obszarami realizacji Strategii ZIT ww. miast wojewódzkich. Tabela wymaga weryfikacji.	tak	Zapisy odnośnie finansowania i środków z programów pomocowych zostały zmienione.
132	Urząd Miasta Opola	Str. 112 Obowiązki Zarządu Województwa w ramach realizacji Programu ochrony powietrza			Wnioskujemy o dodanie: - prowadzenie kampanii edukacyjnej na temat uchwały anty smogowej na terenie województwa.	tak	Zadanie zostało dodane do zadań Zarządu Województwa.
133	Urząd Miasta Opola	Str. 112 Zadania Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu w ramach realizacji Programu ochrony powietrza			Proszę o wprowadzenie zapisu: - prowadzenie jednolitego systemu krótkoterminowych prognoz jakości powietrza na terenie województwa; - kontrola przestrzegania zapisów POP i PDK; - rozszerzenie monitoringu jakości powietrza o krótkoterminowe prognozy jakości powietrza dla terenu województwa; - montaż tablic LED wyświetlających wyniki PMS w zakresie powietrza.	tak	Zadanie zostało rozszerzone o dodatkowe elementy zgodnie z propozycją.
134	Urząd Miasta Opola	Str. 112 Obowiązki GDDKiA Oddział w Opolu, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu, zarządców dróg powiatowych, miejskich i gminnych w ramach realizacji Programu ochrony powietrza	- utrzymanie działań zapobiegających emisji wtórnej pyłu poprzez sukcesywne i regularne czyszczenie podległych dróg metodą moką.	- utrzymanie działań zapobiegających emisji wtórnej pyłu poprzez sukcesywne i regularne czyszczenie podległych dróg metodą moką w okresie bezopadowym.		tak	Zadanie zostało rozszerzone o dodatkowe elementy zgodnie z propozycją.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
135	Urząd Miasta Opola	Str. 113 Obowiązki Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów w ramach realizacji Programu ochrony powietrza	- stworzenie i utrzymanie systemu organizacyjnego dla realizacji działań naprawczych, w szczególności poprzez powołanie osoby odpowiedzialnej za koordynację realizacji działań ujętych w Programie ochrony powietrza w zakresie danej gminy czy miasta.		Miasto nie widzi takiej potrzeby, ponieważ obecnie bez takiej osoby miasto bardzo dobrze realizuje swoje zadania zapisane w POP i PDK.	nie	Zadanie dotyczy nie tylko miasta Opola a w gminach zadanie takie jest wymagane.
136	Urząd Miasta Opola	Str. 113 Obowiązki Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów w ramach realizacji Programu ochrony139 powietrza	- opracowanie i realizacja kompleksowych programów, takich jak: Program Ograniczenia Niskiej Emisji czy Plan Gospodarki Niskoemisyjnej na terenach ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym poprzez stworzenie systemu zachęt finansowych do wymiany systemów grzewczych.		Nie ma potrzeby opracowywania PONE ponieważ zadania z zakresu ograniczenia niskiej emisji są realizowane w ramach planów gospodarki niskoemisyjnej.	nie	Działanie dotyczy wójtów, burmistrzów poza Opolem i dla nich takie działanie jest potrzebne.
137	Urząd Miasta Opola	Str. 113 Obowiązki Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów w ramach realizacji Programu ochrony powietrza	- opiniowanie Programu ochrony powietrza i Planu działań krótkoterminowych	opiniowanie Programu ochrony powietrza i Planu działań krótkoterminowych	To są zadania wynikające z ustawy nie ma potrzeby ich przepisywania do dokumentu.	nie	Zadanie nie zostało usunięte z listy.
138	Urząd Miasta Opola	Str. 114 Obowiązki Starostów powiatów w ramach realizacji Programu ochrony powietrza	- opiniowanie Programu ochrony powietrza i Planu działań krótkoterminowych	opiniowanie Programu ochrony powietrza i Planu działań krótkoterminowych	To są zadania wynikające z ustawy nie ma potrzeby ich przepisywania do dokumentu.	nie	Zadanie nie zostało usunięte z listy.
139	Urząd Miasta Opola	Str. 115 Zadania Prezydenta Miasta Opola w zakresie realizacji Programu ochrony powietrza		Dodać zapis: - budowa i wyznaczenie buspasów oraz innych rozwiązań inżynierskich preferujących komunikację zbiorową w ruchu drogowym; · opracowanie i prowadzenie kampanii promocyjno-edukacyjnej, zachęcającej mieszkańców miasta do korzystania z alternatywnych form transportu (sprzyjających ochronie powietrza) (rowery i transport zbiorowy).		tak	Zadania zostały dodane do listy.
140	Urząd Miasta Opola	Str. 116 Zadania zarządzających nieruchomościami		Wprowadzić zapis: zakaz używania dmuchaw do sprzątania ulic i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników.		tak	Został dodany zapis: całoroczny zakaz używania dmuchaw do sprzątania ulic, chodników i placów oraz usuwania liści z ulic, chodników i trawników na terenach zabudowanych.
141	Urząd Miasta Opola	Str. 122 Bariery		Proponujemy dodać zapis: - zbyt mała siatka pomiarowa prowadzonych pomiarów jakości powietrza w ramach Państwowego monitoringu jakości powietrza, co utrudnia właściwą diagnozę stanu. Brak stacji pomiarowych w mniejszych gminach i zbyt mała ilość w dużych miastach.		tak	Zapis odnośnie bariery został dodany do listy.
142	Urząd Miasta Opola	Str. 128	Nutricia Zakład Produkcyjny Sp. z o.o.;	Nutricia Zakłady Produkcyjne Sp. z o. o.	Żadna z wymienionych firm nie jest zlokalizowana na terenie strefy ekonomicznej. Proszę o wykreślenie zakładu, ponieważ ZOTT Polska Sp. z o.o. eksploatuje kotłownię gazową, której eksploatacja nie powoduje emisji pyłów.	tak	Zapis został zmieniony.
143	Urząd Miasta Opola	Str. 129 Rysunek 41			Mapa jest nieczytelna nie wiadomo skąd pochodzi ta emisja.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
144	Urząd Miasta Opola	Str. 130 Rysunek 42			Mapa jest nieczytelna nie wiadomo skąd pochodzi ta emisja.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
145	Urząd Miasta Opola	Str. 139 Rysunek 48			Mapa jest nieczytelna w załączeniu przekazujemy plik jpg z mapą.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
146	Urząd Miasta Opola	Str. 141 Rysunek 49			Mapa jest nieczytelna.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
147	Urząd Miasta Opola	Str. 142 Rysunek 50			Mapa jest nieczytelna.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
148	Urząd Miasta Opola	Str. 152 Rysunek 55			Mapa jest nieczytelna, proponuję uzupełnić o sieć dróg przynajmniej tych.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
149	Urząd Miasta Opola	Str. 153 Rysunek 56			Mapa jest nieczytelna, proponuję uzupełnić o sieć dróg przynajmniej tych.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
150	Urząd Miasta Opola	Str. 154 Rysunek 57			Mapa jest nieczytelna, proponuję uzupełnić o sieć dróg przynajmniej tych.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
151	Urząd Miasta Opola	Str. 155 Rysunek 58			Mapa jest nieczytelna, proponuję uzupełnić o sieć dróg przynajmniej tych.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
152	Urząd Miasta Opola	Str. 168 Rozdział 12.4.1	Dobrzynia Małego, Wrzosek, Świerklan		Oczywiste omyłki.	tak	Zapis został zmieniony.
153	Urząd Miasta Opola	Str. 169 Rysunek 67			Mapa jest nieczytelna.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
154	Urząd Miasta Opola	Str. 170 Rysunek 68			Mapa jest nieczytelna.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
155	Urząd Miasta Opola	Str. 177 Rozdział 12.5.1	Cementownię Odra		Wpisać pełną nazwę firmy.	tak	Zapis został zmieniony.
156	Urząd Miasta Opola	Str. 177 Tabela 66			Proszę podać jednostkę powierzchni, ponieważ nie wskazano czy chodzi o powierzchnię wyrażoną w ha (jeśli tak, to przyjęta wielkość obszaru jest za mała biorąc pod uwagę wszystkie kopalnie odkrywkowe czynne i nieczynne położone na terenie miasta Opola) czy też wyrażoną w km kwadratowych (to wielkość powierzchni będzie zbyt duża bo powierzchnia Opola aktualnie wynosi ok. 150 km kwadratowych, czyli łączna wielkość powierzchni kopalni odkrywkowych nie może zajmować połowę powierzchni Opola).	tak	Obszar kopalni brany pod uwagę dotyczy tylko obszarów mogących pylić, a nie całego obszaru kopalni.
157	Urząd Miasta Opola	Str. 178 Rysunek 74			Proszę poprawić grafikę mapa jest nieczytelna.	nie	Mapa ma wskazywać jedyne lokalizację emisji i do tego celu jest wystarczająca.
158	Urząd Miasta Opola	Str. 181 Rysunek 76			Brak emisji niezorganizowanej na terenie miasta a mamy skargi mieszkańców m.in. Zakrzowa na emisję niezorganizowaną z Cementowni Odra i skaldów IMEX Piechota . Ponadto w tabeli poniżej ten rodzaj emisji w mieście występuje. Proszę o korektę.	nie	Emisja niezorganizowana z cementowni oraz składu opału nie została ujęta w Programie.
159	Urząd Miasta Opola	Str. 184	Najmniej uzasadnionym ekonomicznie działaniem zmierzającym do redukcji emisji z indywidualnych systemów grzewczych jest instalacja kolektorów słonecznych lub termomodernizacja budynku niepowiązana ze zmianą systemu grzewczego.		Pośrednio termomodernizacja może mieć bardzo duży wpływ na ograniczenie emisji ponieważ jeśli budynek jest w bardzo złej kondycji technicznej i poprzez termomodernizację zmniejszymy o połowę zapotrzebowania na energię ciepłą to emisja ze spalania paliw na ogrzewanie zostanie ograniczona znacznie.	częściowo	Zapis odnośnie termomodernizacji odnosi się do inwestycji w budynki zasilane paliwem stałym.
160	Urząd Miejski w Kietrze				Stworzenie działań mających na celu stworzenie dotacji celowej z budżetu Państwa do wymiany systemów grzewczych.	tak	Działania jako wytyczne dla rządu zostały dodane w Programie ochrony powietrza.
161	Urząd Miejski w Kietrze				Uwzględnienie w polityce fiskalnej ulg lub częściowego zwrotu akcyzy związanych z zakupem paliwa wysokiej jakości.	tak	Zapisy odnośnie polityki fiskalnej znajdują się w Programie ochrony powietrza.
162	Urząd Miejski w Kietrze				Prowadzenie na poziomie Państwa działań zmierzających do rozbudowy sieci gazowniczej w celu doprowadzenia gazu do wszystkich mieszkańców.	tak	Działanie związane z siecią gazową jest umieszczone w Programie ochrony powietrza.
163	Urząd Gminy Jemielnica				Oprócz istniejących stacji pomiarowych zlokalizowanych na terenie strefy opolskiej należałoby rozszerzyć lokalizacje punktów pomiarowych tak aby stacja pomiarowa była w każdym powiecie województwa.	tak	W Programie ochrony powietrza zostały umieszczone wytyczne do rozbudowy sieci.
164	Urząd Miejski w Głuchołazach	Dział 6 harmonogram	Wskazane zostały wartości redukcji substancji do osiągnięcia do 2025 roku dla ładunku PM10, PM2,5 B(a)P.		Na dzień dzisiejszy na terenie Gminy Głuchołazy do wymiany jest ok. 6 600 kotłów na paliwa stałe co związane jest z kosztami w wysokości ok. 66 000 000 zł. W obecnie obowiązującym Programie ochrony powietrza dla strefy opolskiej szacunkowe średnie koszty działań naprawczych związanych z realizacją PONE dla obszaru Gminy Głuchołazy określono w wysokości 30 000 000zł. W związku z powyższym wnoszę o sprecyzowanie czy wskazane wartości redukcji do osiągnięcia dla ładunku pyłu zawieszzonego PM10, PM2,5 i B(a)P dotyczą miejsc, w których stwierdzono przekroczenia czy dotyczą terenu całej Gminy.	tak	Wymiana ma dotyczyć całości gminy, a nie tylko obszaru przekroczeń, chociaż powinny to być obszary priorytetowe do działań.

Lp.	Zgłaszający	Odniesienie się do miejsca w dokumencie	Obecny zapis	Powinno być	Uzasadnienie zmiany	Uwzględniamy lub nie	Uzasadnienie rozstrzygnięcia
165	Urząd Miejski w Głuchołazach				W związku z tym, że w „Programie” nie wskazano dokładnych źródeł finansowania wymiany instalacji niespełniających standardów emisyjnych zgodnych z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń dla osób fizycznych proszę o doprecyzowanie zapisów poprzez wskazanie środków zewnętrznych o które będą mogły ubiegać się Gminy na wymianę kotłów c.o. przez mieszkańców.	tak	Informacje odnośnie środków finansowania działań znajdują się w Programie ochrony powietrza w rozdziale 6.1.
166	Urząd Miejski w Głuchołazach				Wnoszę o ujęcie w załączniku nr 1, tabela nr 80 „Lista działań wskazanych do realizacji w ramach Planów Gospodarki Niskoemisyjnej realizowanych w gminach województwa opolskiego” Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla obszaru Gminy Głuchołazy uchwalonego przez Radę Miejską w Głuchołazach. uchwałą nr VII/59/15 z dnia 25.03.2015r. Mając powyższe na uwadze proponuję ujęcie w/w zmian w „Programie” oraz wskazanie zewnętrznych źródeł finansowania bez których Gmina nie będzie mogła osiągnąć efektów redukcji dla ładunku pyłu zawieszony PM10, PM2,5 i B(a)P jeśli zadania będą finansowane tylko ze środków budżetowych Gminy Głuchołazy oraz mieszkańców może to skutkować nieosiągnięciem określonych progów i nałożeniem kar pieniężnych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska na podstawie art.315a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. (Dz. U z 2017, poz. 519 z późn. zm.). Gmina Głuchołazy oraz jej mieszkańcy nie są w stanie sfinansować w ramach posiadanych środków finansowych zadań związanych z wymianą kotłów, a co za tym idzie osiągnąć poziomy redukcji dla ładunku pyłu zawieszony PM10, PM2,5 i B(a)P. Zdaniem organu efekt redukcji dla ładunku pyłu zawieszony.	tak	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Głuchołaz został dodany do listy PGN i działań z nich wynikających.